Akida

Islamsko vjerovanje 1 dio

UVOD

Hvala i Zahvala pripadaju Allahu I Gospodaru svih svjetova i neka je Selam i salavat na Njegovog miljenika Muhammeda ρ na njegovu časnu porodicu, na njegove ashabe i sve one koji ga slijede do Sudnjeg dana.

Poštovana braćo i sestre, poštovani čitaoci predstavljavamo vam nekoliko brošuri sa Šeri'atske akademije Mus'ab ibn Umejr.

Odmah na početku želimo da se zahvalimo svim profesorima i direktoru medrese bratu Abdurrahmanu na velikodušno ustupljenim čistim (što se tiče autorskih i drugih prava) i djelomično obrađenim tekstovima za ove skripte,

a zatim želimo da preporučimo ove tekstove svim onim koji su željni čistog i ispravnog znanja i studentima svih Šerijatskih medresa.

Napominjemo da će jedan dio sredstava ostvarenih distribucijom ove skripte biti ustupljen Šeri'atskoj akademiji Mus'ab ibn Umejr, a drugi dio će biti upotrebljen za pokrivanje troškova štampanja i u davetske svrhe Inšaallah.

Aktivna Islamska Omladina Linz

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ﴿١﴾

Hvala i zahvala pripada Allahu dželleša’nuhu, salavat i selam na Resula Muhammeda sallallahu alejhi ve sellem, a zatim:

Prije svega na samom početku ove naše akademije mi vam srdačno želimo toplu dobrodošlicu, jer je to od sunneta Allahovog Poslanika sallallahu alejhi ve sellem, što možemo vidjeti iz slučaja kada mu je došao Safvan radijallahu anhu i rekao da želi da uči i da studira šeri'atsko znanje. Allahov Poslanik sallallahu alejhi ve sellem je rekao: *"Dobro došao, o ti koji tražiš znanje!"* Dakle, od sunneta je da se poželi dobrodošlica, te vam je mi želimo uz molbu Allahu dželleša’nuhu da nam dadne bereket u ovome našem projektu i da se kasnije širi i uzdiže čisto i ispravno šeri'atsko znanje, a zatim čestitamo vam na odabiru ovoga puta i želimo da budete nasljednici Allahovih poslanika, jer kaže Allahov Poslanik sallallahu alejhi ve sellem: *"Učenjaci su nasljednici Allahovih poslanika."*

Nasljednici Allahovih poslanika su sa dva aspekta: sa aspekta traženja znanja i sa aspekta prenošenja tog znanja, jer su to radili Allahovi poslanici. Dakle, suštinska zadaća Allahovih poslanika je bila prenošenje, dostavljanje i objašnjavanje ljudima Allahove dželleša’nuhu Objave. Ova stvar povlači za sobom velike sevabe i nagrade, međutim, da bi se do njih došlo postoje određeni uvjeti kao i određeni adabi koji se moraju naći pri onome ko uči šeri'atsko znanje da bi ga prenosio i da bi dobio te nagrade i sevabe. Ako se ti uvjeti ne nađu pri nama ovo sjedenje ovdje ili drugdje može biti gubljenje vremena i umjesto da dobijemo nagradu i sevabe za ono što sjedimo ovdje i boravimo i trudimo se, to može da nas košta i da zato dobijemo neke grijehe.

UVJETI ZA STICANJE ZNANJA

1. Ihlas (iskrenost u nijjetu)

Prvi i najvažniji od uvjeta je ihlas (iskrenost) u nijetu i nemiješanje tog nijeta s bilo čim što bi ga moglo narušiti bilo da se

radi o rija'u ili o želji za kakvim eksponiranjem ili oholosti, bilo da se radi o bilo kojoj bolesti koja narušava čovjekove nijete. Kao što kaže Allah dželleša’nuhu: *"I Mi ćemo pristupiti djelima njihovim koja su učinili i u prah i pepeo ih pretvoriti."* (El-Furkan, 23.ajet)

وَقَدِمْنَآ إِلَىٰ مَا عَمِلُوا۟ مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَٰهُ هَبَآءً مَّنثُورًا ﴿٢٣﴾

Allahov Poslanik sallallahu alejhi ve sellem u poznatom hadisu kaže: *"Da je prvi čovjek sa kojim će biti potpaljena džehennemska vatra između ostalih i učenjak koji je tražio znanje, pa će doći pred Allaha dželleša’nuhu, a On će ga upitati: 'Zbog koga si tražio to znanje?, - a on će reći: 'Zbog Tebe moj Gospodaru.',- a On zna njegove nijjete i šta je želio sa tim znanjem, pa će mu reći Allah s.v.t.: "Slagao si, tražio si to znanje da bi se reklo da si učen, te će biti, utječemo se Allahu od toga, na licu odvučen do Džehennema i bačen u njega."*

Kaže Allahov Poslanik sallallahu alejhi ve sellem: *"Ko bude tražio znanje kojim se traži Allahovo zadovoljstvo, a bude ga tražio radi neke dunjalučke koristi na Sudnjem danu neće osjetiti ni miris Dženneta."*

Ovo bi bila kratka napomena prvo nama, a onda i vama radeći po ajetu u kojem kaže Uzvišeni: *"Opominji, opomena će koristiti vjernicima."* (Ed-Dariat, 55. ajet)

وَذَكِّرْ فَإِنَّ ٱلذِّكْرَىٰ تَنفَعُ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٥﴾

Učenjaci su knjige uglavnom počinjali hadisom: *"Doista se djela vrednuju prema nijjetu…"* Muttefekun alejhi

2. Takvaluk (bogobojaznost)

Drugi uvjet koji je također bitan, je bogobojaznost kroz činjenje onoga što je Allah dželleša’nuhu naredio i ostavljanje onoga

što je On zabranio. Kaže Allah dželleša'nuhu: *"...bojte se Allaha i Allah će vas podučiti."* (El-Bekara, 282. ajet),

وَلۡيَتَّقِ ٱللَّهَ رَبَّهُۥ وَلَا يَبۡخَسۡ مِنۡهُ شَيۡـٔٗاۚ

također kaže Allah dželleša'nuhu: *"O vjernici, ako se budete Allaha bojali, On će vam sposobnost darovati pa ćete istinu od neistine moći rastaviti i preko ružnih postupaka vaših će preći i oprostiti vam. – A Allahova dobrota je neizmjerna."* (El-Anfal, 29.ajet),

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِن تَتَّقُواْ ٱللَّهَ يَجۡعَل لَّكُمۡ فُرۡقَانٗا وَيُكَفِّرۡ عَنكُمۡ
سَيِّـَٔاتِكُمۡ وَيَغۡفِرۡ لَكُمۡۗ وَٱللَّهُ ذُو ٱلۡفَضۡلِ ٱلۡعَظِيمِ ٢٩

odnosno dat će vam svjetlo kojim ćete moći jasno rastavljati istinu od zablude.

Traženje znanja, ukoliko ne bude protkano bogobojaznošću i radom, te ostavljanjem onoga što se nauči da je loše, u najmanjem slučaju je gubljenje vremena, a može biti puno gore od toga, tj. može biti činjenje onoga što će čovjeka odvesti u vatru. Mi u našem svakodnevnom životu viđamo one za koje se tvrdi da su učenjaci, međutim, oni u suštini sliku islama samo ocrnjuju, samo je pred ljudima prikazuju lošom i za njih se ne može reći da su učenjaci. Neke najosnovnije stvari iz islama jednostavno preskaču i zaobilaze, pa kako onda da putem njih dođe do prosperiteta islama, a oni drže mjesta odakle se govori o islamu itd. Dakle, ovo znanje i bereket od čovjeka neminovno odstranjuju grijehe i griješenje, a ovo znanje ne može dobiti onaj ko griješi, kao što reče imam Vaki' ibn Džerrah imamu Šafiji kad je upitao zašto ne može da uči, na što mu je odgovorio: *"Nauka je Allahovo svjetlo, a Allahovo svjetlo ne može dobiti grješnik."* Dakle, mi kao učenici i tražitelji Allahova

dželleša'nuhu svjetla ne smijemo sebi dozvoliti ni najmanje, ni najsitnije grijehe i ne smijemo te grijehe omalovažavati, jer kažu selefi: *"Ne gledaj u to koliko je mali grijeh koji činiš, nego gledaj u to koliko je velik Onaj prema Kome činiš taj grijeh."* Pa se pripazimo grijeha koji su mali, a koji čovjeka mogu odvesti u veliku fitnu, pa da onda padne na njemu.

3. Sabur (strpljenje)

Treći uvjet je strpljenje (sabur). A šta je to sabur? Sabur je neminovnost za svakog onog koji nešto želi, bilo da se radi o dunjalučkim ili ahiretskim stvarima, pa kako je tek onda za čovjeka vjernika koji želi da nauči Allahovu dželleša'nuhu vjeru. Dakle, put traženja znanja potrebuje za velikim saburom, jer on nije nimalo jednostavan, naprotiv taj put je težak i potrebuje za saburom i samosavladavanjem u lijenostima, teškoćama i situacijama kad je čovjek umoran itd. I sigurno na ovom putu čovjek mora založiti velika djela; svoje vrijeme, novac, živce, zdravlje, sve to čovjek mora založiti da bi postigao cilj. Ako budemo iščitavali životopise naših prethodnika koji su nas pretekli u dobru, vidjet ćemo lijepe primjere po ovom pitanju. Neki od njih čak nisu imali novca da putuju da bi naučili, nego bi pješke prelazili stotine kilometara kako bi se sreli sa nekim učenjakom da bi im on prenio samo jedan hadis. Imam Buhari, Muslim, Ahmed i drugi imami su prelazili hiljade kilometara da bi našli jednog učenjaka koji zna jedan hadis od Allahova Poslanika sallallahu alejhi ve sellem, da bi ga čuli od njega, zapamtili, a taj put nije bio nimalo jednostavan i taj put su koristili u osvježavanju onoga što znaju. Spominju učenici imama Buharije da je znao ustajati naveče po petnaest puta, upaliti svijeću i zapisati nešto što mu na um padne u snu od hadisa, čak i dok je spavao razmišljao je o nauci i hadisima i onom čime se bavi.

A o čemu mi to razmišljamo u našim danima i noćima, a imamo sve uvjete: svjetlo, grijanje, sveske, stolove itd. Pojedini od učenjaka spominju da su godišnje trošili desetak dirhema, kao sada kad bi mi rekli da smo za godinu dana potrošili desetak maraka.

Znači nešto simbolično, jako malo, a mi trošimo hiljade i opet nismo zadovoljni.

Navest ćemo vam jedan primjer; imam Hafiz Bakijj ibn Mahled koji je bio "Hafiz Španije" i koji je napisao knjigu "Musned" veću od istoimene knjige imama Ahmeda, dok je tražio znanje godinama je jeo listove kupusa koji se bace na pijaci. Kad je preselio iz Španije u Irak da se sretne sa imamom Ahmedom i da od njega uči, našao je imama Ahmeda u iskušenju. Tadašnji vladar je zabranio imamu Ahmedu da priča o islamu i odredio mu je kućni pritvor, no Hafiz se dosjetio jedne varke kako da iskoristi znanje imama Ahmeda. Oblačio bi se u odjeću prosjaka i svaki dan je išao i kucao na vrata imama Ahmeda, pa kad bi on izašao on bi zatražio hadis ili šta od znanja i tako je radio svakodnevno, te je na taj način naučio puno od imama Ahmeda.

Dakle, uprkos tome što imamo idealne uvjete za učenje i traženje znanja mi se ne okorištavamo od tog, nego trošimo svoje vrijeme uzalud.

Molimo Allaha dželleša'nuhu da nas opskrbi ihlasom, saburom i bogobojaznošću, te da u nas ubaci veliku brigu kako da pristupimo ovom velikom djelu kojeg smo počeli, te da nas nauči onom što će nam koristiti, On je kadar da to učini, On je Taj koji se odaziva našim dovama i nema snage niti moći bez Njega.

Nastavićemo sa ovim kratkim napomenama o učenju znanja i zašto učeniku treba sabur. Prije svega, jer je traženje znanja veliki ibadet, a svaki ibadet potrebuje za saburom. Svaki ibadet u sebi sadrži tegobu, poteškoću i neku vrstu obaveze (koju čovjek može izdržati). Duša čovjekova teži ka rahatluku, odmoru, opuštanju itd., a ibadet je suprotan od toga. Dakle, čovjekova ga duša sprječava da bude saburljiv. Sve što je ibadet vredniji i na većem stepenu kod Allaha dželleša'nuhu i više ga vrednuje i veću nagradu daje za njega, sve je teže dušu nagovoriti na njega, sve se više otima, odbija itd. Traženje znanja je jedan od najvećih ibadeta, jedna od stvari koja najviše približava Allahu dželleša'nuhu, i iz tog razloga čovjekova duša bježi od njega. Traženje znanja koje ne slijedi djelo, je poput

drveta koje ne daje plodove ili poput onoga koji kopa rupu u vodi. Svaki ajet, hadis, svaka stvar koja se nauči treba da se sprovede u praksu, u protivnom ima grijeh povodom toga. Pa ako se čovjek boji Allaha dželleša'nuhu, neće dozvoliti da nauči nešto, a da se zatim okrene od toga. Ako to uradi onda se nalazi u velikoj opasnosti i bolje mu je da ostavi ovaj put i da ne uči.

Aiša radijallahu anha je vidjela jednog čovjeka kako traži znanje, uči, trudi se itd., međutim, njegov ibadet nije potpun, imao je propusta, kao npr. ima ružan ahlak, pa mu je rekla: "Šta je s tobom? Skupljaš dokaze protiv sebe kod Allaha dželleša'nuhu!" Dakle, onaj ko skuplja šeri'atsko znanje, uči ga, ako ga ne sprovodi u praksu skuplja dokaze protiv sebe na Sudnjem danu.

I ne samo to, nego to znanje potrebuje i za trošenjem, tako što ćemo podučiti onog ko ne zna ili što ćemo odvratiti onoga ko je skrenuo, upozoriti onoga ko je u nemaru, tako što ćemo ljude podučavati onome što ne znaju. Iz svih ovih razloga zaključujemo da traženje znanja nije nimalo jednostavno, da traženje znanja nije stvar koju može raditi svako, jer rekli smo da je nephodno da čovjek bude jak, odlučan, čvrst, da se pri njemu nalaze mnoge osobine kako bi mogao da se nosi sa iskušenjima koja ga čekaju na putu traženja znanja.

Obzirom da je vrijednost znanja neprocjenjiva, kako za jedinku, tako i za komplet zajednicu, kroz to što ta jedinka utiče na sve, šejtan ne ostavlja čovjeka koji traži znanje nego, koristi sve metode kako bi čovjeka odvratio od ovoga puta, kako bi mu ga omrzio i sl., jer je znanje svjetlost i vatra. Svjetlost koja osvjetljava tmine šejtanovih spletki i vatra za njegove šubhe i lukavstva koja priprema čovjeku. Razlog je taj što je znanje jako opasno po šejtana, pa ne dozvoljava da se ono širi i tjera ljude od toga i sl. U jednoj predaji stoji da je jedan učenjak teži šejtanu od hiljadu pobožnjaka. Ova predaja ima svoju sliku u našem životu, jer je mnoštvo pobožnjaka koji su u zabludi i druge odvode za sobom. To možemo vidjeti u poznatom hadisu kad je ubica devedeset devet ljudi došao kod pobožnjaka da ga pita šta da radi i da li za njega i njegovu

situaciju postoji rješenje, pa mu je ovaj u svom neznanju odgovorio da ne postoji rješenje, te je i njega ubio, a zatim otišao do učenjaka i pitao ga isto pitanje, a on mu je odgovorio znanjem, rekavši mu da ide u tu i tu zemlju, gdje su dobri ljudi i tamo učini tevbu, i time mu dao rješenje za njegov problem.

Mnoštvo je hadisa koji govore o vrijednosti učenjaka nad pobožnjakom. U jednom od njih se kaže da je prednost alima nad pobožnjakom, kao prednost Poslanika sallallahu alejhi ve sellem nad najslabijim ashabima, a u hadisu kojeg bilježi Tirmizi se kaže: *"Prednost učenjaka nad pobožnjakom je kao prednost Sunca nad ostalim zvjezdama."* Kaže Allahov Poslanik sallallahu alejhi ve sellem: *"Ko se uputi putem traženja znanja, Allah će mu olakšati put do Dženneta."*

Ovim što smo kazali nije nam bio cilj da vas preplašimo i da vas rastjeramo, pa da kažete ovo je teško, naprotiv, željeli smo da vam predstavimo realnu sliku i da vas upoznamo kako to izgleda, te da ovo sjedenje ne bude gubljenje vremena.

Molimo Allaha dželleša'nuhu da se okoristimo od ovoga i da ovo bude dokaz za nas, a ne protiv nas na Sudnjem danu.

OPŠTI UVOD U AKIDU

1. Definicija akide

Akida je vjerovanje u skup gajb stvari, koje su nam naređene da vjerujemo u njih, čvrsto i bezrezervno, kao što je vjerovanje u Allaha, meleke, poslanike, Sudnji dan itd. Riječ akida znači nešto što se u srcu prihvata bez sumnje, sa potpunim ubjeđenjem. Nauka o akidi bavi se dokazivanjem vjerskih ubjeđenja kroz šeri'atske i razumske dokaze. Šeri'atski dokazi su osnov na kojima se ona gradi, a potom se ona učvršćuje na razumskim dokazima. Međutim, sljedbenici novotarija su promijenili ovaj raspored i zapali u mnoštvo zabluda. Njihova osnova bila je nauka ilmul-kelam.

2. Druga imena ove nauke

a) Iman

To je zbog toga što akida jeste iman. *"Oni koji vjeruju u gajb."* (El-Bekare, 3. ajet)

ٱلَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِٱلْغَيْبِ

Osnova ove nauke je predanost, pokornost i bezrezervno prihvatanje onoga što je vezano za vjeru.

b) Tevhid

Zato što je tevhid suština (najvažniji dio) i izvor ostatka akide. Jer su riječi tevhida (la ilahe illallah) kao drvo, a iz njega rastu ostale grane.

c) Usulud-Din (temelji vjere).

d) Es-Sunne

Ova riječ se koristi u mnogim kontekstima i značenjima. Opšte značenje Sunneta je život i praksa Allahovog Poslanika sallallahu alejhi ve sellem do najsitnijih detalja. Dakle, sve ono i tajno i javno. Najbitniji dio je onaj unutarnji, tj. da čovjek bude na onome na čemu je bio Allahov Poslanik sallallahu alejhi ve sellem Novotari akidu nazivaju ilmul-kelam (nauka o govoru). Oni sami za sebe kažu da izučavaju govor ili nauku o govoru. Ona je kod selefa bila nepoznata, a kada se pojavila svi su je imami, a i kasniji ispravni učenjaci kritikovali, zato što je ona otvorila vrata novotarijama, zabludama i iskrivljenjima u akidi. Ovi naučnici (ilmul-kelama) su pokušavali da ujedine čisti vahj i izmišljotine i razmišljanja filozofa. Tako je došlo do miješanja istine i zablude. A nakon istine nema ništa drugo osim zablude. U istu grešku zapadaju i naši savremenici, koji pokušavaju da objedine islam i demokratiju, ili kao što je to bilo 50.-60.-tih god. kad se govorilo: 'Islam je isto što i komunizam,' i sl., što je svakako zabluda. To je išlo dotle da neki čak kažu da je islam sekularizam.

3. Propis učenja akide

Obaveza svakog mukellefa (šeri'atski punoljetna i sposobna osoba) je da spozna akidu i da spozna Allaha dželleša'nuhu.

Kaže Allah dželleša'nuhu: *"Znaj da nema boga osim Allaha…"* (Muhammed, 19. ajet),

فَٱعْلَمْ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ

a zatim da poznaje Allahova Poslanika sallallahu alejhi ve sellem i da vjeruje u njega i njegovu iskrenost po pitanju poslanstva i da zna mudrost njegova (svog) stvaranja na ovom svijetu, da zna gdje će završiti nakon smrti itd.

Ova nauka ima neke stvari koje su fardi-ajn svakom muslimanu (to je da svaki musliman poznaje akidu u njenim okvirima da bi time izgradio ispravno vjerovanje u kojem nema grešaka i zabluda), a ima stvari koje su fardi-kifaje, tj. ako ih poznaju neki sa ostalih spada obaveza, a to su detalji pitanja koja nisu opštepoznata i sl. (Npr. ko nema uslove za obavljanje hadždža, ne mora učiti propise obavljanja hadždža, ali mora vjerovati da je obavezan.)

4. Važnost i ugled ove nauke.

Ova nauka je najuglednija islamska nauka uopšteno, to zbog važnosti tema i pitanja kojima se bavi, veže se za Allaha dželleša'nuhu, Njegova imena i svojstva, i za poslanike, Njegov govor, Knjige, meleke, Sudnji dan, kada i kader.

Ne postoje važnija pitanja od ovih pitanja. Važnost ove nauke se očituje i u koristima koja proizilaze iz nje. Između ostalih su:

a) Spoznaja Allaha dželleša'nuhu i Njegovih imena, svojstava, prava itd.

b) Ispunjenje tevhida i apsolutne pokornosti Allahu i izbjegavanje širka i ostalih zabluda od kojih su najopasnije novotarije.

c) Povećanje jekina u čovjekovom srcu, straha od Allaha dželleša'nuhu, ljubavi i sl.

d) Ispravljanje pogrešnih ubjeđenja i vjerovanja koja su se uvukla u naš razum.

e) Odbrana Allahove dželleša'nuhu vjere i borba protiv Njegovih neprijatelja među kojima su mušrici, ateisti, munafici i dr.

f) Ostvarenje sreće na dunjaluku, jer iman ima slast i onaj ko je nije iskusio veliko ga je dobro prošlo, i uspjeha i spasa na Ahiretu.

Kao što kaže jedan od selefa: *"Kad bi kraljevi i njihovi sinovi znali kakvu slast osjećamo u ibadetu, borili bi se protiv nas sabljama da nam to oduzmu."*

Kaže ibn Tejmijje: *"Allah ima Džennet na dunjaluku, ko ne uđe u njega neće ući ni na Ahiretu."* Džennet na dunjaluku je slast imana.

5. Izvori islamske akide

Akida je izdefinisana i nema mjesta idžtihadu niti mišljenjima, a jedini izvor je vahj (Objava). Objava kao što znamo svodi se na Kur'an i Sunnet. Ovo je zbog toga što o Allahu dželleša'nuhu niko ne zna više od Njega Samog. Kaže Allah dželleša'nuhu u suri El-Bekare, 139. ajet: *"Reci: 'Znate li bolje vi ili Allah?"*

قُلْ أَتُحَآجُّونَنَا فِى ٱللَّهِ

Isto tako o Allahu dželleša'nuhu, poslije Njega, ne zna niko bolje od Njegovih poslanika. Iz tog razloga ih Allah dželleša'nuhu hvali i kaže u suri Es-Saffat, 180.-182. ajeta: *"Veličanstven je Gospodar tvoj, Dostojanstveni, i daleko od onoga kako Ga predstavljaju oni! I mir poslanicima i hvaljen neka je Allah, Gospodar svjetova!"*

سُبْحَٰنَ رَبِّكَ رَبِّ ٱلْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿١٨٠﴾ وَسَلَٰمٌ عَلَى ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿١٨١﴾

وَٱلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٨٢﴾

To je zbog toga što poslanici najdostojanstvenije obožavaju Allaha i što su najbogobojazniji. Najbolje znanje o Allahu dželleša'nuhu od svih Allahovih poslanika imao je Muhammed ibn Abdullah.

Akida se bavi gajbom, a gajb ne poznaje niko osim Allaha, a On je neke od Svojih robova upoznao sa nekim od dijelova gajba (to su bliski meleci i poslanici).

Mi razumijemo tekstove Kur'ana i Sunneta onako kako su ih shvatili ispravni prethodnici (selefu-salih, ashabi, tabi'ini i oni koji ih slijede do Sudnjeg dana).

Kaže Allahov Poslanik sallallahu alejhi ve sellem: *''Moj ummet se neće složiti na zabludi.''*

Neophodno je da akidu shvatimo na spomenuti način iz navedenih razloga:

a) Jer su oni generacija koja je najupoznatija sa Objavom, povodima objavljivanja, derogiranim i derogirajućim ajetima itd.

b) Zato što su oni generacija koja je najupoznatija sa arapskim jezikom.

c) Zato što su oni (selefus-salih) bili najbogobojazniji ljudi nakon Resula sallallahu alejhi ve sellem Ova bogobojaznost ih sprječava da iskrive Allahovu dželleša'nuhu vjeru, ili da sakriju neke tekstove, ili da se poigraju sa njihovim značenjima, ili da ih protumače neadekvatno. Novotari nemaju ovu bogobojaznost.

d) Ispravni prethodnici su bili originalni i čisti od neislamskih gledišta i stavova. Oni nisu bili uprljani raznim teorijama i stavovima itd.

KO SU EHLI SUNNET VEL DŽEMAT?

1. Sunnet

Jezički, znači način, put bilo da je pozitivan ili negativan. Sunnet u ovom slučaju ima jako velik spektar značenja, a Šeri'at to sužava na praksu Allahovog Poslanika sallallahu alejhi ve sellem Sunnet u šeri'atskim definicijama je u zavisnosti od oblasti kojom se bavi:

a) Kod učenjaka hadisa Sunnet je sve što je pripisano Allahovom Poslaniku sallallahu alejhi ve sellem od riječi, djela, potvrda ili svojstava.

b) Kod učenjaka fikha to je ono što je preneseno od Allahovog Poslanika sallallahu alejhi ve sellem, a što nije fard.

c) Kod učenjaka usuli fikha Sunnet je izvor pored Kur'ana.

d) Kod učenjaka akide (to je ono što se nas tiče), to je uputa na kojoj su bili Allahov Poslanik sallallahu alejhi ve sellem i njegovi ashabi znanjem i djelom, javno i tajno, tj. akida u koju je vjerovao Allahov Poslanik sallallahu alejhi ve sellem i ashabi, a iz koje proizilaze propisi, adabi, ahlak i sve ostale stvari.

2. Džemat

Jezički, džemat znači skup, zajednicu suprotno od razbijenost i sl.

U Šeri'atu znači skupina ispravnih prethodnika, ashaba i tabi'ina koji su se okupili na jasnoj istini iz Kurana i Sunneta, i svako ko je došao nakon njih, povodeći se za njima i za njihovim ostavštinama, pripada džematu, bilo ih puno ili malo, čak jedna osoba može predstavljati džemat. Kaže Imam Šafija u knjizi "Novotarije": *"Kad je došla naredba obaveznosti džemata u Kur'anu i Sunnetu, pod njom se podrazumijevala obaveznost istine i njeno slijeđenje",* iako je broj sljedbenika istine mali, a sljedbenika zablude veliki. Zato što je istina ono na čemu je bila prva skupina, Allahov Poslanik sallallahu alejhi ve sellem i njegovi ashabi, i ne gleda se na mnoštvo sljedbenika zablude nakon njih. Kada je Abdullah ibn Mubarek upitan za džemat, rekao je: *''Ebu Bekr i Omer.'' Rečeno mu je: ''Oni su umrli.'' Pa je rekao: ''Taj i taj, (i spomenu imena dva velika učenjaka u njegovo vrijeme).''*

Kaže Abdullah ibn Mes'ud radijallahu anhu: *''Džemat je ono što je u skladu sa istinom, pa makar bio sam.''* Ima učenjaka, poput Buharije, koji smatraju da je džemat skupina učenjaka fikha i hadisa.

Nema kontradikcije između ova dva stava, jer su učenjaci dokaz protiv ljudi, ako budu iskreno tražili znanje. Između ostalih značenja džemata je i kad se muslimani slože oko odabira šeri'atskog vođe koji sprovodi šeri'atske kazne, pokreće džihad i sl.

Slijeđenje tog džemata u toj situaciji je vadžib, i haram je borba protiv tog vođe i odbijanje pokornosti njemu je razbijanje jedinstva ummeta.

Ehli sunnet vel džemat su sljedbenici onog na čemu su bili Allahov Poslanik sallallahu alejhi ve sellem i ashabi, oni koji slijede Sunnet i koji su ustrajni na istini, koji izbjegavaju izmišljene novotarije i rasturanje muslimanskog jedinstva, ima ih na svakom mjestu i u svako vrijeme i tako će biti do Sudnjeg dana.

Kaže Allahov Poslanik sallallahu alejhi ve sellem: *"U mom ummetu će uvijek biti skupina koja će biti jasno na istini, neće im nauditi ko im se suprostavi, sve dok ne dođe Allahova naredba, a oni na tom."* Hadis sahih, bilježe ashabu sunnen i ostali

3. Zašto je ovako nazvan?

Nazvani su ovako zato što pripadaju Sunnetu Allahovog Poslanika sallallahu alejhi ve sellem, i zato što ga poznaju, i što vode računa o njemu, i zato što ga žestoko štite, i zato što su objedinjeni u njegovom prakticiranju i javno i tajno, i zbog njihove brige o zajednici muslimana. Zbog straha da se ne razbije saff, da ne propadnu žrtve, i zbog brige o džihadu zajedno sa imamima i pokornost istima, dok su ovi pokorni Allahu dželleša'nuhu

4. Drugi nazivi ehli sunneta vel džemata

a) Selefus-Salih

To su imami upute iz tri prva stoljeća islama: ashabi, tabi'ini i tabi-tabi'ini koji su spomenuti u riječima Allahovog Poslanika sallallahu alejhi ve sellem, kada kaže: *"Najbolje je ovo moje stoljeće, zatim ono koje ga slijedi."* Bilježi Buhari

Svako ko ih slijedi spada u selefus-salih, bez obzira koliko bio vremenski udaljen od njih. Dok onaj ko se ne slaže s njima u akidi i shvatanjima, nije od njih, pa makar živio s njima.

b) Spašena grupa

Spašena je od zla novotarija i zabluda na dunjaluku i vatre na Ahiretu. To zato što slijede Sunnet Allahovog Poslanika sallallahu alejhi ve sellem i rade po islamu u potpunosti.

U poznatom sahih hadisu se kaže: *"Jevreji su se podijelili na 71 skupinu, kršćani na 72 skupine, a muslimani će se podijeliti na 73*

skupine, i sve će u vatru izuzev jedne.' Upitan je: "A ko su oni?" - *pa je odgovorio: "To su oni na čemu sam danas ja i moji ashabi."*

c) Pomognuta skupina

Skupina hadisa govori da ima u sklopu ehlu sunneta vel džemata posebna grupica ljudi koja izvršava obavezu džihada na Allahovom putu. Kod te skupine se nalaze povodi za pomoć od Allaha dželleša'nuhu, i konkretni i apstraktni, kao ispravno vjerovanje, zuhd, ahlak, veliko znanje uz snagu i pripremu oružja, obuku, sakupljanje informacija o neprijatelju itd.

d) Ehlul hadis (sljedbenici hadisa)

Ulažu trud u izučavanju hadisa i esera i u prakticiranju istih u njihovom životu te izbjegavaju suprotno od poruka koje se nalaze u njima.

KARAKTERISTIKE AKIDE SELEFA

1. Da je ona od Allaha, i u sebi nema primjesa ljudskih, razumskih rezona.

Ona je svim svojim kako temeljima, tako i granama od Gospodara. Iz tog razloga je bila, a i danas je, jedina ispravna akida, spašena od iskrivljenja, zabluda i novotarija.

2. Čvrstoća i vječnost

To je akida čvrsta, postojana, ne prihvata dodavanja niti oduzimanja, potpuna i savršena, ne treba je mijenjati niti ispravljati, a kako da potrebuje za tim kad je od Mudrog i o svemu Obavještenog.

3. Jasnoća

Zahvaljujući Allahu dželleša'nuhu, to je akida koja je veoma jasna jednostavna za shvatanje svakome, jer u sebi nema komplikacija i nejasnoća, i nema tajnih stvari koje ne poznaju izuzev "određeni veliki ljudi.

4. Njeno slaganje sa fitrom (prirodnom vjerom na kojoj je Allah stvorio čovjeka), kao što se slaže i sa zdravim razumom čistim od bolesti i sumnjičenja.

Islamska akida se slaže sa zdravim razumom, koji je čist od bolesti, šubhi i sl. Bolestan razum je kontradiktoran islamskoj akidi.

5. Ona je izgrađena na potpunoj predanosti Allahu dželleša'nuhu i Njegovom Poslaniku sallallahu alejhi ve sellem

Kaže Allah dželleša'nuhu: *"Tako mi Gospodara tvoga, oni neće biti pravi vjernici dok za sudiju u sporovima međusobnim tebe ne prihvate i da onda zbog presude tvoje u dušama svojim nimalo tegobe ne osjete, i dok se sasvim ne pokore."* (En-Nisa', 65.)

فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا۟ فِىٓ أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا۟ تَسْلِيمًا ﴿٦٥﴾

Dakle, mora se pokoriti prvenstveno onome što kaže Allah dželleša'nuhu i Njegov Poslanik sallallahu alejhi ve sellem, što je zapravo značenje riječi islam. Bez ove norme islam jednog insana nije potpun i ispravan. Uprkos tome što je izgrađena na pokornosti i predanosti ona ima dokaze za sva pitanja, počev od vjerovanja u Allaha, Njegovu jednoću, pravo na obožavanje preko vjerovanja u poslanike, Knjige, kader i u Sudnji dan. Možda ima nekih stvari koje zbunjuju razum koji je ograničen, poput pojedinih predznaka Sudnjeg dana, kaburskih iskušenja (azaba) i naslada, Sirata i drugih gajb stvari. Međutim, u razumu ne postoji ništa što bi te stvari apsolutno negirale. Mi kroz hiljade dokaza putem tog istog razuma vjerujemo u postojanje Allaha dželleša'nuhu, te da je On slao poslanike, zatim u iskrenost Allahovog Poslanika sallallahu alejhi ve sellem i samim tim mi se povinujemo onome o čemu nas obavještava On dželleša'nuhu, bez obzira što nam to zabranjuje razum.

6. Sredina u kojoj nema odlaska ni u jednu krajnost niti pretjerivanja.

Kaže Ibn Tejmijje šejhu-l-islam: *"Sunnet je uvijek između dvije krajnosti (novotarije)."* Ehli sunnet vel džemat najbolje

predstavlja sredinu u svim poglavljima akide. U pitanju imana oni su sredina između murdžija koji djela ne svrstavaju u iman, i haridžija koji za činjenje velikih grijeha čovjeka proglašavaju kafirom. Po pitanju Allahovih svojstava ehlu sunnet vel džemat su u sredini između onih koji su pretjerali po pitanju svojstava Allaha dželleša'nuhu, pa Ga poistovjetili sa stvorenjima, to su mušebbihe i onih koji su pretjerali s druge strane i Allahu dželleša'nuhu negirali neka svojstva, ovo su mua'ttile.

7. Zaštićenost od kontradiktornosti

Ona je od o svemu Obaviještenog, kao što kaže: *"A da je on (Kur'an) od nekog drugog mimo Allaha, u njemu bi našli mnoštvo razilaženja."* (En-Nisa, 82.ajet)

أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ ٱلْقُرْءَانَ ۚ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِندِ غَيْرِ ٱللَّهِ لَوَجَدُوا۟ فِيهِ ٱخْتِلَٰفًا كَثِيرًا ﴿٨٢﴾

8. Ona je povod pomoći i nadmoći na dunjaluku i spasa i uspjeha na Ahiretu.

9. Povezanost njenog lanca prenosilaca sa Allahovim Poslanikom sallallahu alejhi ve sellem, plemenitim ashabima radijallahu anhum i onima koji ih slijede u dobru, poput imama mudžtehida.

MENHEDŽ (METOD) SELEFA U PRIHVATANJU AKIDE

1. Allahova Knjiga je izvor izvora, temelj temelja, a sahih Sunnet je slijedi i pojašnjava, razlaže njene cjeline.

Čak i ahad predaje prihvatljive su kao šeri'atski dokaz i niko ih ne može osporiti.

2. Sve što se slaže sa Kur'anom i Sunnetom, ehlu sunnet vel džemat prihvata, a sve što se ne slaže ne prihvataju i odbijaju bez obzira ko to rekao.

Dakle, Ehlu sunnet vel džemat se najviše boje izlaska i davanja prednosti nečemu nad Allahom dželleša'nuhu i Njegovim Poslanikom sallallahu alejhi ve sellem, jer znaju da suprotstavljanje Allahu i Poslaniku sallallahu alejhi ve sellem znači nifak ili kufr.

3. Nema bezgrješna čovjeka pored Poslanika sallallahu alejhi ve sellem

Imami, učenjaci od vremena ashaba pa do današnjih dana nisu bezgrješni. Kao što kaže imam Malik: *"Svačije riječi se prihvataju i odbijaju izuzev riječi onog ko leži u ovom kaburu",* pokazao je na kabur Allahovog Poslanika sallallahu alejhi ve sellem Dakle, mišljenja, stavovi, idžtihadi učenjaka, ni u kom slučaju ne mogu biti ispred Kur'ana i Sunneta, nego moraju biti podložni istim.

4. Idžma' selefus-saliha (konsenzus–složnost), kod njih je šeri'atski dokaz obavezujući i za druge, jer su oni nakon Resula sallallahu alejhi ve sellem najupoznatiji sa Allahovom dželleša'nuhu vjerom i najbogobojazniji.

Iz tog razloga ono oko čega su se složili po pitanjima vjere, akide itd. je bez greške i niko im se ne može suprotstaviti.

5. Pojašnjenje akaidskih činjenica u potpunosti izbjegavajući kompliciranja i nejasnoće, te mogućnosti iskrivljenja tumačenja.

Zato u mnogo situacija pojašnjenje akide se svodi na ajet ili hadis. Ukoliko ima njihovih riječi, onda ih je veoma malo. Ajeti u Kur'anu su jednostavni i jezgroviti.

6. U njihovoj akidi sve se svodi na šeri'atske termine spomenute u Kur'anu i Sunnetu.

Odbijaju sve vrste termina koji mogu nositi više značenja. Izbjegavaju korištenje izmišljenih filozofskih termina npr. Allahovo ime El-Evvel znači Prvi. U jednom od ajeta se kaže: *"On je Prvi i Zadnji!"* (El-Hadid, 3.ajet),

هُوَ ٱلۡأَوَّلُ وَٱلۡأٓخِرُ وَٱلظَّٰهِرُ وَٱلۡبَاطِنُۖ وَهُوَ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٌ

a u Sunnetu se kaže: *"On je Prvi i poslije Njega nema ništa!"* Pa su sljedbenici ilmul-kelama umjesto riječi El-Evvel stavili riječ El-Kadim (Stari) i nisu upotrijebili šeri'atski, nego filozofski termin, jer kada se kaže El-Evvel, to znači da je On uvijek Prvi ili apsolutno Prvi, a kada dođe riječ El-Kadim, to ne znači da je On dželleša'nuhu Prvi.

7. Uzimanje ispravnih dokaza (sahih) za akaidska pitanja.

Počinju sa Allahovom Knjigom, zatim jasnim Sunnetom, te konsenzusom selefus-salih (idžmaom), zatim eserima od ashaba i imama, velikana ummeta, potom zdravih razumskih dokaza (postoje razumske šubhe, za koje čovjek misli da su dokazi).

U globalu filozofi su upravo te šubhe prihvatili kao osnovu i s njima se suprotstavljali Kur'anu i Sunnetu. Zatim zdrava fitra koja nije izmijenjena, zatim osjetilni realni dokazi. Ovdje vidimo da je osnov Kur'an i Sunnet.

KARAKTERISTIKE EHLI SUNNETA VEL DŽEMATA

1. Žestina u slijeđenju tekstova i esera, u slijeđenju selefa i izbjegavanje svih novotarija, te upozoravanje ljudi na njih, njene nosioce i sljedbenike.

2. Žestina vođenja brige o poznavanju Sunneta Allahovog Poslanika sallallahu alejhi ve sellem i briga o poznavanju njegovih djela, stanja, osobina i sl. Iz tog razloga ga najviše vole, povode za njim i njegovim Sunnetom.

3. Ehlu sunnet su sljedbenici sredine, ne zalaze u bilo koju od krajnosti u svemu; akidi, ahlaku, adabu, ibadetu i sl.

4. Ehlu sunnet objedinjuje kompletan islam i znanjem i djelom, tajno i javno. Iz tog razloga se drže čistog, bijelog i jasnog

pravca, čija je noć jasna kao dan, i iz kojeg ne skreće izuzev onaj kome propast predstoji. Uzimaju šeri'atske naredbe i zabrane bezrezervno u rahatluku, kao i u teškoj situaciji, zadovoljstvu i srdžbi i sl.

5. Okupljaju sve šeri'atske dokaze vezane za jednu mes'elu i samim tim jednostavno dolaze do istine, za razliku od raznih sekti, koje na tekstove gledaju zatvorenog oka, pa prihvataju dio a dio odbijaju, što je opasan izvor zablude.

6. Ehlu sunnet vel džemat objedinjuje nauku i ibadet, strah i nadu, oslonac na Allaha dželleša’nuhu i uzimanje za povode, objedinjuje rad na dunjaluku i zuhd prema njegovim nasladama. U svim ovim stvarima dolazi do pretjerivanja u jednu ili drugu krajnost. Onda sekte uzimaju jednu ili drugu krajnost istovremeno zabranjujući onu koju nisu uzeli.

7. Nerazmimoilaženje u temeljima vjerovanja. Zbog toga su njihova vjerovanja po pitanjima temelja vjere jednaka, što ih je zaštitilo od međusobnog proglašavanja kafirima, novotarima, velikim griješnicima za razliku od sljedbenika strasti i novotara koji se unutar jedne sekte tekfire i proglašavaju novotarima.

8. Izbjegavanje nepotrebne rasprave i razmimoilaženja u vjeri. Izbjegavaju novotare i odriču se pozivača i tvoraca novotarija. Izbjegavaju također čula – kazala, te mnoštvo zapitkivanja kao i raspravu o onome što se čovjeka ne tiče, od vjerskih ili dunjalučkih pitanja provodeći hadis: *"Od lijepog islama jednog čovjeka je da ostavi ono što ga se ne tiče."*

9. Boje se izdavanja fetvi da ne bi rekli nešto bez znanja na Allaha dželleša’nuhu, što je jedan od najvećih grijeha. U suštini ovo je jako blisko širku, ili se može kazati da je širk dio govora o Allahu bez znanja. Ashabi i imami selefa su izbjegavali izdavanja fetvi, jer su se bojali odgovornosti za to.

Od karakteristika Ehli sunneta vel džemata je i žestoko provjeravanje vijesti (habera) prilikom prihvatanja i prenošenja dalje, veliki emanet kod rada sa šeri'atskim tekstovima i riječima učenjaka i njihovim stavovima, kao i riječi onih koji su im se suprotstavili od

novotara i sl. Iskrenost, emanet i pravda moraju postojati i sa prijateljima i sa neprijateljima, kao što kaže Allah dželleša’nuhu: *"O vjernici, dužnosti prema Allahu izvršavajte i pravedno svjedočite! Neka vas mržnja koju prema nekim ljudima nosite, nikako ne navede da nepravedni budete!..."* (El-Ma'ide, 8.ajet)

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُونُواْ قَوَّٰمِينَ لِلَّهِ شُهَدَآءَ بِٱلۡقِسۡطِۖ وَلَا يَجۡرِمَنَّكُمۡ
شَنَـَٔانُ قَوۡمٍ عَلَىٰٓ أَلَّا تَعۡدِلُواْۚ ٱعۡدِلُواْ هُوَ أَقۡرَبُ لِلتَّقۡوَىٰۖ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ

Od metoda nevjernika je da dodaju i lažu, izvrću i potpuno mijenjaju riječi, bilo da se radi o riječima našeg Poslanika ρ, ashaba, učenjaka i ovako također postupaju i novotari, za razliku od ehli sunneta koji pravedno prenose vijesti.

10. Ne žure u donošenju stavova, kao i proglašavanju određenih ljudi kafirima ili novotarima i optuživanju ljudi na osnovu mišljenja.

11. Vode veliku brigu o stvarima muslimana, jer znaju da onaj ko ne vodi brigu o stvarima muslimana nije od njih. Isto tako objedinjavaju muslimane na dobru.

12. Imaju potpuni *el-vela* samo na osnovima istine, to znači ljubav, privrženost, pomaganje itd. Oni nemaju el-vela ni prema kome osim na osnovima vjere i ne drže se fanatično nijedne grupe, mezheba, džemata i sl., nego se fanatično drže istine i džemata muslimana u njegovom izvornom značenju.To je džemat koji diže zastave Kur'ana i Sunneta, drži se upute selefus-saliha, i bori se na tom putu daleko od imena i praznih deviza.

13. Vode računa o čistoći duše i zdravlju srca od bolesti. Rade na zadovoljavanju Allaha Y u svakom vremenu, šta god to vrijeme tražilo i sadržavalo. U vrijeme džihada oni su ratnici, u noćima oni su pobožnjaci, ako postoji potreba za njegovim znanjem i njegovim širenjem oni su učenjaci i daije. Ako se proširе grijesi, novotarije, razvrat i sl. oni rade na njihovom sprečavanju.

14. Ehlu sunnet su najkorisniji ljudima, najmilostiviji ljudima, kao što kažu učenjaci; poznaju istinu i milostivi su prema stvorenjima (najviše čine dobročinstva ljudima), najviše vode brigu o tome da okoriste ljude bilo dunjalučki, bilo ahiretski, najviše podnose ezijećenja od ljudi i najstrpljiviji su u pozivanju istini.

OPASNOST NOVOTARIJE U VJERI

Definicija: *Novotarija je novouvedena stvar u vjeru, suprotna istini koja nam je došla od Allahovog Poslanika sallallahu alejhi ve sellem, bilo da je znanjem ili djelom, kao produkt šubhe ili sviđanja određene stvari.*

VRSTE NOVOTARIJA

.

Dijele se na dvije velike vrste:

1. Novotarije u običnim dunjalučkim stvarima (auto, telefon, oružje, mikrofon i sl.).

Osnova kod ovih novotarija je da su halal, osim ako ima nešto što vodi u zabludu, šubhu ili slično (TV i sl.)

2. Novotarije u vjeri

One su opasne i u Šeri'atu su jako nepoželjne i haram su, jer osnova u vjeri je da se ne improvizuje i da je vjera upotpunjena i usavršena.

Ove novotarije se dijele na dvije vrste:

a) novotarija u ubjeđenju (akidi) poput irdža', ši'izma, haridžija i sl.

b) novotarije u djelima poput namaza želja, mevluda, posta na suncu i stojeći i slično.

Sve ove novotarije su haram. Međutim, postoji velika razlika među njima. Ima novotarija koje su kufr i koje izvode iz islama, poput nekih sekti među ši'jama koje pretjeruju, idu u krajnost. Među ši'jama ima nekih koji obožavaju Aliju radijallahu anhu, ili novotarija panteizma (jednoća postojanja) koju zagovaraju neke sufije, dakle ekstremni dio sufija. Postoje novotarije koje vode ka širku: poput

građenja kubeta nad kaburovima mauzoleja i njihovo veličanje, obavljanje namaza u takvim mjestima. Postoje novotarije koje su zabluda u akidi i opasna iskrivljenja poput novotarije irdža'a, zatim ilmul-kelama. I ima novotarija koje su veliki grijeh, poput novotarija u djelima, zikru i slično. Naravno, ne mogu se poistovjetiti oni koji slijede te novotarije sa onima koji su ih izmislili. Postoji velika razlika u davanju hukma o novotarima. Postoje novotari koji su u svojoj novotariji munafici i otpadnici, a postoje također oni koji su jednostavno pogriješili (o ovome ćemo govoriti kasnije).

OPASNOST NOVOTARIJE PO ISLAM

a) Novotarija je glavni razlog širka.

U Buharijevom Sahihu od Ibn Abbasa radijallahu anhu se prenosi, – komentarišući riječi Uzvišenog u suri Nuh, 23. ajet: *"I rekoše: 'Nikako božanstva svoja ne ostavljajte i nikako ni Vedda, ni Suvaa, ni Jegusa, ni Jeuka, ni Nesra ne napuštajte.",*

وَقَالُوا۟ لَا تَذَرُنَّ ءَالِهَتَكُمْ وَلَا تَذَرُنَّ وَدًّا وَلَا سُوَاعًا وَلَا يَغُوثَ وَيَعُوقَ

وَنَسْرًا ﴿٢٣﴾

a da je rekao: *"Ovo su imena dobrih ljudi iz Nuhova alejhi selam naroda. Kad su ovi ljudi umrli šejtan je nagovarao Nuhov alejhi selam narod da na mjestima gdje su se oni okupljali izgrade (nisu to bili klasični kipovi) kipove koji će ih na njih podsjećati, da ih zovu imenima ovih ljudi, pa su tako i uradili. Ovi se kipovi u početku nisu obožavali, pa kad su ovi prvi umrli (oni koje je šejtan nagovarao) i kad je ovo zaboravljeno, ovi su se kipovi počeli obožavati."*

Kaže imam Ibnul Kajjim: *"Šejtan uvijek obožavaocima kaburova objavljuje da izgrađivanje nad kaburovima i njihovo posjećivanje ulazi u dio ljubavi prema dotičnim umrlim osobama, poslanicima ili dobrim ljudima, i da je dova kod ovih kaburova*

primljena kod Allaha." Zatim ih vodi u drugi stepen, tj. učenje dove na ovim kaburovima, a zatim ih počnu obožavati, potom ih uzimaju kao kipove u pravom smislu, na njih stavljaju i pale svijeće, kite ih, čine tavaf oko njih, dodiruju ih, ljube, obavljaju hadždž kod njih, prinose žrtve itd. Ima ih koji hiljade kilometara pređu da obave "Hadždž," te jedu zemlju oko kaburova, čine zinaluk itd.

b) Novotarija je povod mnogim zabludama, kao i ulasku u vatru.

Za to ima potvrda u hadisima, jer kaže Poslanik sallallahu alejhi ve sellem: *"Čuvajte se novih stvari, jer je svaka novotarija zabluda, a svaka zabluda vodi u vatru."* Ovo ne znači da svaka novotarija vodi vječno u vatru.

c) Novotarija je povod ne prilaska Havdu Allahovog Poslanika sallallahu alejhi ve sellem i nemogućnost pijenja iz njega nakon kojeg nema žeđi.

Kaže Poslanik sallallahu alejhi ve sellem: *"I biće dovedeni pred mene narodi koje poznajem i koje ne poznajem, pa će biti razdvojeno između mene i njih, ja ću reći oni su moj ummet, a bit će rečeno ti ne znaš šta su oni uveli nakon tebe, pa ću reći teško, teško onom ko izmijeni nakon mene."* Bilježi Muslim

d) U uvođenju novotarija je indirektna tvrdnja nepotpunosti Šeri'ata i indirektna potvora na Allahovog Poslanika sallallahu alejhi ve sellem da nije dostavio kompletnu vjeru i da je prevario.

Kaže Uzvišeni: *"Danas Sam vam upotpunio vašu vjeru i blagodat Svoju prema vama ispunio, i zadovoljan Sam da vam islam bude vjera."* (El-Mai'de, 3.)

ٱلْيَوْمَ
أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِى وَرَضِيتُ لَكُمُ ٱلْإِسْلَٰمَ دِينًا

Allahov Poslanik sallallahu alejhi ve sellem nije ostavio nijedan hajr,

a da nije ukazao na njega, ashabe je podučavao svemu, čak i kako će nuždu vršiti.

U Darimijevom "Sunenu" se navodi da je Abdullah ibn Mes'ud radijallahu anhu kad je saznao za grupu ljudi koji su se izdvojili u mesdžid, formirali halke u čiju sredinu je stao čovjek koji im je govorio: "Recite 100 puta subhanallah, recite 100 puta elhamdulillahi, 100 puta Allahu ekber," otrčao i rekao: "Vi ili otvarate vrata zablude ili ste na putu boljem od puta Muhammeda sallallahu alejhi ve sellem" Pa rekoše: "Mi smo htjeli samo dobro." Pa je rekao: "Koliko je onih koji žele dobro, pa ga ne uspiju naći." Kaže ravija tabi'in: "Vidio sam većinu tih da se bore protiv nas na dan Naharavana." (tj. postali su haridžije i borili se protiv ashaba).

e) U širenju novotarije krije se rušenje Sunneta i šeri'atskih propisa,

Kažu predhodnici: *'Nije oživljena nijedna novotarija, a da nije umrtvljen jedan sunnet.'*

f) Novotarija je suštinski razlog razmimoilaženja među muslimanima.

Istinski, ispravni islam je onaj kojeg se drži ehli sunnet vel džemat, pa ako se pojave novotarije, posebno u akidi, to prouzrokuje raspad jedinstva muslimana.

g) Novotarija je suštinski razlog narušavanja lijepe slike islama.

Naravno ovo vodi ka tjeranju ljudi od Allahove dželleša'nuhu vjere kroz bježanje ljudi od iskrivljenja, izopačenih vjerovanja, sujevjerja i sličnog.

PRAVILA U ODGOVORU NOVOTARIMA

a) Šeri'at je potpun i dovoljan da bi se ostvarile koristi Allahovih dželleša'nuhu robova na dunjaluku i na Ahiretu.

b) Svako djelo na kojem nije ova naša stvar se odbija, kao što kaže Poslanik sallallahu alejhi ve sellem, dakle ne prima se bez obzira koliko se trudio.

Kaže imam Malik: *"Ono što nije bilo vjera u prvom vremenu, nije ni u ovom današnjem",* a umro je rahimehullah 179. g.p.h., nakon njega su se pojavile raznorazne i mnogobrojne novotarije.

Kao što se u hadisima kaže da se držimo zubima kutnjacima Sunneta hulefair-rašiduna, jer njihovi postupci nisu izlazili iz okvira Sunneta.

c) Svaka novotarija je zabluda, čak iako je ljudi vide lijepom, kao što kaže Abdullah ibn Umer radijallahu anhu.

d) Allah dželleša'nuhu se ne obožava osim onim što je propisao, jezikom Svoga Poslanika Muhammeda sallallahu alejhi ve sellem.

Ovo je značenje našeg šehadeta Muhammedur – Resulullah, a i drugi temelj primanja naših djela je dosljednost u slijeđenju Muhammeda sallallahu alejhi ve sellem.

e) Osnov kod korisnih stvari je da su dozvoljene (halal), a u ibadetima je suprotno i osnova kod njih je da su zabranjene (haram), osim ako postoji šeri'atski dokaz koji dozvoljava da se čine.

f) Lijepi nijjeti bez obzira koliko bili iskreni kod Allaha dželleša'nuhu ne koriste.

Kaže Abdullah ibn Mes'ud radijallahu anhu: *"Koliko je onih koji žele istinu pa je ne pogode."*

g) Umjerenost u Sunnetu bolja je od velikog zalaganja u novotariji.

Neki od selefa kažu: *"Novotaru njegova novotarija prema Allahu dželleša'nuhu povećava samo udaljenost."*

OPŠTA SVOJSTVA NOVOTARA

Novotari se odlikuju određenim posebnim svojstvima koja su u globalu suprotna Ehli sunnetu vel džematu, između ostalih to su:

a) Nepoznavanje istine i slijeđenje strasti.

b) Ostavljanje jasnih dokaza, a slijeđenje sumnjivih dokaza.

Kaže Allah dželleša'nuhu u 7. ajetu sure Ali 'Imran: *"On tebi objavljuje Knjigu, u njoj su ajeti jasni, oni su glavnina Knjige, a drugi su manje jasni. Oni čija su srca pokvarena – željni smutnje i*

svog tumačenja – slijede one što su manje jasni. A tumačenje njihovo zna samo Allah. Oni koji su dobro u nauku upućeni govore: «Mi vjerujemo u njih, sve je od Gospodara našeg!» – A samo razumom obdareni shvaćaju."

هُوَ ٱلَّذِيٓ أَنزَلَ عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ مِنۡهُ ءَايَٰتٞ مُّحۡكَمَٰتٌ هُنَّ أُمُّ ٱلۡكِتَٰبِ
وَأُخَرُ مُتَشَٰبِهَٰتٞۖ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمۡ زَيۡغٞ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَٰبَهَ مِنۡهُ
ٱبۡتِغَآءَ ٱلۡفِتۡنَةِ وَٱبۡتِغَآءَ تَأۡوِيلِهِۦۖ وَمَا يَعۡلَمُ تَأۡوِيلَهُۥٓ إِلَّا ٱللَّهُۗ وَٱلرَّٰسِخُونَ فِي
ٱلۡعِلۡمِ يَقُولُونَ ءَامَنَّا بِهِۦ كُلّٞ مِّنۡ عِندِ رَبِّنَاۗ وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّآ أُوْلُواْ ٱلۡأَلۡبَٰبِ

c) Tumače tekstove onako kako odgovara njihovim strastima.

d) Bore se protiv Sunneta i mrze njegove sljedbenike. Odbijaju sahih hadise koji su suprotni njihovim mišljenjima.

e) Pretjeruju u vjeri u pojedinim dijelovima, a olakšavaju i umanjivaju u drugim. A ima ih koji samo pretjeruju u određenim dijelovima, kao što je to kod haridžija koji samo pretjeruju, za razliku od murdžija koji olakšavaju.

f) Njihova žestoka razmimoilaženja, međusobno neprijateljstvo jednih prema drugima, što onda vodi ka tekfirenju unutar iste sekte.

g) Žestoki fanatizam uz mržnju i neprijateljstvo prema svima koji suprotno misle, što ih normalno vodi u brzi tekfir.

h) Između sebe odaberu čovjeka kojeg proglase bezgriješnim imamom, vođom.

Njegov govor preferiraju nad govorom Allaha dželleša'nuhu i Njegovog Poslanika sallallahu alejhi ve sellem, a ako se suprotstaviš njihovom stavu odgovaraju: *'je li ti to znaš bolje od tog šejha'?* Svi novotari se svode na isto, *srca su im slična* kao što to kaže Allah dželleša'nuhu.

OSNOV SEKTI PROIZAŠLIH IZ EHLI SUNNETA

Kod većine učenjaka je pet:

a) Haridžije.

b) Rafidije.

c) Kaderije (pitanje kadera).

d) Murdžije (iman je dovoljan samo u srcu).

e) Džehmije (oni su u mnogim pitanjima akide otišli u zabludu).

Kaže Abdullah ibn Mubarek kad je upitan o osnovama sekti koje su proizašle, rekao je da su to ove prve četiri koje smo naveli, a upitali su za džehmije, a on je odgovorio, da to su kafiri.

<u>Stav ehli sunneta spram novotara</u>

Karakteristika ehli sunneta je da se drže sredine u svemu, kao što smo to prije rekli, ljudima sude pravedno, ne žure sa presudama, ne optužuju na osnovu mišljenja, oni su najbolji ljudi prema ljudima, najmilostiviji itd. Polazeći od ovoga njihov stav spram novotarima odlikuje se da:

1) Prave razliku među novotarima koji se okreću prema Kibli, bez obzira kolika im novotarija bila, i između kafira u osnovi, poput politeiste, ehlul-kitabije, ateiste itd. Novotar koji priznaje Poslanika ρ u osnovi (čak iako izgovori ili uradi nešto što je kufr) nije na istom stepenu kao onaj ko zaniječe Poslanika ρ i u pojedinostima i u globalu.

2) Dove Allahu I da uputi novotare i da im se smiluje sve dok se njihov nifak, kufr ne potvrdi.

3) Smatraju da oni koji ne slijede sunnet nisu svi isti:

a) Među njima ima onih koji pogrešno tumače tekstove (ovakvi imaju opravdanje kod Allaha I, a možda čak i nagradu ako su im nijeti ispravni, a nije im pojašnjeno da su u krivu, pa da su se onda

uzoholili i uz inatili, podrazumijeva se ako mu se donese dokaz pa on odbije).

b) Među njima ima neznalica po pitanju tekstova i nisu do njega doprli tekstovi koji govore suprotno od novotarije koju je izmislio.

c) Među njima ima lijenih, onih koji mogu doći do istine, međutim, lijeni su i nemarni, te se okreću novotariji, iz tog razloga oni su nasilnici sami prema sebi.

d) Među njima ima onih koji su dijelom u zabludi i koji smatraju da čine dobro i da se približavaju Allahu I – oni potpadaju pod riječi Uzvišenog: *"Reci: »Hoćete li da vam kažemo čija djela neće nikako priznata biti, čiji će trud u životu na ovome svijetu uzaludan biti, a koji će misliti da je dobro ono što rade?«* (El-Kehf, 103/104. ajet)

قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُم بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا ﴿١٠٣﴾ الَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا ﴿١٠٤﴾

e) Među njima ima onih koji pri sebi imaju neke vrste kufra ili širka, a da to i ne znaju.

f) Među njima ima munafika koji novotariju koriste da bi jeli bespravno imetak ljudi ili da bi rušili Islam.

4) Kao što ehli sunnet pravi razliku između novotara isto tako pravi razliku između novotarija (o ovome smo govorili kad smo spominjali vrste novotarija), ovdje se moramo vratiti na pravilo ehli sunnet vel džemata po pitanju tekfira (proglašavanju kafirom) određenih osoba, to je razlika između općeg hukma (propisa) i hukma prema jednoj određenoj osobi. Možemo za određenu novotariju kazati da je kufr (što ona i jeste), međutim, nije svako ko je prihvati i

uz vjeruje kafir. Određenu novotariju možemo okarakterizirati kao zabludu ili grijeh, međutim, isto tako nije svako ko je uz vjeruje ili prakticira u zabludi, kafir i slično. Određenoj osobi se ne može pripisati kufr sve dok se kufr ili zabluda javno ne ispolji, ili da je novotar i slično – sve dok se ne ispune uvjeti i dok se ne otklone zapreke, dok se ne ukloni svaka sumnja i dok se ne donese argument protiv.

5) Uz sve to obaveza ehli sunneta je da nakon pozivanja novotara u istinu, ako se ne odazovu i uz inate, da upozore Ummet od njihova zla i da ispoljavaju sunnet svim mogućim načinima i sredstvima i da se suprotstavljaju neprijateljstvu novotara, sve ovo u okvirima mudrosti i pridržavanja pravde i emaneta (nećemo dodavati niti oduzimati na njihove riječi, ili lagati na njih). Moramo voditi računa o postepenosti, moramo poznavati koristi i štete, u Šeri'atu je preče otklanjanje štete, nego pridobijanje koristi, ovo se posebno akcentira na vrijeme kad je sunnet jak, opće poznat, kad je Šeri'at prakticiran, kad postoji vođa muslimana, kad je kadija (sudija) sljedbenik ehli sunneta (ovdje razumijemo učenjake koji upozoravaju na izbjegavanje rasprave sa novotarima – ovo se odnosi na sadašnje vrijeme), međutim, ako su ehli sunnet malobrojni, potlačeni, sunnet nepoznat kao u današnje vrijeme ovdje kod nas, odgajat ćemo ljude postepeno, podučavati ih sunnetu i graditi čvrst saff – nećemo govoriti bespotrebno, niti postupati naivno, da nas novotari ne bi napali. Da li ćemo ostaviti raspravu sa novotarima? Dakle, pozivat ćemo ih mudro, postupati blago prema njima, ostavljajući raspravu na grub i žestok način.

6) Onaj ko skriva svoju novotariju ehli sunnet ga gleda različito od onog koji je ispoljava i koji ustrajava na njoj, isto tako pravi razliku u odnosu prema običnom čovjeku naspram da'ije, tj. pozivača u novotariju. Što se tiče prvog; na grešku će mu se ukazati tajno, posavjetovat ćemo ga blago i sakriti njegovu mahanu, jer je njegova šteta svedena na njega, dakle sam sebi šteti, za razliku od drugog čija šteta utiče i na druge zbog čega se na njega ukazuje javno, a ponekad će biti i kažnjen onim što će možda spriječiti

njegovu novotariju poput; izoliranja, progonstva, ne klanjanja za njim, ne prihvatanja njegovog svjedočenja, čak zatvaranja (ako ima halifa). Izolacija novotara je propisano ako se ispuni sljedeće:

a) Ihlas kod nas, dakle ne izoliramo ga ni zbog čeg drugog do zbog Allahovog I zadovoljstva.

b) Da ova izolacija ostvaruje neku šeri'atsku korist, a to je da se njome oživljava sunnet i uništava novotarija ili nada da će se taj novotar vratiti sunnetu kroz tu kaznu, ili odvraćanje običnih ljudi da se ne povedu za njim. Međutim, ako iz te izolacije može proizići veće zlo poput: razdora među muslimanima, ili da taj novotar poveća svoje zlo, ili da to vodi ka još većem otuđivanju sljedbenika sunneta, jer su recimo u osnovi malobrojni, izolacija može biti zabranjena. Šteta je veća od koristi. Ovaj šeri'atski propis povodom svega navedenog u današnje vrijeme u Bosni ne ostvaruje koristi koje su predviđene, samim tim njegovo provođenje se prolongira, a Allah I opet najbolje zna.

Upoznavanje sa ruknovima imana

(Pogledaj u knjigu *Iman*, str.15.)

a) U suštini pet je ruknova imana, jer iman u kader dobra i zla se ne odvaja od imana u Allaha I (veže se za tewhidur-rububijje i tewhidul-esmai ves-sifat); Allahov Poslanik ρ ga posebno spominje u hadisu od Džibrila υ, da bi potvrdio njegovu važnost, kaže Ibn Abbas τ: *"Iman u kader je sistem tewhida."* – tj., a ako neko zaniječe kader poremetio je ili narušio kompletan iman.

b) Između mnogih kur'anskih ajeta koji govore o kaderu izdvajamo ajete: *"Mi smo sve stvorili sa kaderom."* (El-Qamer, 49.)

إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَٰهُ بِقَدَرٍ ﴿٤٩﴾

Zatim: *"I sve stvorio i precizno ga odredio."* (El-Furqan, 2. ajet)

وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَّرَهُۥ تَقْدِيرًا

c) Riječi pisca: *"Zato ničiji iman nije potpun niti primljen sve dok čovjek ne bude vjerovao u šest spomenutih temelja imana na način koji je označio Kur'an i Sunnet Allahovog Poslanika ρ."* – ovo je dokaz važnosti slijeđenja selefa povodom imana u ove temelje, jer mnoštvo sekti i grupa tvrdi da vjeruje u ove temelje, međutim, to su samo tvrdnje bez dokaza, jer ne slijede put Kur'ana i Sunneta kojim je išao selefu salih.

d) I riječi pisca: *"A ko zaniječe išta od njih, izašao je iz imana i postao nevjernikom."* Neophodno je dakle kazati da se ovdje izuzimaju oni koji su tek primili Islam, te oni koji su u mjestu u kojem preovladava džehl.

Značenje imana u Allaha I

(Pogledaj u knjigu, str. 17.)

a) Kroz riječi pisca možemo shvatiti da iman u Allaha I sadrži dvije stvari:

1) Potvrda rububijjeta i lijepih imena, i potpunih svojstava, i potvrda prava na uluhijjet jedino Allahu I.
2) Negacija svega ovoga od bilo koga drugog.

b) Ima učenjaka koji ove vrste tewhida skraćuju na samo dvije:
1) Tewhid spoznaje i potvrde (teoretski tewhid).
- Tewhidur-rububijjeta.

- Tewhidul-esmai ves-sifata.
2) Tewhid namjere i traženja (praktični tewhid), tj. tewhidul-uluhijje.

Tewhidur-Rububijje

1) Globalno značenje: to je čvrsto uvjerenje da je Allah I Gospodar svega i da nema drugog gospodara.
2) Pojašnjenje:

a) Riječ *Rabb* u arapskom jeziku; kad se kaže *rabbul-bejti*, to znači; vlasnik i Upravitelj kuće, a kad se kaže *Rabbul-alemine*, to znači; Gospodar svih svjetova, svih stvorenja i upravitelj svima njima.
b) Iz ovog jezičkog značenja uzeto je šeri'atsko značenje.*
3) Pojašnjenje Kur'ana o ovoj vrsti tewhida. Allah I je o ovoj vrsti tewhida govorio puno i jasno, možemo kazati da nema sure ili stranice u Kur'anu u kojoj nema spomena ovog tewhida od početka do kraja Mushafa, dakle od riječi elhamdulillahi rabbil-alemin do riječi: *"Reci: Utječem se Gospodaru ljudi,"* a također, i u prvim ajetima sure El-Alek koji su Poslaniku ρ poslani: *"Uči u ime Gospodara, tvoga koji stvara."*

4) Važnost ove vrste tewhida.* Ako je tewhidur-rububijje, temelj tewhidul-uluhijjeta i tewhidul-esmai ves-sifata, on je samim tim temelj kompletne vjere.

5) Bez obzira na njegovu važnost i vrijednost, sam po sebi nije dovoljan; nije dovoljan da bi se čovjek spasio na Sudnjem danu.

Napomena: Čovjek koji priznaje Allaha I za Gospodara, ali Mu čini širk u 'ibadetu, jasan je dokaz da je njegovo vjerovanje u tewhid nepotpuno i neispravno, jer da je njegovo vjerovanje ispravno

ne bi činio širk Allahu I u 'ibadetu i zbog toga takvo vjerovanje neće biti primljeno na Sudnjem danu, niti će ga spasiti Džehennema.

* (Pogledati u knjizi *Iman* na 20. str. do riječi: "A što se tiče onih koji priznaju…")
* (Prijevod 106. ajeta sure Jusuf u knjizi *Iman*, str. 20. nije ispravan!)
* (Pogledaj str. 18. do riječi "i da Mu se u svemu tome niko ne pridružuje").
* (Knjiga str. 18. od riječi on je kao temelj ostalim vjerovanjima do u Svome govoru i Svojim djelima.)

6) Vjerovanje u Allahov Y rububijjet je prirodna stvar:

a) Zbog toga Allah I ne govori mnogo u Kur'anu o dokazima Njegovog postojanja, jer zdrava ljudska priroda ne samo da potvrđuje postojanje Allaha I, nego potvrđuje i obavezu činjenja 'ibadeta samo Njemu, što znači da zdrava priroda, zdrava fitra potvrđuje i tewhidul-uluhijje. Kao što kaže Allah I: *"Ti okreni svoje lice pravoj vjeri, prirodnoj vjeri po kojoj je Allah stvorio ljude – nema promjene u Allahovom stvaranju – to je istinska vjera."* (Er-Rum, 30. ajet)

فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا ۚ فِطْرَتَ ٱللَّهِ ٱلَّتِى فَطَرَ ٱلنَّاسَ عَلَيْهَا ۚ لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ ٱللَّهِ ۚ ذَٰلِكَ ٱلدِّينُ ٱلْقَيِّمُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٠﴾

Postoji jedan fenomen kojeg su otkrili učenjaci vjera i historije, a također i nauka koja se zove antropologija (većina njih nisu muslimani, naprotiv oni su ateisti), a taj fenomen jeste, da su svi narodi, prvi i posljednji – pripadali oni knjizi ili bili mušrici – vjerovali; svi su imali vjeru.

b) Ovdje postoji jedna šubha (sumnja) koja glasi: *"Ako je usmjeravanje ka Allahu Y u 'ibadetu prirodna stvar, zašto se onda desio širk i zašto su ljudi uzeli druga božanstva mimo Allaha I?"* Odgovor na ovu sumnju: *"Osnova u prirodi svakog čovjeka jeste 'ibadet Allahu Y, međutim, čovjeka okružuju mnoge stvari koje ostavljaju traga na njega, kao što su: porodica, društvo, škole i često puta to bude uzrok skretanja s prirodnog puta."* Na tu stvar je skrenuo pažnju Poslanik ρ u sahih hadisu rekavši: *"Svako dijete se rodi čiste fitre u prirodnoj vjeri, pa ga roditelji učine židovom, nasranijom ili medžusijom."* I nije rekao da ga učine muslimanom, jer je on po prirodi musliman.

c) Druga sumnja: *"Ako bi dijete kad se rodi odvojili, od svih ovih stvari koje smo nabrojali, da li bi ono ostalo u čistoj vjeri?"* Odgovor je: *"Ni u ovom slučaju; čovjek ne ostaje bez vanjskog djelovanja, jer šejtan stalno zavodi čovjeka i udaljava ga od pravog puta."* Poznato je da je najveći šejtan uzeo ugovor i zavjetovao se da će zavoditi ljude do Sudnjeg dana, rekavši: *"Tako mi Tvoje veličine, ja ću ih zavesti sve, osim među njima, robova Tvojih iskrenih."* Hadis kudsi u kome kaže Resul ρ da je Allah I rekao: *"Stvorio sam Svoje robove u ispravnoj vjeri (prirodna vjera), pa su im prišli šejtani i udaljili ih od te prirodne vjere."*

d) Koja je najpoznatija ličnost koja je negirala rububijjet i pripisala rububijjet sebi naredivši ljudima da ga obožavaju? Faraon, iako je pozivao narod da ga veličaju i slave kao boga, znao je u dubini svoje duše da rububijjet pripada Allahu I, kao što mu je rekao Musa υ, o čemu nas obavještava Allah I: *»Ti znaš da ovo nije dao niko drugi nego Gospodar nebesa i Zemlje, kao očigledna znamenja, i ja mislim da ćeš ti, o faraone, sigurno nastradati.«* (El-Isra', 102. ajet)

قَالَ لَقَدْ عَلِمْتَ مَآ أَنزَلَ هَٰٓؤُلَآءِ إِلَّا رَبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ بَصَآئِرَ وَإِنِّى
لَأَظُنُّكَ يَٰفِرْعَوْنُ مَثْبُورًا ﴿١٠٢﴾

Također, kaže Allah I: *''I oni ih, nepravedni i oholi, porekoše, ali su u sebi vjerovali da su istina, pa pogledaj kako su skončali smutljivci.''* (En-Neml, 14. ajet)

وَجَحَدُوا۟ بِهَا وَٱسْتَيْقَنَتْهَآ أَنفُسُهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّا ۚ فَٱنظُرْ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ
ٱلْمُفْسِدِينَ ﴿١٤﴾

e) Taj osjećaj fitre kod nekih ljudi može biti skriven, zbog mnogih utjecaja (šejtanovih vesvesa, dunjaluka, strasti, šubhi i slično), međutim, ako čovjeka snađe kakva nedaća; teška situacija i slično, taj pokrivač čovjekova srca spada i on se okreće Allahu Y tražeći od Njega izbavljenje bez da to i osjeća, što je dokaz da u dubinama čovjeka postoje tragovi te fitre, pa čak i ako su jako slabi.

Allah Y na mnogim mjestima u Kur'anu ukazuje na ovu činjenicu, kao npr.: *''On vam omogućava da kopnom i morem putujete. Pa kad ste u lađama i kad one uz blag povjetarac zaplove s putnicima, te se oni obraduju tome, naiđe silan vjetar i valovi navale na njih sa svih strana, i oni se uvjere da će nastradati, iskreno se mole Allahu: »Ako nas iz ovoga izbaviš, sigurno ćemo biti zahvalni!«* (Junus, 22.
ajet)

هُوَ ٱلَّذِى يُسَيِّرُكُمْ فِى ٱلْبَرِّ وَٱلْبَحْرِ ۖ حَتَّىٰٓ إِذَا كُنتُمْ فِى ٱلْفُلْكِ وَجَرَيْنَ
بِهِم بِرِيحٍ طَيِّبَةٍ وَفَرِحُوا۟ بِهَا جَآءَتْهَا رِيحٌ عَاصِفٌ وَجَآءَهُمُ ٱلْمَوْجُ مِن
كُلِّ مَكَانٍ وَظَنُّوٓا۟ أَنَّهُمْ أُحِيطَ بِهِمْ ۙ دَعَوُا۟ ٱللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ لَئِنْ
أَنجَيْتَنَا مِنْ هَٰذِهِۦ لَنَكُونَنَّ مِنَ ٱلشَّٰكِرِينَ ﴿٢٢﴾

Zatim: *''A kad ih On izbavi, oni odjednom bez ikakva osnova čine nered na Zemlji! O ljudi, nepravda koju činite da bi ste u životu na ovom svijetu uživali – samo vama šteti; Nama ćete se poslije vratiti i Mi ćemo vas o onome što ste radili obavijestiti!''* (Junus, 23. ajet)

فَلَمَّآ أَنجَىٰهُمْ إِذَا هُمْ يَبْغُونَ فِى ٱلْأَرْضِ بِغَيْرِ ٱلْحَقِّ ۗ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّمَا
بَغْيُكُمْ عَلَىٰٓ أَنفُسِكُم ۖ مَّتَٰعَ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ۖ ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُكُمْ فَنُنَبِّئُكُم
بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٣﴾

f) Unatoč snazi i dubini tog nutarnjeg osjećaja kod čovjeka, on sam nije dovoljan, zato Uzvišeni šalje poslanike koji će donositi radosne vijesti i opominjati, i objavljuje knjige da bi vodile ljude; izvodile ih iz tmina na svjetlo.

7) Kur'anski način potvrde postojanja Allaha I i Njegova rububijjeta:

a) Pravo mjesto usmjeravanja čovjekova razmišljanja jesu svemirska prostranstva, te čovjek; kao što kaže Allah I u prijevodu značenja: *''Mi ćemo im pružati dokaze Naše u prostranstvima svemirskim, a i u njima samim dok im ne bude sasvim jasno da je*

Kur'an istina. A zar nije dovoljno to što je Gospodar tvoj o svemu obaviješten?" (Fussilet, 53. ajet)

سَنُرِيهِمْ ءَايَـٰتِنَا فِى ٱلْـَٔافَاقِ وَفِىٓ أَنفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ ٱلْحَقُّ ۗ أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُۥ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ شَهِيدٌ ﴿٥٣﴾

Allah I nas u mnogim ajetima potiče na razmišljanje i udubljivanje s ciljem uviđanja znakova u Njegovim stvorenjima, sunnetima – da bi nam bilo jasno da je On I istina. Stvoritelj je kreirao ovaj veličanstveni svemir, uredio ga Svojom moći, te je on čudo (mu'džiza) u svom uređenju, rasporedu i koordinaciji; pojedine njegove dijelove učinio je da se međusobno prožimaju, na njima vladaju različiti zakoni, ali ne staju, ne dolazi do nereda i slično.

b) Onaj ko razmišlja o Kur'anu primijetit će da; kad Allah Y govori o pitanjima temelja imana (pitanja rububijjeta, uluhijjeta, risaleta itd.) – ne govori o njima na jedan očit, teoretski način, nego ih uspoređuje sa znakovima u svemiru i kao dokaz za te činjenice koristi ispoljenja Njegove Y moći – razastrta po cijelom svemiru, počevši od najsitnijih stvorenja, pa do najkrupnijih. Kur'an za iznošenje ovih pitanja imana koristi metodu korištenja za dokaz činjenica iz svemira.

c) U isto vrijeme primijetit ćemo da Allah I mnogo govori o ovim znakovima (pojedina ulema ih je prebrojala i kažu da ima preko 750 ajeta koji govore o tome) – s jasnim ciljem, a to je njihovo korištenje za dokazivanje imanskih pitanja – primjećuje se da u velikom dijelu tih ajeta Allah Y na samom početku naređuje da se razmišlja, a u nekim drugim situacijama to govori – odnosno naređuje na kraju, a također, u mnogim situacijama počinje i završava naredbama o razmišljanju. Treba spomenuti i to da Allah I mnoge

sure počinje zakletvama o tim Svojim ispoljenjima moći u Njegovim stvorenjima.

d) Odavde zaključujemo da je razmišljanje ustvari najbolji način za spoznaju i izgradnju čvrste akide, potvrdu Allahova Y rububijjeta i shvatanja Kur'ana na ispravan način, kao i otkrivanje pravila i zakona koji vladaju svemirom; da bi kroz njih uvidjeli Allahovu Y veličinu i moć, kao i jednoću. Kaže pjesnik: *"A u svemu ima znak koji ukazuje da je On Jedan."*

e) Kur'an nas, također, upućuje na neke lagahne, proste, razumske dokaze, koji potvrđuju dokaze postojanja Uzvišenog – ovi dokazi su suprotni filozofskim dokazima koji su dugi, komplicirani i neshvatljivi.

8) Neki kur'anski – razumski dokazi koji ukazuju na Allahovo I postojanje i Njegov rububijjet:

I) Ništa ne može stvoriti nešto – stvorenje mora imati stvoritelja.

a) Pojašnjenje ovog pravila je:

- Ništa, dakle ne postojanje ničega ne može ni u kom slučaju stvoriti nešto, jer u osnovi ono ne postoji, jer kako će nešto što ne postoji stvoriti nešto što postoji.
- Sve što je stvoreno – što postoji, nemoguće je razumski – da je nastalo bez Stvoritelja.
- Ovaj svemir sa zvijezdama, planetima, ljudima, drvećem, biljem i svim ostalim što ima na njemu – razum pod sredstvom mnogih naučnih, razumskih i drugih dokaza – prihvata samo kao stvorenje, koje prije nije postojalo. Razumski je neprihvatljivo da je ovaj svemir sam sebe stvorio, obzirom da on, prije, nije bio ništa – mora postojati Stvoritelj koji ga je stvorio, taj Stvoritelj je Allah I.

b) Allah I ovaj razumski dokaz pojašnjava u dva ajeta u vrhuncu jasnoće, rječitosti i lahkoće objašnjenja, pa kaže Uzvišeni: *"Zar su oni bez Stvoritelja stvoreni ili su oni sami sebe stvorili?! Zar su oni nebesa i Zemlju stvorili?! Ne, nego oni neće da vjeruju."* (Et-Tur, 35/36. ajet)

أَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمُ الْخَالِقُونَ ﴿٣٥﴾ أَمْ خَلَقُوا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ ۚ بَل لَّا يُوقِنُونَ ﴿٣٦﴾

Kaže Džubejr ibn Mut'am τ, prije nego je primio Islam, da je čuo Poslanika ρ kako uči ovu suru na akšamu: *"Srce mi je htjelo poletjeti."* – Od strahopoštovanja, a ovo je bio njegov početak prihvatanja Islama. Ova dva ajeta ćemo pojasniti u sljedećem:

- Allah I donosi dokaz protiv onih koji negiraju, govoreći im: *"Vi postojite, pa je li moguće da ste nastali od ničega, ili da ste stvoreni bez stvoritelja."*

- Zatim nastavlja: *"Ako ste zanijekali Allaha I, možete li tvrditi da ste vi sami sebe stvorili?"*

- A ako ove dvije tvrdnje padnu, onda je donesen dokaz protiv njih i dužni su da vjeruju – da imaju Stvoritelja.

c) Ovaj jasni dokaz može shvatiti svaki insan, obzirom da je vrlo jednostavan, čak i pastir u pustinji koji kaže: *"Balega ukazuje na devu, trag ukazuje na prolaznike, pa nebesa prepuna zvijezda, Zemlja prepuna brda i dolina, zar ne ukazuju na Sveznajućeg i o svemu Obaviještenog?!"* Ovo se kod učenjaka Islama kao i kod učenjaka prirodnih nauka naziva: – *"Zakon uzročnika"* – tj. ništa što postoji ne može samo sebe učiniti postojećim, nego mora postojati njegov Tvorac, sasvim je logično da ne može stvoriti ni nešto drugo. Prije nekoliko godina vjetrovi su na arapskom polu-otoku skinuli pijesak sa jednog grada, pa su došli arheolozi i historičari, te počeli izučavati

šta je bilo u tom gradu – nijednom od njih nije na um palo, da su te zidine ustvari početak nastanka novog grada kojeg stvaraju vjetrovi, kiše i slično. Kako bi tek bilo da je neko ustvrdio da je taj grad nastao iz ničega, prije milione godina negdje u nebu, pa se poslije spustio na Zemlju, dakle ovaj drugi je još veći ahmak (budala).

II) Bilo šta da se desi mora neko biti sebeb (uzrok) da se to desi, što znači da mora biti radnja, a nešto što je stvoreno vodi ka Tvorcu, odnosno ono što je stvoreno ima svog Tvorca. Pojasnit ćemo ovo u dvije tačke:

a) Ovo je logički dokaz i govori sam po sebi.

b) Za ovaj drugi imamo tri primjera: Ono što je stvoreno vodi ka tome i pojašnjava pojedina svojstva Stvoritelja:

Ako vidiš vrata od drveta lijepo urađena, bit će ti jasno da onaj koji ih je napravio ima iskustvo da bi napravio ta vrata; ima snagu da bi napravio ta vrata, ima znanje i iskustvo da bi napravio ta vrata, ima sluh, vid, živ je, te po toj stvari vrednujemo tog koji je napravio.

Vidimo po tragovima da su to napravili ljudi koji posjeduju neko znanje, imaju preciznost prilikom izgradnje tih zgrada, imali su snagu, posjedovali su imetak da bi napravili te građevine. Kroz tu gradnju gledamo svojstva i kvalitete tih ljudi koji su napravili taj grad.

Sve promjene koje se dešavaju na ovoj planeti; sve to ima svoja posebna pravila i svaka ta novina ili promjena povlači za sobom nekog ko je uzrok toga; Koji je mudar, Koji je jak, Koji je u mogućnosti da nešto napravi, taj Tvorac ne može biti niko drugi osim Allah Y sa ovim svojstvima koja smo spomenuli.

III) Onaj ko nešto ne posjeduje to ne može ni dati, a pojašnjenje ovog pravila slijedi:

a) Onaj ko ne posjeduje novac i ne tražimo od njega novac, a tako isto od neznalice ne može se tražiti znanje. Zašto? Pa onaj ko nešto ne posjeduje ne može to ni dati.

b) Gledanjem i promatranjem ovog kosmosa uvidjeli smo da Onaj Ko je stvorio taj kosmos ima neka svojstva; kroz ovo vidimo posjedovanje snage, znanja, moći, mudrosti itd.

c) Ateisti kad govore da je ovo sve stvoreno od materije, znači da je priroda sve ovo stvorila ili da je ovo sve slučajno nastalo. Oni su mišljenja suprotno od razumnog i suprotno od vjere, i normalno suprotno znanju. Zašto? Ova priroda je nijema, i nema razum, znanje, mudrost, nema želju i kako su oni došli do zaključka da priroda može sve ovo da stvori što smo spomenuli.

d) Za sve ovo što smo spomenuli mora da bude onaj koji posjeduje mudrost, snagu, moć itd., a to je Allah I.

Tewhidul-esmai ves-sifat

Značenje u globalu:

a) *Tenzih* (uređenje) – (Pogledaj prvu definiciju na strani 24.) Princip tewhida esmai ves-sifata. Razlika u snazi postoji među stvorenjima kao što snaga čovjeka nije ista snazi slona, ili poređenje snage čovjeka sa snagom jednog mrava, a kakva li je tek razlika između Stvoritelja I i stvorenja po pitanju snage, da ne spominjemo znanje, mudrost itd?

b) *Isbat* (potvrda) – (Pogledaj na strani 25.)

c) *El-kef an et-Tekjif*. (Pogledaj na strani 25. i 26.)

IV) Nešto što narušava ili nešto što se negira u vjerovanju tewhida esmai ves-sifat u četiri stvari:

a) *Et-Tešbih* – poređenje Allahovih I svojstava sa svojstvima stvorenja. Ova bolest se dijeli na dva stepena:

- Upoređivanje stvorenja sa Stvoriteljem kao što mušrici porede svoje kipove sa Allahom Y ili kao kršćani što porede Isaa υ sa Allahom I, a ova podjela narušava tewhidur-rububijje i tewhidul-esmai ves-sifat i vodi kao širku tewhidul-uluhijje. Ova podjela je već odavno i dosta je proširena.

- Upoređivanje Stvoritelja I sa stvorenjem ili pojedina svojstva Stvoritelja I sa svojstvima stvorenja; sa ovom bolešću je pogođen manji broj ljudi, ova grupa se zove el-mušebbihe, a zovu se tako zato što su uporedili svojstva Stvoritelja I sa svojstvima stvorenja, pa kažu da je Allahovo I lice slično licu stvorenja, te da je Allahova I ruka slična ljudskoj, a Allah Y je daleko od toga što oni govore.

b) *Et-Tahrif* (iskrivljavanje) – (Pogledaj stranicu 26. br. 2.)

c) *Et-Ta'til* (negiranje Allahovih I svojstava u potpunosti ili pojedinih svojstava, a u ovoj bolesti ima različitih stepena):

- Totalno negiranje svojstava Stvoritelja I što vodi u nevjerstvo (ateizam), i to je najopasnija verzija.
- Negiranje 'ibadeta prema Stvoritelju I, negiranje Njegovog Y svojstva da je On dostojan 'ibadetu, ova tačka se odnosi na neke

sufije koji kažu da su došli na neke stepene, pa ne moraju klanjati Allahu Y, tj. kao da ovi kažu da je 'ibadet samo za masu ljudi, a za posebne ljude nema obaveze da 'ibadete.

- Negiranje svih Allahovih Y lijepih imena i svojstava uz priznavanje postojanja Stvoritelja Y (sekta koja se zove džehmije, koji su bili pod utjecajem filozofa). Zbog čega su negirali svojstva Allaha I? Kažu ako Ga Y opišemo sa ovim svojstvima onda Ga I poredimo sa stvorenjima i činimo širk, tako da priznaju samo *vudžud* (postojanje) Allaha I.

- Potvrđivanje Allahovih Y imena uz negiranje Njegovih Y svojstava – ovi su malo opasniji od prethodnih (to su mu'tezile, učenici džehmija).

- Potvrđivanje Allahovih I imena i nekih Njegovih I svojstava, a negiranje ostalih svojstava (to su eša'rije i maturidije). Od ovih je malo manja opasnost; oni sami sebe negiraju, razumski i šeri'atski.

d) *Et-Tekjif.* To je određivanje kakvoće osobine Allaha I i pokušaj istraživanja kakva je ona u stvarnosti (prethodno je naveden odgovor u trećoj osnovi principa tewhida esmai ves-sifata). Ove stvari koje negiraju tewhidul-esami ves-sifat se međusobno sukobljavaju i one na kraju dovode do dvije opasne bolesti srca:

- Pretjerivanje u tenzihu – iz čega su proizvedene bolesti et-ta'tila i et- tahrifa.

- Pretjerivanje u isbatu – što je proizvelo dvije bolesti: tešbih i tekjif. Svako ko se raziđe od programa selefa i da prednost svome razumu nad tekstom (Kur'an i Sunnet) – pašće bez sumnje u neku od ovih zabluda ili će otići još dalje. Što se tiče ehlu sunneta – oni su ostali u sredini, u isbatu i u tenzihu tako da su pogodili istinu i sačuvali se od ovih bolesti.

V) *Program selefu saliha u akidi.* To je jasan i jednostavan put udaljen od svake zapetljanosti i nejasnoće zato što je u skladu sa

Kur'anom i Sunnetom, i on se ogleda u potvrđivanju svega što je potvrdio Poslanik ρ i Allah I, i negiranju svega što je Allah I negirao za Sebe i što je Poslanik ρ negirao u vezi Allaha I. Ovaj isbat nema tešbiha – poistovjećivanja, a ovo negiranje nema ta'tila kao što kaže Allah I: *"Niko nije kao On! On sve čuje i sve vidi."*
(Eš-Šura, 11. ajet) –

لَيْسَ كَمِثْلِهِۦ شَىْءٌۭ ۖ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْبَصِيرُ

Ovdje vidimo isbat i negiranje.
Selefu salih razumijevaju ovo polje u svjetlu arapskog jezika i tumače ga u njegovom vanjskom značenju, sve to bez vođenja rasprave o imenima i svojstvima; u strahu od padanja u neku od novotarija, tako da je njihova preokupacija bila u radu u onome što proizilazi iz njih, pa ako je Allah I Onaj koji sve zna, čuje i vidi – to znači da trebamo biti oprezni u padanju u Njegove zabrane, zbog Njegovog I nadzora nad nama, u isto vrijeme stideći se Njega I. Zato što je Allah I Silan, Moćan, žestoko kažnjava – iz toga proizilazi da Ga se trebamo bojati i prema Njemu I osjećati strahopoštavanje pokušavajući Mu se što više približiti, a u isto vrijeme bježati od stvari zbog kojih bi se mogao rasrditi na nas. Ako je Allah I Milostiv, Samilostan, Onaj koji prima pokajanje – to znači da Mu trebamo činiti tewbu i da Ga trebamo voljeti – težeći ka Njegovoj nagradi i oprostu sa srcem koje ne gubi nadu u Njegovu milost, i ovako je i u vezi sa ostalim svojstvima Allaha I.

Allahova I lijepa imena

1) *Definicija* lijepih imena: To su Njegova I vlastita imena kojima se On priziva, sa kojima se traži Njegova pomoć i sa kojima se predstavio Svojim stvorenjima, i ona su put ka Njegovoj spoznaji. Iz imena kojima se nazvao u Objavi izvlače se Njegova uzvišena

svojstva (iz svakog imena izvlači se jedno svojstvo; iz riječi Onaj koji sve zna izvlači se svojstvo znanja, Moćni – izvlači se svojstvo moći, Mudri – izvlači se svojstvo mudrosti, međutim, ne važi isto i u suprotnom, tj. iz osobine se ne izvlači ime Allaha I, pa npr. jedno od svojstava je Allahova Y srdžba, te Ga nećemo nazvati 'srditi'. Njegova I imena su nazvana lijepim kako bi se time ukazalo na najljepši naziv i najplemenitija značenja.

2) *Na šta ukazuju ova lijepa imena?* Ukazuju na skupinu uzvišenih značenja:

a) Ukazuju na Allahovo I biće (*zat*).

b) Ukazuju na svojstva izvedena iz njih, kao što smo gore već prije naveli.

c) Ukazuju na druga svojstva koja se ne izvlače direktno iz njih npr. ime:
1) Er-Rahim – ukazuje na postojanje Allahovog I bića.

2) Ukazuje da Allah I ima milost koja je svojstvena Njegovoj uzvišenosti i potpunosti.

3) Ukazuje da je On I Živi, Onaj koji čuje, Onaj koji vidi… Jer nije moguće da bude milostiv onaj koji nije živ, koji ne čuje, niti vidi. Ista stvar je i sa ostalim Allahovim I imenima, dok u suprotnom takvo stanje nije i kod stvorenja, npr. čovjek se može nazivati mudrim ili plemenitim, a da bude najveća škrtica, ili pravednim, a da bude najveći nasilnik. Sva ova Allahova Y imena su međusobno povezana i imaju stvarno značenje. Ona su spomenuta od strane Allaha Y i Njegovog Poslanika ρ zbog sljedećih ciljeva: kako bi se preko njih spoznao Allah I, njegovo negiranje svih manjkavosti i grešaka u vezi s Allahom I, najljepša hvala Allahu I.

Aktivna Islamska Omladina Linz

d) Dozivanje Allaha njima, kao što Allah Y kaže: *"Reci: »Zovite: 'Allah' ili zovite: 'Milostivi', a kako Ga god budete zvali, Njegova imena su najljepša.«* (El-Isra', 110. ajet)

قُلِ ٱدْعُوا۟ ٱللَّهَ أَوِ ٱدْعُوا۟ ٱلرَّحْمَـٰنَ ۖ أَيًّا مَّا تَدْعُوا۟ فَلَهُ ٱلْأَسْمَآءُ ٱلْحُسْنَىٰ ۚ وَلَا
تَجْهَرْ بِصَلَاتِكَ وَلَا تُخَافِتْ بِهَا وَٱبْتَغِ بَيْنَ ذَٰلِكَ سَبِيلًا ﴿١١٠﴾

e) Rad po onome što proizilazi iz njih, kao što je ihlas radi Allaha I, ljubav prema Njemu, strah, nada, oslonac itd., kao što smo već naveli.

3) *Broj lijepih imena.* (Vidi knjigu, str. 29/30.)

4) *Šta znači pobrojati u ovome hadisu?* – Značenje *"obuhvatanja"* u ovome hadisu (vidi na 29. str. ima riječ "obuhvatanje!") Najvažnije je obožavati Allaha I sa ovim imenima i raditi po onome što ona uvjetuju, dok samo učenje ovih imena bez obraćanja pažnje na njihovo značenje i uz ostavljanje rada po njima može biti samo dokaz protiv čovjeka.

5) *Značenje nekih imena:*

a) Koje je zajedničko ime koje obuhvata značenje svih imena? – to je Allah I, zbog toga ostala imena dolaze tek nakon njega i dolaze kao njegove osobine, dok u isto vrijeme ime Allah ne dolazi iza nekog drugog imena.

b) Značenje imena *El-Ehad* – Jedini, tj. Onaj Kome niko sličan ni ravan nije. On I nema suprotnog Sebi, niti istog Sebi, niti ima sudruga u Svome gospodarstvu, niti božanstvenosti i nema Mu sličnog u Njegovoj savršenoj potpunosti, niti Njemu sličnog u lijepim

imenima i veličanstvenim svojstvima – On je Sam u svemu tome, poput Njega nije ništa i On je Taj koji sve čuje i sve vidi.

c) Značenje Allahovog I imena *Es-Samed* – On je Taj Kome se obraćaju Njegova stvorenja u svojim potrebama, nevoljama i nedaćama, On je neprikosnoveni Gospodin (*Sejjid*), koji ima krajnju potpunost, On je Veličanstveni, Sveznani i Onaj koji ostaje nakon Njegovih stvorenja (…sve ovo ulazi u značenje imena *Es-Samed*).

Tirmizi bilježi sa svojim senedom od Ubejja ibn Ka'ba τ da su mušrici rekli Poslaniku ρ: *"Navedi nam rodoslov svoga Gospodara I!"* – pa je Allah I objavio suru Ihlas: *"Reci: »On je Allah – Jedan! Allah je Utočište svakom! Nije rodio i rođen nije, i niko Mu ravan nije!«*

Zbog važnosti ove sure po mišljenju učenjaka ova sura ima vrijednost trećine Kur'ana – kao što se to navodi u hadisima – to je zbog toga što unatoč svojoj kratkoći sadrži temelje akide i obuhvata sve tri vrste tewhida kao i odgovor i negaciju na vjerovanja sljedbenika širka i zablude.

Kao što je i ajetul-kursijj najuzvišeniji ajet u Allahovoj I Knjizi, što dolazi u nekim hadisima da je Poslanik ρ rekao. On (ajet) je takav zato što obuhvata stubove tewhida i najuzvišenija Allahova I lijepa imena:

Govor Allaha I: *"Allah je – nema božanstva, osim Njega – Živi i Vječni! Ne obuzima Ga ni drijemež ni san! Njegovo je ono što je na nebesima i ono što je na Zemlji! Ko se može pred Njim zauzimati za nekoga bez dopuštanja Njegova?! On zna šta je bilo i prije njih i šta će biti poslije njih, a od onoga što On zna – drugi znaju samo onoliko koliko On želi. Moć Njegova obuhvata i nebesa i*

Zemlju i Njemu ne dojadi održavanje njihovo; On je Svevišnji, Veličanstveni!" (El Beqare,255. ajet)

ٱللَّهُ لَآ إِلَـٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلْحَىُّ ٱلْقَيُّومُ ۚ لَا تَأْخُذُهُۥ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ ۚ لَّهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۗ مَن ذَا ٱلَّذِى يَشْفَعُ عِندَهُۥٓ إِلَّا بِإِذْنِهِۦ ۚ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ۖ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَىْءٍ مِّنْ عِلْمِهِۦٓ إِلَّا بِمَا شَآءَ ۚ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ ۖ وَلَا يَـُٔودُهُۥ حِفْظُهُمَا ۚ وَهُوَ ٱلْعَلِىُّ ٱلْعَظِيمُ ﴿٢٥٥﴾

U izrazu *Allah je – nema božanstva, osim Njega* vidimo potpunu negaciju božanstvenosti bilo čega drugog osim Allaha I, ali i potvrdu Allahove Y božanstvenosti. Govor Allaha I *Živi i Vječni*. (Vidi knjigu na str. 31. i nauči u skraćenom obliku). U riječima *ne obuzima Ga ni drijemež ni san* – vidimo potvrdu Allahovih I svojstava *El-Hajjul-Kajjum…* Nakon toga ovaj ajet se završava sa dva velika imena, a to su *El-Alijj i El-Azim*. *El-Alijj* obuhvata sva značenja uzvišenosti (to je uzvišenost bića, tj. da je Allah I iznad Svojih stvorenja, odvojen od njih, uzdignut iznad Svoga Arša. Također, to znači i uzvišenost u moći tako da nema onoga ko Ga I može pobijediti, niti onoga ko se može nadmetati sa Njime u Njegovoj vlasti. Sve stvari su podčinjene Njegovoj vlasti i Njegovoj veličanstvenosti. To znači i uzvišenost položaja i mjesta, jer je On I čist od svih mahana i nedostataka koje bi mogle negirati Njegovu potpunost u sve tri vrste tewhida). *El-Azim*, tj. Vlasnik apsolutne veličanstvenosti tako da nema stvari veličanstvenije od Njega I u bilo kom stanju. Sa ovim završavamo naš govor o tewhidul-esmai ves-sifatu.

'Ibadet

Jezički – 'ibadet znači poniznost i pokornost, dok terminološki – 'ibadet obuhvata sve ono što Allah I voli i sa čime je zadovoljan od dijela i riječi – kako javnih, tako i tajnih. Učenjaci poput Ibnul-Kajjima, rahimehullah, 'ibadet definiraju kao potpunu ljubav, uz potpunu poniznost Allahu I.

Ruknovi primljenog 'ibadeta:

1) Ihlas – iskren nijet.

2) Mutabe'a,[1] tj. da odgovara Sunnetu Poslanika ρ. 'Ibadet neće biti primljen sve dok u svom vanjskom obliku ne bude u skladu sa Šeri'atom i dok u svojoj biti ne bude samo zbog Allaha I i ni zbog kog drugog. Kaže Allah I: *Reci: "Ja sam čovjek kao i vi, meni se objavljuje da je vaš Bog – jedan Bog. Ko žudi da od Gospodara svoga bude lijepo primljen, neka čini dobra djela i neka, klanjajući se Gospodaru svome, ne smatra Njemu ravnim nikoga!"* (El-Kehf, 110. ajet)

3) Tewhidul-uluhijje obuhvata ostale vrste tewhida (knjiga *Iman* vidi na str. 21.).

4) Značenje riječi *la ilahe illellah* – je isto kao i značenje tewhidul-uluhijjeta, jer se poklapaju u značenju, tj. nema božanstva koje se istinski obožava, niti bilo kojeg drugog božanstva koje to zaslužuje, osim Allaha I Kome se moraju usmjeriti sve vrste 'ibadeta, zato što je On I naš Stvoritelj, Gospodar, Opskrbljivač i Onaj koji se brine o svim našim potrebama, kao što je i savršen u Svojim lijepim imenima i uzvišenim svojstvima.

Neispravna ili djelomična značenja la ilahe illellah:

a) Nema tvorca osim Allaha I (neispravno je zato što nije potpuno, jer se ograničava samo na tewhidur-rububijjetu, i kada bi ovo bilo pravo značenje la ilahe illellah Arapi bi ga prihvatili od prvog dana i ne bi se sukobili sa Poslanikom ρ niti jednog trenutka).

b) Nema Gospodara osim Allaha I (ova definicija je djelomična i slična je onoj prethodnoj, tako da ona nije dovoljna za spas roba).

c) Ne postoji niko osim Allaha I (ovo je kufr i ovo nema ništa sa Islamom, nego je to staro-indijska filozofija koju su naslijedili pojedini grčki filozofi, a od ovih određene skupine kršćana i dio sufija. Ta teorija se naziva *vahdetul-vudžud*).[2]

1 Mutabe'a znači slijeđenje Kur'ana i Sunneta.
2 Vahdetul-vudžud – vjerovanje da je sve što vidimo Allah.

5) Ruknovi la ilahe illellah:

a) Negiranje širka (pridruživanje druga Allahu I) i rušenje svega što se obožava osim Allaha I, svejedno bio to melek, džinn, Poslanik ili velij, kabur, drvo, kamen, krava itd., i nevjerovanje u sve to, te smatranje nevjernikom onoga ko to čini. Pa kaže Allah I: *"Onaj ko ne vjeruje u šejtana, a vjeruje u Allaha – drži se za najčvršću vezu, koja se neće prekinuti. – A Allah sve čuje i zna."*

(El-Beqare, 256. ajet)

لَآ إِكْرَاهَ فِى ٱلدِّينِ ۖ قَد تَّبَيَّنَ ٱلرُّشْدُ مِنَ ٱلْغَىِّ ۚ فَمَن يَكْفُرْ بِٱلطَّٰغُوتِ وَيُؤْمِنۢ بِٱللَّهِ فَقَدِ ٱسْتَمْسَكَ بِٱلْعُرْوَةِ ٱلْوُثْقَىٰ لَا ٱنفِصَامَ لَهَا ۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

Učenjaci definiraju riječ tagut kao svakog ko se obožava mimo Allaha I, a on zadovoljan s tim. Poslanik ρ kaže: *"Ko kaže la ilahe illallah i uznevjeruje u ono što se obožava, osim Allaha, njegova krv i imetak će postati zabranjeni."* (Bilježi Muslim)

b) Isbat,[3] tj. potvrđivanje potpune božanstvenosti Allaha I, smatrajući Ga dostojnim 'ibadeta.

6) Šartovi la ilahe illellah. Ovaj šehadet nije riječ koja se samo jezikom ponavlja, niti je samo mrtva teorija, nego ona mora obuhvatiti sedam šartova, kako bi njen vlasnik mogao imati koristi od nje, i kako bi bila potpuni životni pravac.

Ovih sedam šartova je sabrano iz više tekstova, i od strane uleme koji su se potrudili da ih sakupe. (Izvucite skraćeno iz knjige *El-vela vel-bera*!). a) Znanje – 'ilm, šta se sa njim htjelo negirati, a šta potvrditi, kaže Allah I: *"Znaj, da nema drugog boga osim Allaha!"* (Muhammed, 19. ajet)

فَٱعْلَمْ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ

b) Ubjeđenje – jekin, koje ne ostavlja nikakva mjesta sumnji, a kaže Allah I: *"Pravi vjernici su samo oni koji u Allaha i Poslanika Njegova vjeruju, i poslije više ne sumnjaju, i bore se na Allahovom putu imecima svojim i životima svojim – oni su iskreni!"* (El-Hudžurat, 15. ajet)

إِنَّمَا ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا۟ وَجَٰهَدُوا۟ بِأَمْوَٰلِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلصَّٰدِقُونَ

c) Prihvatanje – kabul, tj. da se srcem i jezikom iskreno prihvati sve što se pod ovim riječima podrazumijeva.

Na više mjesta u Kur'anu Allah I navodi primjere i pouke kako je spasio one koji su prihvatili, a kaznio minule narode koji su odbili da u njih ovako povjeruju: *"Poslije smo spašavali poslanike Naše i one koji su vjerovali. Eto, tako je dužnost Naša da spasimo vjernike."* (Junus, 103. ajet)

ثُمَّ نُنَجِّى رُسُلَنَا وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ۚ كَذَٰلِكَ حَقًّا عَلَيْنَا نُنجِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٣﴾

– *"Kad im se govorilo: »Samo je Allah bog!« - oni su se oholili i govorili: »Zar da napustimo božanstva naša zbog jednog ludog pjesnika?«* (Es-Saffat, 35/36. ajet)

إِنَّهُمْ كَانُوٓا۟ إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٣٥﴾ وَيَقُولُونَ أَئِنَّا لَتَارِكُوٓا۟ ءَالِهَتِنَا لِشَاعِرٍ مَّجْنُونٍۭ ﴿٣٦﴾

d) Pokornost – inkijad, tj. pokornost svemu onome što riječi kelime i šehadeta nalažu: *"I tako Mi Gospodara tvoga, oni neće biti vjernici dok za sudiju u sporovima međusobnim tebe ne prihvate i da onda zbog presude tvoje u dušama svojim nimalo tegobe ne osjete i dok se sasvim ne pokore."* (En-Nisa', 65. ajet)

فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ
بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا۟ فِىٓ أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ
وَيُسَلِّمُوا۟ تَسْلِيمًا ﴿٦٥﴾

e) Istinoljubivost – sidk, tj. da se riječi kelime i šehadeta ne izgovaraju lažno, nego da se ono što se izgovori jezikom u potpunosti slaže sa osjećajem u srcu: *''Elif Lam Mim. Misle li ljudi da će biti ostavljeni na miru ako kažu: »Mi vjerujemo!« – i da u iskušenje neće biti dovedeni? A Mi smo u iskušenje dovodili i one prije njih, da bi Allah sigurno ukazao na one koji govore istinu i na one koji lažu.''* (El-Ankebut, 1-3. ajet)

الٓمٓ ﴿١﴾ أَحَسِبَ ٱلنَّاسُ أَن يُتْرَكُوٓا۟ أَن يَقُولُوٓا۟ ءَامَنَّا وَهُمْ لَا
يُفْتَنُونَ ﴿٢﴾ وَلَقَدْ فَتَنَّا ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۖ فَلَيَعْلَمَنَّ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ
صَدَقُوا۟ وَلَيَعْلَمَنَّ ٱلْكَٰذِبِينَ

f) Iskrenost – ihlas, tj. da djela budu sa ispravnim nijetom i bez ikakvih primjesa širka: *''Iskreno ispovijedanje vjere dug je Allahu.''* (Ez-Zumer, 3. ajet)

أَلَا لِلَّهِ ٱلدِّينُ ٱلْخَالِصُ ۚ

g) Ljubav – mehabbet, tj. ljubav prema riječima šehadeta, prema onome što one podrazumijevaju i na što upućuju, prema onima koji ih se pridržavaju i po njima postupaju, s jedne, i mržnja prema svemu onome što se sa njima kosi, s druge strane: *''Ima ljudi koji su mjesto Allaha kumire prihvatili, vole ih kao što se Allah voli, ali*

pravi vjernici još više vole Allaha. A da znaju mnogobošci da će onda kada dožive patnju – svu moć samo Allah imati i da će Allah strahovito kažnjavati.'' (El-Beqare, 165. ajet)

وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَندَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ ٱللَّهِ ۖ وَٱلَّذِينَ
ءَامَنُوٓا۟ أَشَدُّ حُبًّا لِّلَّهِ ۗ وَلَوْ يَرَى ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓا۟ إِذْ يَرَوْنَ ٱلْعَذَابَ أَنَّ ٱلْقُوَّةَ
لِلَّهِ جَمِيعًا وَأَنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلْعَذَابِ ﴿١٦٥﴾

3 Isbat-potvrđivanje.

7) Važnost tewhida uluhijjeta. Zbog ove vrste tewhida Allah I je propisao džihad i borbu protiv nevjernika – rekao je Poslanik ρ: *''Naređeno mi je da se borim protiv ljudi sve dok ne posvjedoče da nema božanstva osim Allaha i da je Muhammed ρ Njegov Poslanik, pa ako to učine sačuvali su od mene svoju krv i svoje imetke, osim ako ne ispune njegovo (šehadet) pravo, a svoj račun će polagati pred Allahom I.''* (Muttefekun alejhi)

- Ovaj tewhid je Allahovo I pravo nad svim Njegovim robovima, kao što Poslanik ρ kaže Mua'zu τ u poznatom hadisu: *»Da li znaš koje je Allahovo pravo nad ljudima?« Mu'az τ reče: ''Allah i Njegov Poslanik to najbolje znaju.'' Pa reče Poslanik ρ: »Njegovo pravo je da Ga obožavaju i da Mu ništa ne pripisuju za sudruga…«*

- Ovaj tewhid je ključ Dženneta i faktor koji razdvaja Islam i nevjerstvo, kao što je i čvrsto uže za koje onaj, koji se drži za njega, nikada neće zalutati, to je riječ kojom se izražava bogobojaznost i iskrenost.

8) Dužnosti koje proizilaze iz tewhidul-uluhijjeta:

a) Negiranje širka i nevjerovanje u taguta (već smo govorili o tome).

b) Vjerovanje u ostale ruknove imana, kao što je vjerovanje u meleke, poslanike i u sve ono što nas je obavijestio Allah I u Svojoj Knjizi i Poslanik ρ u svome Sunnetu.

c) Prihvatanje svih propisa i pokoravanje Allahovom I Zakonu, kao i nezadovoljstvo nevjerničkim zakonima kojima ljudi međusobno sude, a onaj koji takvim zakonima da prednost nad Allahovim Y Zakonom bez prisile, počinio je širk u pokornosti. Kaže Allah I: *"Ako im se pokorite vi ćete tada biti mušrici."* (El-En'am) Allah I također kaže: *"Zar oni da imaju bogove koji im propisuju da vjeruju ono što Allah nije naredio? Da nije Riječi prije izrečene, među njima bi već bilo presuđeno. – A nevjernike, doista, čeka patnja nesnosna."* (Eš-Šura, 21. ajet)

لَهُمْ شُرَكَٰٓؤُا۟ شَرَعُوا۟ لَهُم مِّنَ ٱلدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنۢ بِهِ ٱللَّهُ ۚ وَلَوْلَا
كَلِمَةُ ٱلْفَصْلِ لَقُضِىَ بَيْنَهُمْ ۗ وَإِنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢١﴾

Isto tako Allah I kaže: *"Oni, pored Allaha, bogovima smatraju svećenike svoje i monahe svoje i Mesiha, sina Merjemina, a naređeno im je da se samo jednom Bogu klanjaju, - nema boga osim Njega. On je vrlo visoko iznad onih koje oni Njemu ravnim smatraju."* (Et-Tewba, 31. ajet)

ٱتَّخَذُوٓا۟ أَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَٰنَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ ٱللَّهِ وَٱلْمَسِيحَ ٱبْنَ مَرْيَمَ
وَمَآ أُمِرُوٓا۟ إِلَّا لِيَعْبُدُوٓا۟ إِلَٰهًا وَٰحِدًا ۖ لَّآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۚ سُبْحَٰنَهُۥ عَمَّا يُشْرِكُونَ

d) Iskrenost u obavljanju svih 'ibadeta samo Allahu I.

Iman u meleke
Značenje vjerovanja u meleke

To je jako ubjeđenje u postojanje meleka i da ih je Allah I stvorio od svjetlosti na način čiju suštinu samo Allah Y poznaje, kao i da oni nisu nepokorni Allahu I u onome što im naredi, i oni izvršavaju naređeno: to je vjerovanje da oni izvršavaju dužnosti kojim ih je Allah I zadužio. Njih ima više vrsta i različitih osobina, ukratko vjerovanje u meleke obuhvata vjerovanje u sve ono što je došlo u Kur'anu i Sunnetu, a vezano je za njih, bez dodavanja, oduzimanja ili iskrivljavanja.

Iman u meleke obuhvata sljedeće:

a) Vjerovanje u njihovo postojanje.

b) Vjerovanje u njihov uzvišeni položaj na koji ih je Allah I postavio i potvrđivanje da su oni plemeniti Allahovi I robovi, i oni su pod naredbom od strane Allaha I i zaduženi su određenim dužnostima i poslovima, oni nisu u stanju učiniti, osim onoga što im je Allah I omogućio.

c) Vjerovanje u njihove osobine prenesene u Kur'anu i Sunnetu, kao i raznovrsne dužnosti i poslovi kojim ih je Allah I zadužio.

d) Pojedinačno vjerovanje u svakog meleka kome znamo ime putem Objave poput: Džibrila υ, Mikaila, Israfila (oni su predvodnici svih meleka). Džibril υ je zadužen prenošenjem Objave, Israfil je zadužen puhanjem u rog, a Mikail je zadužen za spuštanje kiša i

padavina, Malik je čuvar Vatre, a što se tiče imena meleka smrti "Azrail" – ono nije tačno i nalazi se u slabim predajama, – što se tiče meleka kojima ne znamo imena u njih općenito vjerujemo i u njihove dužnosti i poslove.

2) Osobine meleka (vidite pojedinosti u knjizi):

a) Oni su davno stvoreni (prije Adema υ).

Nastavak u skripti 2

رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِن لَّدُنكَ رَحْمَةً ۚ إِنَّكَ أَنتَ
ٱلْوَهَّابُ ﴿٨﴾

«Gospodaru naš, ne dopusti srcima našim da skrenu, kad si nam već na pravi put ukazao, i daruj nam Svoju milost; Ti si, uistinu, Onaj koji mnogo daruje » Ali Imran 8.

lektor:Abdulmedžid Nezo,...
obrada teksta: Abdurrahman Kalabić, Hamza Alagić...
šerijatska recenzija: prof. sa medrese Mus,ab ibn Umejr,
dizajn i štampa: AIO Linz

Akida

Islamsko vjerovanje

2 dio

UVOD

Hvala i Zahvala pripadaju Allahu I Gospodaru svih svjetova i neka je Selam i salavat na Njegovog miljenika Muhammeda ρ na

njegovu časnu porodicu, na njegove ashabe i sve one koji ga slijede do Sudnjeg dana.

Poštovana braćo i sestre, poštovani čitaoci predstavljavamo vam nekoliko brošuri sa Šeri'atske akademije Mus'ab ibn Umejr.

Odmah na početku želimo da se zahvalimo svim profesorima i direktoru medrese bratu Abdurrahmanu na velikodušno ustupljenim čistim (što se tiče autorskih i drugih prava) i djelomično obrađenim tekstovima za ove skripte,

a zatim želimo da preporučimo ove tekstove svim onim koji su željni čistog i ispravnog znanja i studentima svih Šerijatskih medresa.

Napominjemo da će jedan dio sredstava ostvarenih distribucijom ove skripte biti ustupljen Šeri'atskoj akademiji Mus'ab ibn Umejr, a drugi dio će biti upotrebljen za pokrivanje troškova štampanja i u davetske svrhe Inšaallah.

Aktivna Islamska Omladina Linz

Nastavak iz prve brošure na temu Meleci.

b) Stvoreni su od svjetlosti.

c) Oni imaju tijela od svjetlosti koja nisu materijalna i razlikuju se od prirode čovjekovog tijela – zato ne jedu, ne piju, ne spavaju i ne žene se, čisti su od griješenja i nepokornosti.

d) Allah I im je dao sposobnost da se ukazuju u ljudskom obliku. Također, u sunnetu se prenosi da je Džibril υ često uzimao lik jednog od ashaba Dihje el-Kelbija τ.

e) Oni imaju krila i njihov broj se razlikuje od meleka do meleka.

f) Oni su veoma brzi, kao što kaže Allah I: *"K Njemu se penju meleki i Džibril u danu koji pedeset hiljada godina traje."* (Me'aridž, 4. ajet)

تَعۡرُجُ ٱلۡمَلَـٰٓئِكَةُ وَٱلرُّوحُ إِلَيۡهِ فِى يَوۡمٍ كَانَ مِقۡدَارُهُۥ خَمۡسِينَ أَلۡفَ سَنَةٍ

Zatim kaže Uzvišeni I: *"A ja ću ti ga donijeti – reče onaj koji je učio iz Knjige – prije nego što okom trepneš. I kad Sulejman vidje da je prijesto već pored njega postavljen, uzviknu; »Ovo je blagodat Gospodara moga koji me iskušava da li ću zahvalan ili nezahvalan biti.« A ko je zahvalan – u svoju je korist zahvalan, a ko je nezahvalan – pa, Gospodar moj je neovisan i plemenit."* (En-Neml, 40. ajet)

قَالَ ٱلَّذِى عِندَهُۥ عِلۡمٌ مِّنَ ٱلۡكِتَـٰبِ أَنَا۟ ءَاتِيكَ بِهِۦ قَبۡلَ أَن يَرۡتَدَّ إِلَيۡكَ طَرۡفُكَ ۚ فَلَمَّا رَءَاهُ مُسۡتَقِرًّا عِندَهُۥ قَالَ هَـٰذَا مِن فَضۡلِ رَبِّى لِيَبۡلُوَنِىٓ ءَأَشۡكُرُ أَمۡ أَكۡفُرُ ۖ وَمَن شَكَرَ فَإِنَّمَا يَشۡكُرُ لِنَفۡسِهِۦ ۖ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّى غَنِىٌّ كَرِيمٌ ﴿٤٠﴾

Taj melek se zove Asif.

g) Postoje mnogi dokazi koji govore o njihovoj velikoj snazi.

Aktivna Islamska Omladina Linz

h) Brojni dokazi nam govore da oni imaju razum i znanje, sluh, vid, da mogu govoriti.

i) Oni vole ono što voli Allah I, a mrze ono što mrzi Allah I - džinni i šejtani su suprotni njima.

j) Uznemiruje ih ružan miris, pa je zato mekruh da muslimani jedu luk koji nije kuhan, a posebno petkom kad se ide na džumu.

k) Oni prisustvuju sijelima zikra i znanja, i traže oprosta za vjernike, posebno za one u prvom saffu.

3) Broj meleka. Od Ibn Mesuda τ se prenosi da je Poslanik ρ rekao: *"Na Sudnjem danu doći će se sa Džehennemom i imat će 70. 000 sveza, a na svakom svezu 70. 000 meleka koji ga vuku."* (Bilježi Muslim) A svakog čovjeka prate četiri meleka, također se bilježi od Ebu Zerra τ da je rekao Poslanik ρ: *"Ja vidim ono što vi ne vidite i čujem ono što vi ne čujete – nebesa su zaškripala, a kako i ne bi kada na njima nema mjesta koliko je četiri prsta, a da na njemu melek ne čini tesbih, kada bi znali ono što ja znam malo bi se smijali a mnogo bi plakali i ne bi se sa ženama u posteljama naslađivali i izišli bi na poljane i prizivali Uzvišenog Gospodara."* (Bilježe Tirmizi, Ibn Madže i Bezzar) Kaže Ebu Zerr τ: *"Da sam bogdo drvo i da me odsijeku."*

<u>Odnos meleka prema čovjeku</u>

Odnos meleka prema čovjeku ogleda se u njihovoj potpunoj pažnji u čuvanju čovjeka od svakog zla i poticanju na dobro i na pokornost Uzvišenom Gospodaru I:

1) Meleki koji su zaduženi za dostavljanje Objave (Upute) od Allaha I do Poslanika ρ, a odgovoran za to je njihov poglavar Džibril υ.

2) To su oni meleki koji nadahnjuju čovjeka za istinom i dobrom, za razliku od šejtana koji suprotno čine, zato svaki čovjek osjeća unutar sebe borbu između dvije sile – sile zla i sile dobra. Često čovjek osjeća poteškoće pri slijeđenju istine i razne tegobe čemu je razlog šejtan i njegovo odvraćanje od istine.

3) Meleki mole za vjernike i traže oprost od Uzvišenog Gospodara I i prisustvuju sijelima na kojima se spominje Allah I.

4) Podržavaju čovjeka u dobrom djelu i potiču ga na to, a naročito u borbi na Allahovom putu i traženju Šeri'atskog znanja.

5) Prate čovjeka i čuvaju ga od svakog zla. Meleki su zaduženi čovjekom od momenta kada je on kap sjemena, pa sve dok mu Allah I ne uzme dušu, zatim se njihova veza sa čovjekom nastavlja i poslije smrti u zagrobnom životu gdje su neki meleki zaduženi za kaburske azabe (patnje), a neki za kaburska uživanja. A nakon zagrobnog života neki meleki su zaduženi za kažnjavanje stanovnika Džehennema, a neki su zaduženi da pripreme Džennet za vjernike i da im priušte svaki užitak.

Čast i vrijednost meleka:

1) Vjerovanje u meleke je drugi sastavni dio imana.

2) Allah I ih je stvorio od svjetlosti i nura, što također ukazuje na njihovu čast i njihovu vrijednost.

Aktivna Islamska Omladina Linz

3) Allah I ih pripisuje Sebi iz počasti. U jednom od ajeta Uzvišeni Y kaže: *"Poslanik vjeruje u ono što mu se objavljuje od Gospodara njegova, i vjernici – svaki vjeruje u Allaha, i meleke Njegove…"* (El-Beqare, 285. ajet)

ءَامَنَ ٱلرَّسُولُ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيۡهِ مِن رَّبِّهِۦ وَٱلۡمُؤۡمِنُونَۚ كُلٌّ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ

4) Allah I ih opisuje svojstvima časti i ugleda, pa kaže Uzvišeni I: *"…u rukama pisara
časnih, čestitih…"* ('Abese, 15/16. ajet)

بِأَيۡدِي سَفَرَةٖ ١٥ كِرَامِۭ بَرَرَةٖ ١٦

5) Dogmatičari ili ehlul-kelam su pokrenuli dilemu ili raspravu oko pitanja da li su meleki bolji od ljudi, a s druge strane su zapostavili korisno izučavanje ovog sastavnog dijela Islama i pored toga ovo pitanje je višak i nepotrebno znanje kojim nas Allah I ne zadužuje i u kojem Allahov Poslanik ρ nije došao sa nepotpunim dokazom i mišljenjem. Da je u poznavanju toga neko dobro za čovječanstvo Poslanik ρ bi nas o tome obavijestio. Inače dogmatičari raspravljaju o drugorazrednim pitanjima, a zapostavljaju osnovna pitanja vjere na kojima se ona temelji.

Plodovi vjerovanja u meleke

1) Povećavanje imana u Allaha I i spoznaja Njegove Y veličine i moći, jer veličina i moć stvorenja upućuje na veličinu Stvoritelja I. Ukazivanje hvale i zahvale Uzvišenom Allahu I koji je

stvorio ova velika stvorenja da budu u službi čovjeka, da ga čuvaju od zla i pišu njegova djela.

2) Ljubav prema ovim stvorenjima, časnim Allahovim I robovima koji su Mu pokorni i čine ono što im naredi.

3) Povećavanje bogobojaznosti i strahopoštvanja prema Allahu I i ustrajnosti na Allahovom Y putu, jer ko je ubijeđen u postojanje meleka koji žive oko njega i prate ga, stid ga je da počini grijeh ili razvrat bez obzira bilo to javno ili tajno.

4) Strpljivost i ustrajnost na putu džihada, odbacivanje beznađa, osjećaja smirenosti i sigurnosti i drugih stvari koje su plodovi vjerovanja u meleke. Iako musliman u svojoj sredini živi kao stranac i tuđinac i u stalnom sukobu sa nosiocima zabluda i zla, on nije sam na tom putu. Naprotiv, sa njim je najveći broj meleka koji istinski robuju Allahu I i pomažu čovjeku da ustraje na putu vjere. Nema razloga da čovjek osjeća strah, usamljenost i poraz sve dok je pod Allahovim I okriljem i pod zaštitom i podrškom plemenitih meleka koji ga čuvaju.

<u>Vjerovanje u Knjige</u>

Definicija: To su Knjige koje je Allah I objavio Svojim vjerovjesnicima i poslanicima kao podrška njima i uputu čovječanstvu u ovodunjalučkim i u ahiretskim stvarima. Uistinu, Knjige koje su objavljene čovječanstvu su velika milost.

Šta to znači vjerovanje u Knjige?

Vjerovanje u Knjige znači čvrsto ubjeđenje da su one istina od Allaha I, Allahov Y govor u kojem je uputa i svjetlost. Allah I je te Knjige objavio Svojim odabranim poslanicima kao milost Svojim robovima da im pojasni ispravno vjerovanje koje će urediti njihov život i na dunjaluku i na Ahiretu.

<u>Vjerovanje u Allahove Knjige ili Objave sadrži sljedeće stvari:</u>

Aktivna Islamska Omladina Linz

Općenito i pojedinačno vjerovanje u te Knjige. Općenito vjerovanje je u one Knjige koje Allah I nije spomenuo ni u Kur'anu, a ni Poslanik ρ u Sunnetu, a obavijestio nas je da je svaki poslanik imao Objavu: *"Mi smo izaslanike naše s jasnim dokazima slali i po njima knjige i terezije objavljivali, da bi ljudi pravedno postupali, - a gvožđe smo stvorili, u kome je velika snaga i koje ljudima koristi -, i da bi Allah ukazao na one koji pomažu vjeru Njegovu i poslanike Njegove kad Ga ne vide. Allah je, uistinu, moćan i silan."* (El-Hadid, 25. ajet)

لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِٱلْبَيِّنَٰتِ وَأَنزَلْنَا مَعَهُمُ ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْمِيزَانَ
لِيَقُومَ ٱلنَّاسُ بِٱلْقِسْطِ ۖ وَأَنزَلْنَا ٱلْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَٰفِعُ لِلنَّاسِ
وَلِيَعْلَمَ ٱللَّهُ مَن يَنصُرُهُۥ وَرُسُلَهُۥ بِٱلْغَيْبِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ قَوِىٌّ عَزِيزٌ ٢٥

Ovo je dokaz da je svaki poslanik imao Objavu. Pojedinačno trebamo vjerovati u one Objave ili Knjige koje su spomenute u Kur'anu i Sunnetu, a njih je pet:

1) Tevrat, a on u prijevodu znači Šeri'at ili zakon i objavljen je Musau υ. Kaže Uzvišeni I: *"Mi smo objavili Tevrat, u kome je uputstvo i svjetlo. Po njemu su Jevrejima sudili vjerovjesnici, koji su bili Allahu poslušni i čestiti ljudi, i učeni, od kojih je traženo da čuvaju Allahovu knjigu, i oni su nad njom bdjeli. Zato se, kada budete sudili, ne bojte ljudi, već se bojte Mene, i ne zamjenjujte riječi Moje za nešto što malo vrijedi! A oni koji ne sude prema onome što je Allah objavio, oni su pravi nevjernici."* (El-Ma'ide, 44. ajet)

إِنَّآ أَنزَلْنَا ٱلتَّوْرَىٰةَ فِيهَا هُدًى وَنُورٌ ۚ يَحْكُمُ بِهَا ٱلنَّبِيُّونَ ٱلَّذِينَ أَسْلَمُوا۟
لِلَّذِينَ هَادُوا۟ وَٱلرَّبَّـٰنِيُّونَ وَٱلْأَحْبَارُ بِمَا ٱسْتُحْفِظُوا۟ مِن كِتَـٰبِ ٱللَّهِ
وَكَانُوا۟ عَلَيْهِ شُهَدَآءَ ۚ فَلَا تَخْشَوُا۟ ٱلنَّاسَ وَٱخْشَوْنِ وَلَا تَشْتَرُوا۟ بِـَٔايَـٰتِى
ثَمَنًا قَلِيلًا ۚ وَمَن لَّمْ يَحْكُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُو۟لَـٰٓئِكَ هُمُ ٱلْكَـٰفِرُونَ

2) Zebur (knjiga) objavljen je Dawudu υ, kaže Uzvišeni Y: *''Gospodar tvoj dobro zna one na nebesima i one na Zemlji; Mi smo jedne vjerovjesnike nad drugima odlikovali, a Davudu smo Zebur dali.''* (El-Isra', 55. ajet)

وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِمَن فِى ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۗ وَلَقَدْ فَضَّلْنَا بَعْضَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ عَلَىٰ
بَعْضٍ ۖ وَءَاتَيْنَا دَاوُۥدَ زَبُورًا ﴿٥٥﴾

3) Indžil (radosna vijest), objavljen je Isau υ, kaže Uzvišeni I: *''Poslije njih smo Isaa, sina Merjemina, poslali, koji je priznavao Tevrat prije njega objavljen, a njemu smo dali Indžil, u kome je bilo uputstvo i svjetlo, i da potvrdi Tevrat, prije njega objavljen, u kome je također bilo uputstvo i pouka onima koji su se Allaha bojali.''* (El-Ma'ide, 46. ajet)

Aktivna Islamska Omladina Linz

وَقَفَّيْنَا عَلَىٰٓ ءَاثَـٰرِهِم بِعِيسَى ٱبْنِ مَرْيَمَ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ
ٱلتَّوْرَىٰةِ ۖ وَءَاتَيْنَـٰهُ ٱلْإِنجِيلَ فِيهِ هُدًى وَنُورٌ وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ
مِنَ ٱلتَّوْرَىٰةِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٤٦﴾

4) Suhufi Ibrahima υ i Musaa υ, kaže Uzvišeni I: *''Zar on nije obaviješten o onome šta se nalazi u listovima Musaovim i Ibrahimovim: - koji je obaveze potpuno ispunjavao.''* (En-Nedžm, 36. ajet)

أَمْ لَمْ يُنَبَّأْ بِمَا فِى صُحُفِ مُوسَىٰ ﴿٣٦﴾

5) Kur'an objavljen posljednjem Allahovom poslaniku Muhammedu ρ: *''Mi, uistinu, Kur'an objavljujemo i zaista ćemo Mi nad njim bdjeti!''* (El-Hidžr, 9. ajet)

إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا ٱلذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُۥ لَحَـٰفِظُونَ ﴿٩﴾

Šta sadržavaju ove Knjige?

Sve Knjige pozivaju monoteizmu (tewhidu), vjerovanju i obožavanju jednog Boga. Kaže Uzvišeni I: *''Prije tebe nijednog poslanika nismo poslali, a da mu nismo objavili: »Nema boga osim Mene, zato Me obožavajte.«* (En-Enbija, 25. ajet)

وَمَآ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِىٓ إِلَيْهِ أَنَّهُۥ لَآ إِلَـٰهَ إِلَّآ
أَنَا۠ فَٱعْبُدُونِ ﴿٢٥﴾

Tevrat sadrži propise (ahkame), kaže Uzvišeni I: *"Mi smo im u njemu propisali: glava za glavu, i oko za oko, i nos za nos, i uho za uho, i zub za zub, a da rane treba uzvratiti. A onome ko od odmazde odustane, biće mu to od grijeha iskupljenje. Oni koji ne sude prema onom što je Allah objavio pravi su nasilnici."* (El-Ma'ide, 45. ajet)

وَكَتَبْنَا عَلَيْهِمْ فِيهَآ أَنَّ ٱلنَّفْسَ بِٱلنَّفْسِ وَٱلْعَيْنَ بِٱلْعَيْنِ وَٱلْأَنفَ
بِٱلْأَنفِ وَٱلْأُذُنَ بِٱلْأُذُنِ وَٱلسِّنَّ بِٱلسِّنِّ وَٱلْجُرُوحَ قِصَاصٌ ۚ فَمَن تَصَدَّقَ
بِهِۦ فَهُوَ كَفَّارَةٌ لَّهُۥ ۚ وَمَن لَّمْ يَحْكُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُو۟لَـٰٓئِكَ هُمُ
ٱلظَّـٰلِمُونَ ﴿٤٥﴾

U Tevratu je zabrana da se jede sve ono što ima kandže i kopite, a bio im je zabranjen i loj. U Indžilu je došla olakšica za sinove Israilove, pa su im neke stvari bile dozvoljene: *"... i da potvrdim istinitost Tevrata, objavljenog prije mene, i da vam dopustim nešto što vam je bilo zabranjeno. I donosim vam dokaza od Gospodara vašeg, - zato se Allaha bojte i mene slušajte."* (Ali-'Imran, 50. ajet)

وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَىَّ مِنَ ٱلتَّوْرَىٰةِ وَلِأُحِلَّ لَكُم بَعْضَ ٱلَّذِى
حُرِّمَ عَلَيْكُمْ ۚ وَجِئْتُكُم بِـَٔايَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ

I u Tevratu i u Indžilu je bila radosna vijest o Poslaniku Muhammedu ρ.

<u>Vjerovanje u sadržaj tih Knjiga</u>

Što se tiče Kur'ana nema sumnje da je u njemu sve istina. Svakako, onaj ko sumnja u autentičnost Kur'ana je nevjernik. Kaže Uzvišeni I kada govori o Kur'anu: *"Oni koji ne vjeruju u Kur'an, pošto im je objavljen... A on je, zaista, Knjiga zaštićena, laž joj je strana, bilo s koje strane, ona je Objava od Mudroga i hvale dostojnoga."* (Fussilet, 41/42. ajet)

إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِٱلذِّكْرِ لَمَّا جَآءَهُمْ ۖ وَإِنَّهُۥ لَكِتَـٰبٌ عَزِيزٌ ﴿٤١﴾ لَّا يَأْتِيهِ
ٱلْبَـٰطِلُ مِنۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِۦ ۖ تَنزِيلٌ مِّنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ ﴿٤٢﴾

Zatim kaže Allah I u prijevodu značenja: *"Mi smo, uistinu, Kur'an (Zikr) objavili i Mi ćemo nad njim bdjeti."* (El-Hidžr, 9. ajet)

إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا ٱلذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُۥ لَحَـٰفِظُونَ ﴿٩﴾

Što se tiče sadržaja prethodnih Knjiga on može biti u tri stanja:

1) Da u Kur'anu ili sahih sunnetu postoji ono što ih potvrđuje. U ovom slučaju obaveza je da vjerujemo u taj sadržaj.

2) Da Kur'an ili Sunnet negira neki sadržaj ili ga čini lažnim. U ovom slučaju dužni smo takve sadržaje odbiti i vjerovati da su oni od stvari koje su dodate toj Knjizi, kao npr. optuživanje poslanika, salavatullahi alejhim edžme'in, od strane židova da su činili grijehe i zinaluk.

3) Vijesti za koje ni u Kur'anu ni u Sunnetu ne postoji tekst koji ih potvrđuje ili negira. Takve vijesti nećemo smatrati ni istinom, ni neistinom.

Rad po propisima koji se nailaze u tim Knjigama

I ovo je za narode kojima je objavljena ta Knjiga, a što se tiče ovoga Ummeta, oni su dužni da provode samo propise koji su u Kur'anu.

Kako postupiti sa propisima prethodnih Knjiga (Objava)? Ovdje, također, imamo tri slučaja:

1) Da na te propise upućuje Kur'an i Sunnet i u ovom slučaju smo obavezni provoditi te propise, kao npr. post, jer je poznat i kod njih: *"O vjernici! Propisuje vam se post, kao što je propisan onima prije vas, da biste se grijeha klonili."* (El-Bekare, 183. ajet)

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُتِبَ عَلَيۡكُمُ ٱلصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ
عَلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَتَّقُونَ ١٨٣

2) Da u našem Šeri'atu postoje propisi koji se oprečni propisima prethodnih Knjiga. U ovom slučaju obavezni smo da ih ostavimo.

3) Propisi za koje ni u Kur'anu ni u Sunnetu ne postoji tekst koji ih potvrđuje ili im je oprečan. Dužni smo da se ustegnemo od takvih propisa.

Propis čitanja i izučavanja prethodnih Knjiga

Sunnet upućuje da je čitanje ovih knjiga zabranjeno iz razloga što su iskrivljene i što su doživjele devijacije. Bilježi imam Ahmed, rahimehullah, da je Omer ibn Hattab τ jedne prilike donio stranicu

Tevrata i počeo da je čita Allahovom Poslaniku ρ - tada je lice Allahovog Poslanika ρ počelo da mijenja boju, pa je neko od ashaba ψ gurnuo Omera τ, a on je bacio list i počeo da govori zadovoljni smo Allahom I kao Gospodarom, Islamom kao vjerom i Muhammedom ρ kao Poslanikom i sve je tako ponavljao dok sa Poslanikovog ρ lica nije otišla srdžba, zatim je Poslanik ρ rekao: *"Tako mi Onoga u čijoj ruci je moj život, da je Musa υ u pitanju morao bi me slijediti."* Islamski učenjaci izuzimaju jednu situaciju, a to je ako se njihovim izučavanjem želi obznaniti njihova patvorenost, zabluda i nevjerstvo. Peta Knjiga je Kur'an časni – ona je posljednja Objava koja je objavljena posljednjem Poslaniku i Vjerovjesniku Muhammedu ρ, objavljivanje je trajalo 23 godine i Kur'an je pečat svim Objavama i islamski Šeri'at koji je sadržan u Kur'anu je dokinuo sve prethodne Šeri'ate ili zakone, kaže Allah I: *"I kao Kur'an sve dio po dio ga objavljujemo da bi ga ti ljudima malo po malo kazivao i prema potrebi ga objavljujemo."* (El-Isra', 106. ajet)

وَقُرۡءَانٗا فَرَقۡنَٰهُ لِتَقۡرَأَهُۥ عَلَى ٱلنَّاسِ عَلَىٰ مُكۡثٖ وَنَزَّلۡنَٰهُ تَنزِيلٗا ١٠٦

Kako da vjerujemo u Kur'an?

1) Dužni smo da vjerujemo da je Kur'an Allahov I govor, da ga je uistinu On I izgovorio na način koji dolikuje Njegovoj Y savršenosti, kaže Allah I: *"Ako te neki od mnogobožaca zamoli za zaštitu, ti ga zaštiti da bi saslušao Allahove riječi, a potom ga otpremi na mjesto pouzdano za njega. To zato što oni pripadaju narodu koji ne zna."* (Et-Tewba, 6. ajet)

وَإِنۡ أَحَدٞ مِّنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ٱسۡتَجَارَكَ فَأَجِرۡهُ حَتَّىٰ يَسۡمَعَ كَلَٰمَ ٱللَّهِ ثُمَّ
أَبۡلِغۡهُ مَأۡمَنَهُۥۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ قَوۡمٞ لَّا يَعۡلَمُونَ ٦

2) Vjerujemo da je Kur'an posljednja Objava od Allaha I i ona je pečat svim prethodnim Objavama kao što je Muhammed ρ pečat svim poslanicima i vjerovjesnicima.

3) Vjerujemo da je Allah I u Kur'anu objavio srž islamskog učenja i da je u njemu sabrano ono što je bilo razdijeljeno u prethodnim Knjigama.

4) Vjerujemo da je u Kur'anu sadržan vječni Zakon ili Šeri'at koji važi i odgovara za sve ljude i za sve prostore i vremena i on donosi sreću na oba svijeta, kaže Allah I: *''Sada sam vam vjeru vašu usavršio i blagodat Svoju prema vama upotpunio i zadovoljan sam da vam Islam bude vjera.''* (El-Ma'ide, 3. ajet) – ovim ajetom upotpunjena je vjera Islam i ovoj vjeri ništa ne fali. Kur'an je sveobuhvatan Zakon, savršen i kompletan i obaveza ga je prakticirati i po njemu suditi u svim sferama života, pa ko Kur'an odbije kao pravac i Zakon postaje nevjernik. Zato je grijeh i nevjerstvo da se traži neki drugi zakon mimo Kur'ana.

5) Vjerujemo da je Kur'an lijek za sve bolesti; duševne i tjelesne, kaže Allah I: *''Mi objavljujemo u Kur'anu ono što je lijek i milost za vjernike, a nevjernicima on samo propast povećava.''* (El-Isra', 82. ajet)

وَنُنَزِّلُ مِنَ ٱلْقُرْءَانِ مَا هُوَ شِفَآءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ ۙ وَلَا يَزِيدُ ٱلظَّـٰلِمِينَ
إِلَّا خَسَارًا ﴿٨٢﴾

– međutim, nije svako sposoban da se njime liječi i da liječi druge, neophodno je da se ispune neki uvjeti i da se uklone zapreke. Nema ni jedne duševne i tjelesne bolesti, a da Kur'an ne upućuje na uzrok bolesti, lijek i zaštitu od nje.

6) Kur'an je objašnjenje za sve što je potrebno čovjeku i od čega zavisi njegova sreća i na dunjaluku i na Ahiretu, kaže Allah I: *''I*

tebi objavljujemo Knjigu kao objašnjenje za sve i kao Uputu i milost za muslimane.'' (En-Nahl, 89. ajet)

وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ ٱلْكِتَـٰبَ تِبْيَـٰنًا لِّكُلِّ شَىْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً
وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ ﴿٨٩﴾

7) Vjerujemo da je Kur'an mu'džiza i po izrazu i po značenju. Njegove mu'džize su mnogobrojne i on sadrži razne znanosti, vijesti i kazivanja o prethodnim poslanicima i njihovim narodima i on je bio izazov najrječitijim arapskim pjesnicima i niko nije mogao doći s nečim sličnim Kur'anu, niti će ikada doći do Sudnjeg dana. Kaže Allah I: *''Reci: Kada bi se svi ljudi i džinni udružili da sačine jedan Kur'an, oni, kao što je on, ne bi sačinili, pa makar jedni drugima pomagali.''* (El-Isra', 88. ajet)

قُل لَّئِنِ ٱجْتَمَعَتِ ٱلْإِنسُ وَٱلْجِنُّ عَلَىٰٓ أَن يَأْتُوا۟ بِمِثْلِ هَـٰذَا ٱلْقُرْءَانِ لَا
يَأْتُونَ بِمِثْلِهِۦ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا ﴿٨٨﴾

8) Vjerujemo da smo obavezni da izvršavamo kur'anske naredbe i da se klonimo njegovih zabrana, da ohalaljujemo ono što je Kur'an ohalalio i da oharamljujemo ono što je on oharamio. Treba da uzimamo ibret (pouku) iz primjera koje Kur'an navodi, da nam njegova kazivanja budu pouka i da zastajemo kod njegovih granica.

9) Vjerujemo da je Kur'an jedini izvor koji je originalan i sačuvan od izmjena, pomno čuvan u prsima i pisanim redovima, mutevatir je i u značenju i u izrazu. Kategorički tvrdimo da Kur'an potiče od Uzvišenog Allaha I i On I je uzeo na Sebe da ga čuva.

Zašto se Allah I nije obavezao da sačuva i ostale Objave?

Prethodni zakoni su privremenog karaktera i bili su objavljeni samo određenom narodu, za razliku od Kur'ana koji je pečat svim prethodnim zakonima. U čuvanju Kur'ana od patvorenja je velika mudrost da bi ostao nepobitan dokaz protiv ljudi do Sudnjeg dana.

Vjerovanje u patvorenost Tevrata i Indžila

Uzvišeni Allah I nas obavještava da je ulemi ehlul-kitabija bilo povjereno čuvanje Objave i da su oni prvi koji su iznevjerili taj emanet i prodavali su Allahove I ajete za nešto što malo vrijedi, pa kaže Allah I: *"Neki od njih uvijaju svoje jezike čitajući knjigu da biste pomislili da je to iz knjige, a to nije iz knjige."* (Ali 'Imran, 78. ajet)

وَإِنَّ مِنْهُمْ لَفَرِيقًا يَلْوُۥنَ أَلْسِنَتَهُم بِٱلْكِتَٰبِ لِتَحْسَبُوهُ مِنَ ٱلْكِتَٰبِ وَمَا هُوَ مِنَ ٱلْكِتَٰبِ وَيَقُولُونَ هُوَ مِنْ عِندِ ٱللَّهِ وَمَا هُوَ مِنْ عِندِ ٱللَّهِ

Neki dokazi da su prethodne Objave iskrivljene

1) Da su se originalni primjerci Knjiga zagubili i da u rukama ljudi postoje danas samo njihovi prijevodi.

2) U ovim Knjigama izmiješale su se riječi Allaha I s riječima ljudi koji su ih tumačili i govorili o historiji i životopisu poslanika.

3) Ne može se naučno dokazati povezanost ni jedne od tih knjiga s poslanikom kojem se pripisuje.

4) Jedan od dokaza iskrivljenosti tih Knjiga je i postojanje različitih primjeraka koji se bitno razlikuju po svome sadržaju.

5) Jedan od nepobitnih dokaza iskrivljenosti Biblije je i to što ona sadrži neispravna vjerovanja i pogrešne predstave o Bogu I i Njegovim časnim poslanicima.

Stav ljudi naspram Objava

1) Oni koji su potpuno odbili Allahovu I Objavu, a to su neprijatelji ove vjere: nevjernici, mušrici i filozofi, među njima možemo svrstati komuniste, sekulariste.

2) Oni koji vjeruju u sve Knjige i Objave, a to su sljedbenici Islama koji priznaju sve Objave s kojima su dolazili poslanici.

3) Oni koji vjeruju u neke Knjige, a u neke ne vjeruju; to su židovi i kršćani. – Židovi zbog svoje pristrasnosti i rasizma vjeruju samo u Tevrat ili Toru kako oni kažu, dakle ne priznaju ni Kur'an, ni Indžil kao objavu. – Kršćani vjeruju u Svetu knjigu koja sadrži Stari i Novi zavjet ili Tevrat i Indžil.

- Stari zavjet sadrži kazivanja kako je počelo stvaranje, vijesti o čovječanstvu u prvim njegovim vremenima, prijašnja poslanstva, historiju i vlast židova i radosnu vijest o dolasku Mesiha, Isaa υ.

- Novi zavjet sadrži četiri evanđelja: Evanđelje po Mateju, Marku, Ivanu i Luki, i poslanice, čiji je broj 22, a četrnaest tih poslanica je napisao Pavle (Šaul, židov koji je iznenada, nakon što je bio najgori neprijatelj Isaovih υ učenika, postao izaslanik i misionar kršćanstva). – On je namjerno patvorio Allahovu I vjeru i od nje napravio idolopokloničku vjeru i uveo tri novotarije:

1) Tvrdio je da je Mesih ili Isa υ bog.

2) Da je razapet, da bi se čovječanstvo iskupilo od grijeha.

3) Da je njegova poslanica za sve ljude.

<u>Odlike Kur'ana</u>

Kur'an kao posljednja Božija Objava odlikuje se sljedećim stvarima:

1) Allah I je uzeo na Sebe da je sačuva od patvorenja: *"Mi, uistinu, Kur'an objavljujemo i zaista ćemo Mi nad njim bdjeti!"* (El-Hidžr, 9. ajet)

إِنَّا نَحۡنُ نَزَّلۡنَا ٱلذِّكۡرَ وَإِنَّا لَهُۥ لَحَٰفِظُونَ ٩

2) Ostat će do Sudnjeg dana kao Zakon i pravac za cijelo čovječanstvo i Allah I će ga uoči Sudnjeg dana dignuti sa Zemlje – tako što će poslati vjetar koji će usmrtiti sve vjernike i na Zemlji neće ostati niko ko zna za Allaha Y.

3) Kur'an u sebi sadrži mnoge gajb (skrivene) stvari koje su se desile i koje će se desiti, – od onih koje su se desile je npr. stvaranje Adema υ i kazivanja o vjerovjesnicima i njihovim narodima – od onih koje se nisu desile je npr. proživljenje, okupljanje pred Allahom I i polaganje računa, događaji Sudnjeg dana i vijesti o Džennetu i Džehennemu.

4) Uzvišeni Allah I je izazvao sve ljude da načine nešto slično Kur'anu, a naročito za pjesnike iz arapskih plemena: *"Reci: Kad bi se svi ljudi i džinnovi udružili da sačine jedan ovakav Kur'an, oni, kao što je on, na bi sačinili, pa makar jedni drugima pomagali."* (El-Isra', 88. ajet)

قُل لَّئِنِ ٱجۡتَمَعَتِ ٱلۡإِنسُ وَٱلۡجِنُّ عَلَىٰٓ أَن يَأۡتُواْ بِمِثۡلِ هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانِ لَا
يَأۡتُونَ بِمِثۡلِهِۦ وَلَوۡ كَانَ بَعۡضُهُمۡ لِبَعۡضٖ ظَهِيرٗا ٨٨

<u>Cilj objavljivanja Knjiga</u>

Sve nebeske Knjige su objavljene radi jednog cilja, a to je da se jedino Allah I obožava i da Mu se ne pripisuje saučesnik, da te Knjige budu uputa na ovome svijetu ka sreći i Allahovom I zadovoljstvu i svakom dobru i da budu duhovna svjetlost koja će oživjeti ljudske duše.

<u>Zajedničke stvari za sve Objave.</u>

Sve Objave imaju nekoliko zajedničkih stvari:

1) Jedinstven izvor – sve Knjige potiču od Uzvišenog Allaha I: *"Elif–lam–mim. Allah je – nema boga osim Njega - živi i Vječni! On tebi objavljuje Knjigu, pravu istinu, koja prethodne potvrđuje, a Tevrat i Indžil objavio je još prije, kao putokaz ljudima, a objavio je i ostale koje rastavljaju istinu od neistine. One koji u Allahove riječi ne vjeruju čeka teška patnja; - a Allah je silan i strog."* (Ali 'Imran, 1-4. ajet)

الٓمٓ ﴿١﴾ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلۡحَيُّ ٱلۡقَيُّومُ ﴿٢﴾ نَزَّلَ عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ بِٱلۡحَقِّ
مُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ وَأَنزَلَ ٱلتَّوۡرَىٰةَ وَٱلۡإِنجِيلَ ﴿٣﴾ مِن قَبۡلُ هُدٗى لِّلنَّاسِ
وَأَنزَلَ ٱلۡفُرۡقَانَۗ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ لَهُمۡ عَذَابٞ شَدِيدٞۗ
وَٱللَّهُ عَزِيزٞ ذُو ٱنتِقَامٍ ﴿٤﴾

2) Jedinstven cilj – sve Knjige pozivaju u obožavanje Jedinog Allaha I koji nema saučesnika: *"Mi smo svakom narodu poslanika poslali: Allahu se klanjajte, a kumira se klonite! I bilo je među njima onih kojima je Allah na pravi put ukazao, a i onih koji su zaslužili da ostanu u zabludi; zato putujte po svijetu da vidite kako su završili oni koji su poslanike u laž utjerivali."* (En-Nahl, 36. ajet)

وَلَقَدۡ بَعَثۡنَا فِي كُلِّ أُمَّةٖ رَّسُولًا أَنِ ٱعۡبُدُواْ
ٱللَّهَ وَٱجۡتَنِبُواْ ٱلطَّٰغُوتَۖ فَمِنۡهُم مَّنۡ هَدَى ٱللَّهُ وَمِنۡهُم مَّنۡ حَقَّتۡ
عَلَيۡهِ ٱلضَّلَٰلَةُۚ فَسِيرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَٱنظُرُواْ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ
ٱلۡمُكَذِّبِينَ ﴿٣٦﴾

3) Akaidska pitanja kao što je vjerovanje u gajb (skrivene stvari): proživljenje i Sudnji dan.

4) Opća pravila kao što je pitanje nagrade i kazne, da će čovjek odgovarati za svoja djela i da niko neće nositi tuđe grijehe.

5) Pravednost – svi poslanici su pozivali pravednosti: *"Mi smo izaslanike naše s jasnim dokazima slali i po njima knjige i terazije objavljivali, da bi ljudi pravedno postupali, - a gvožđe smo stvorili, u kome je velika snaga i koje ljudima koristi -, i da bi Allah ukazao na one koji pomažu vjeru Njegovu i posalnike Njegove kad Ga ne vide. Allah je, usitinu, moćan i silan."* (El-Hadid, 25. ajet)

لَقَدۡ أَرۡسَلۡنَا رُسُلَنَا بِٱلۡبَيِّنَٰتِ وَأَنزَلۡنَا مَعَهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡمِيزَانَ
لِيَقُومَ ٱلنَّاسُ بِٱلۡقِسۡطِۖ وَأَنزَلۡنَا ٱلۡحَدِيدَ فِيهِ بَأۡسٞ شَدِيدٞ وَمَنَٰفِعُ لِلنَّاسِ
وَلِيَعۡلَمَ ٱللَّهُ مَن يَنصُرُهُۥ وَرُسُلَهُۥ بِٱلۡغَيۡبِۚ إِنَّ ٱللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٞ ﴿٢٥﴾

6) Borba protiv fesada (nereda) i pokvarenosti – sve Objave se bore protiv ovih negativnosti, kao što je iskvarenost u vjerovanju, moralu, prirodnim osobitostima i neprijateljstvu prema ljudima.

7) Pozivanje lijepom ponašanju: čednosti, poštenju, strpljivosti, blagosti i praštanju.

8) 'Ibadeti i obredi, kao što su namaz i post, što se tiče namaza i zekata dokaz je: *"I učinismo ih vjerovjesnicima da upućuju prema zapovijedi Našoj, i objavismo im da čine dobra djela, i da molitve obavljaju, i da milostinju udjeljuju, a samo su se Nama klanjali."* (El-Enbija, 73. ajet)

وَجَعَلۡنَٰهُمۡ أَئِمَّةٗ يَهۡدُونَ بِأَمۡرِنَا وَأَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡهِمۡ فِعۡلَ ٱلۡخَيۡرَٰتِ وَإِقَامَ
ٱلصَّلَوٰةِ وَإِيتَآءَ ٱلزَّكَوٰةِۖ وَكَانُواْ لَنَا عَٰبِدِينَ ﴿٧٣﴾

Što se tiče posta: *"O vjernici! Propisuje vam se post, kao što je propisan onima prije vas, da biste se grijaha klonili."* (El-Beqare, 183. ajet)

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُتِبَ عَلَيۡكُمُ ٱلصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَتَّقُونَ ١٨٣

– Što se tiče hadždža: *"I oglasi ljudima hadždž!" – dolaziće ti pješke i na kamilama iznurenim; dolaziće iz mjesta dalekih."* (El-Hadždž, 27. ajet)

وَأَذِّن فِي ٱلنَّاسِ بِٱلۡحَجِّ يَأۡتُوكَ رِجَالٗا وَعَلَىٰ كُلِّ ضَامِرٖ يَأۡتِينَ مِن كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٖ ٢٧

Po čemu se razlikuju Objave

Objave se razlikuju u zakonima i Šeri'atima, tako se Šeri'at Muhammeda ρ razlikuje od Šeri'ata Musaa υ i Isaa υ - kaže Allah I: *"A svima vama smo zakon i pravac propisali."* (El-Maide, 48. ajet)

لِكُلّٖ جَعَلۡنَا مِنكُمۡ شِرۡعَةٗ وَمِنۡهَاجٗاۚ

Ovo ne znači da se zakoni u cjelosti razlikuju, jer ako razmotrimo vidjet ćemo da se zakoni slažu po osnovnim i temeljnim pitanjima, a razlikuju se samo u nekim detaljima, tako se broj namaza, sastavnih dijelova i šartova, količina zekata, mjesta obreda razlikuju od Šeri'ata do Šeri'ata. Allah I neke stvari u jednom Šeri'atu zabrani, dok ih u drugom dozvoli zbog određene mudrosti koju samo On Y zna, a ljudi je ne moraju znati, npr. post – post je u prethodnom Šeri'atu bio

naređen, ali je bilo propisano da se postač iftari poslije zalaska sunca i bilo je dozvoljeno jelo i piće i odnos sa ženom sve do zore, ali pod uvjetom da se ne spava – ako bi zaspao to bi mu postalo zabranjeno tu noć, pa sve do zalaska sunca narednog dana. Allah I je to olakšao ovome Ummetu i dozvolio iftarenje od zalaska sunca pa do zore, bez obzira spavao ili ne. Dokaz je u Kur'anu gdje Allah I kaže: *"Dozvoljava vam se da se u noćima dok traje post sastajete sa svojim ženama; one su odjeća vaša, a vi ste njihova odjeća. Allah zna da vam je bilo teško, pa je prihvatio pokajanje vaše i oprostio vam. Zato se sada sastajte sa njima u želji da dobijete ono što vam je Allah već odredio. Jedite i pijte sve dok ne budete mogli razlikovati bijelu nit od crne niti zore; od tada postite sve do noći. Sa ženama ne smijete imati snošaja dok ste u i'tikafu u džamijama. To su Allahove granice, i ne približujte im se! Eto tako Allah objašnjava ljudima propise Svoje da bi se onoga što im je zabranjeno klonili."* (El-Beqare, 187. ajet) Drugi primjer je pokrivanje stidnog mjesta pri kupanju. Sinovima Israilovim – židovima nije bilo naređeno da pokrivaju stidna mjesta pri kupanju, a ovom je Ummetu to naređeno, misli se na kolektivno kupanje. Rekao je Poslanik ρ: *"Sinovi Israilovi su se kupali goli; jedni su druge gledali, a Musa υ se kupao sam."* (Bilježe Buharija i Muslim) Treći primjer su zabranjene stvari – primjer da je Allah I dozvolio Ademu υ da udaje svoje kćerke za svoje sinove, zatim je to poslije zabranio, također je bilo dozvoljeno da se čovjek oženi u isto vrijeme sa dvjema sestrama, kao što je uradio Jakub υ koji je oženio svoje dvije dajidžične Lejju i Rahelu, pa zatim je to u Tevratu zabranjeno. Od stvari koje je Allah I bio zabranio židovima su stvari koje se spominju: *"Jevrejima smo sve životinje koje imaju kopita ili kandže zabranili, a od goveda i brava njihov loj, osim onog s leđa ili s crijeva, ili onog pomiješanog s kostima. Time smo ih zbog zuluma njihova kaznili; i Mi, zaista, govorimo istinu."* (El-En'am, 146. ajet) Zatim je Isa υ u Indžilu dozvolio neke stvari koje su bile zabranjene i na kraju Šeri'at Muhammeda ρ je dozvolio sve lijepe stvari, a zabranio sve ružne i neugodne stvari.

Zabludjele sekte po pitanju vjerovanja u Knjige

1) Židovi – oni u potpunosti poriču Kur'an i ne vjeruju da je Božija Objava i na taj način poriču sve druge nebeske Objave.

2) Kršćani – oni također poriču Kur'an kao Božiju Objavu.

3) Rafidije ili šije – oni tvrde da je Kur'an manjkav i patvoren i da posjeduju $^{9}/10$ ispravnog Kur'ana, oni također vjeruju da će se sa kompletnim Kur'anom pojaviti očekivani Mehdi u ahir i zemanu (posljednjim vremenima) ovoga svijeta, zatim, također, neispravno tumače Kur'an, tako što tvrde da poznaju skriveno značenje Kur'ana.

4) Babije i behaije – oni tvrde da je Kur'an derogiran i da je islamski Šeri'at dokinut sa Šeri'atom s kojim je došao baba i beha.

5) Tidžanije – oni imaju neispravan stav prema Kur'anu i smatraju da su njihove molitve i zikrovi kao što je namaz "el-fatih" bolji od Kur'ana. Oni kažu da je proučiti salatul-fatih jedanput bolje nego pročitati Kur'an šest hiljada puta.

6) Ortodoksne sufije – oni tvrde da posjeduju skriveno znanje koje im se objavljuje i da nemaju potrebu za Kur'anom – kod njih su izvori Šeri'ata: snovi, snoviđenja, otkrovenja, a ne Kur'an i Sunnet

7) Nusajrije, Druzi i sve ostale batinijske sekte koje neispravno tumače Kur'an i tvrde da postoji skriveno značenje Kur'ana, a neki od njih tvrde da je Islam derogiran kao što je Ali ibn Fadl batinija, sve je ovo otvoreni kufr (nevjerstvo).

8) Zakonodavci savremenog doba koji su u potpunosti zapostavili islamski Šeri'at – Allahov Zakon i zamijenili ga svojim prljavim idejama tvrdeći da Šeri'at ne odgovara savremenom dobu i da ne ispunjava njegove potrebe.

Da li je dozvoljeno ikome da slijedi Tevrat i Indžil nakon Kur'ana?

Na osnovu onoga što smo spomenuli u prethodnim lekcijama nikome nije dozvoljeno da slijedi Tevrat i Indžil nakon objave Kur'ana, jer su te objave dokinute Kur'anom i bile su objavljene određenom narodu i za određeno vrijeme – iz ovoga zaključujemo da je zabranjeno slijediti Tevrat i Indžil, osim u onim stvarima koje je Kur'an potvrdio, a dokaz su riječi Allahovog Poslanika ρ koji kaže: *"Ko god od ovoga Ummeta (misli se na Ummet da'we) čuje za mene, bio židov ili kršćanin, pa zatim umre a ne povjeruje u ono s čim sam ja došao, bit će od stanovnika Vatre. "* (Bilježi Muslim poglavlje o imanu 153.)
Plodovi vjerovanja u Knjige ili Objave:

1) Saznanje da se Allah I brine o Svojim robovima, tako što im je objavio Knjige koje su uputa i milost i izvor sreće i na ovome i na onome svijetu.

2) Spoznaja Allahove mudrosti, tako da je Allah I svakom narodu propisao ono što mu odgovara i što odgovara okolnostima u kojima živi.

3) Kretanje ispravnim putem koji su nam zacrtale ove Objave, jer taj put jedino vodi ka Allahovom Y zadovoljstvu.

4) Povećavanje zahvalnosti i hvale Uzvišenom Allahu I na ovim velikim blagodatima (misli se na Objave).

Vjerovanje u Poslanike

Vjerovanje u poslanike je sastavni dio imana na koji upućuje Kur'an, Sunnet i idžma. Što se tiče Kur'ana kaže Allah I: *"A nije bilo naroda kojem nije došao onaj koji ga je opominjao."* (Fatir, 24.ajet)

وَإِن مِّنْ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ ﴿٢٤﴾

Zatim govor Uzvišenog: *"Svaki narod je imao poslanika."* (Junus, 47. ajet)

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولٌ

Što se tiče Sunneta i on upućuje na vjerovanje u poslanike, a dokaz je poznati hadis o Džibrilu υ kada je došao Poslaniku ρ i upitao ga o Islamu, imanu i ihsanu… Što se tiče idžmaa svi se slažu da su poslanici dolazili sa Objavama. – Od dokaza koji upućuju na vjerovanje u poslanike je hadis u kome se prenosi da je Poslanik ρ učio kada bi se noću probudio: *"Gospodaru, Ti si istina, Tvoj govor je istina, susret s Tobom je istina i vjerovjesnici su istina."* (Bilježi Buhari) U Kur'anu je spomenuto dvadeset i pet poslanika u surama: *"To su dokazi naši koje dadosmo Ibrahimu za narod njegov. Mi više stepene dajemo onima kojima Mi hoćemo. Gospodar tvoj je, uistinu, mudar i sveznajući. I Mi mu poklonismo i Ishaka i Jakuba; i svakog uputismo – a Nuha smo još prije uputili – i od potomaka njegovih Davuda, i Sulejmana, i Ejjuba, i Jusufa, i Musaa, i Haruna – eto, tako Mi nagrađujemo one koji dobra djela čine – i Zekerijjaa, i Jahjaa, i Isaa, i Il'jasa – svi oni su bili dobri – i Ismaila i El-jese'a i Junusa i Luta – i svima smo prednost nad svijetom ostalim dali – i neke pretke njihove i potomke njihove i braću njihovu – njih smo odabrali i na pravi put im ukazali."* (El-En'am, 83-87. ajet), zatim ajet: *"I Adu – brata njihova Huda. O narode moj - govorio je on – Allahu se klanjajte, vi drugog boga osim Njega nemate, vi samo neistine iznosite."* (Hud, 50. ajet) – zatim: *"A Adu – njegova brata

Huda. O narode moj, – govorio je on – Allahu se klanjajte, vi drugog boga osim Njega nemate, zar se ne bojite?" (El-'Araf, 65. ajet) zatim: *"I Semudu – brata njihova Saliha. O narode moj, - govorio je on – klanjate se samo Allahu, vi drugog boga osim Njega nemate! On vas od Zemlje stvara i daje vam da živite na njoj! Zato ga molite da vam oprosti, i pokajte Mu se, jer Gospodar moj je, zaista, blizu i odaziva se."* (Hud, 61. ajet) zatim ajet: *"A Semudu – njegova brata Saliha. O narode moj, – govorio je on – "Allahu se klanjajte, vi drugog boga osim Njega nemate! Evo vam znak od Gospodara vašeg: ova Allahova kamila za vas je znak. Pustite je neka pase po Allahovoj zemlji i ne zlostavljajte je pa da vas patnja nesnosna stigne! I sjetite se da ste Njegovom voljom postali nasljednici Ada i da vas je On na Zemlji nastanio; u ravnicama njezinim palate gradite, a u brdima kuće klešete. I neka su vam uvijek na umu Allahove blagodati, i ne činite zlo po Zemlji nered praveći! A glavešine naroda njegova, one koje su se oholile, upitaše potlačene, one među njima koji su vjerovali: Vjerujete li vi da je Salih poslan od Gospodara svoga? – Mi, uistinu, vjerujemo u sve ono što je po njemu objavljeno – odgovoriše oni. A mi, doista, ne vjerujemo u to u što vi vjerujete – rekoše oni koji su bili oholi. I zaklaše onu kamilu, i zapovijed Gospodara svoga ne poslušaše i rekoše: O Salihu, učini da nas snađe to čime prijetiš, ako si poslanik. I zadesi ih strašan potres i oni u zemlji svojoj osvanuše mrtvi, nepomični, a on ih je već bio napustio i rekao: O narode moj, prenio sam vam poslanicu Gospodara svoga i opominjao sam vas, ali vi ne volite one koji opominju. I Luta – kad reče narodu svome: Zašto činite razvrat koji niko prije vas na svijetu nije činio? Vi sa strašću prilazite muškarcima, umjesto ženama. Ta vi ste narod koji sve granice zla prelazi! A odgovor naroda njegova glasio je: Istjerajte ih iz grada vašeg, oni su ljudi-čistunci! I Mi smo njega i porodicu njegovu spasili, osim žene njegove; ona je ostala sa onima koji su kaznu iskusili. I na njih smo kišu spustili, pa pogledaj kako su razvratnici skončali. A Medjenu – njegova brata Šuajba. O narode moj, - govorio je on – Allahu se klanjajte, vi drugog boga osim njega nemate! Dolazi vam jasan dokaz od Gospodara vašeg,*

zato pravo na litri i na kantaru mjerite i ljudima stvari njihove ne zakidajte, i red na Zemlji ne remetite kad je već na njoj uspostavljen red. To je bolje za vas ako vjerujete.'' (El-'Araf, 73-85. ajet) – zatim: *''I Medjenu – brata njihova Šuajba. ''O narode moj, - govorio je on – Allahu se klanjajte, vi drugog boga osim Njega nemate, i krivo na litru i na kantaru ne mjerite. Vidim da u obilju živite i bojim se da vas jednog dana ne zadesi kazna, pa da svi nastradate.''* (Hud, 84. ajet) – zatim: *''Allah je odabrao Adema, i Nuha, i Ibrahimovu porodicu, i Imranovu porodicu nad ostalim svijetom.''* (Ali 'Imran, 33. ajet) – zatim: *''I Ismailu, i Idrisu, i Zulkiflu, a svi su oni bili strpljivi.''* (El-Enbija, 85. ajet)

وَإِسْمَٰعِيلَ وَإِدْرِيسَ وَذَا ٱلْكِفْلِ ۖ كُلٌّ مِّنَ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿٨٥﴾

Zatim ajet: *''Muhammed je Allahov poslanik, a njegovi sljedbenici su strogi prema nevjernicima, a samilosni među sobom; vidiš ih kako se klanjaju i licem na tle padaju želeći Allahovu nagradu i zadovoljstvo, - na licima su im znaci, tragovi od padanja licem na tle. Tako su opisani u Tevratu. A u Indžilu: oni su kao biljka kad izdanak svoj izbaci pa ga onda učvrsti, i on ojača, i ispravi se na svojoj stabljici izazivajući divljenje sijača, - da bi On s vjernicima najedio nevjernike. A onima koji vjeruju i dobra djela čine Allah obećava oprost i nagradu veliku.''* (El-Feth, 29. ajet)

مُّحَمَّدٌ رَّسُولُ ٱللَّهِ ۚ وَٱلَّذِينَ مَعَهُۥٓ أَشِدَّآءُ عَلَى ٱلْكُفَّارِ رُحَمَآءُ بَيْنَهُمْ ۖ
تَرَىٰهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ ٱللَّهِ وَرِضْوَٰنًا ۖ سِيمَاهُمْ فِى
وُجُوهِهِم مِّنْ أَثَرِ ٱلسُّجُودِ ۚ ذَٰلِكَ مَثَلُهُمْ فِى ٱلتَّوْرَىٰةِ ۚ وَمَثَلُهُمْ فِى ٱلْإِنجِيلِ
كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْـَٔهُۥ فَـَٔازَرَهُۥ فَٱسْتَغْلَظَ فَٱسْتَوَىٰ عَلَىٰ سُوقِهِۦ يُعْجِبُ
ٱلزُّرَّاعَ لِيَغِيظَ بِهِمُ ٱلْكُفَّارَ ۗ وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ
مِنْهُم مَّغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًۢا ﴿٢٩﴾

Oni su Adem, Nuh, Idris, Salih, Ibrahim, Hud, Lut, Junus, Ismail, Ishak, Jakub, Jusuf, Ejub, Šu'ajb, Musa, Harun, Eljesa, Zulkifl, Davud, Zekerijja, Sulejman, Iljas, Jahja, Isa i Muhammed, salavutullahi ves-selamuhu alejhim edžme'in.

Vjerovanje u poslanike i vjerovjesnike sadrži sljedeće stvari:

1) Allah I ih je odabrao da budu vjerovjesnici i poslanici, iz Svoje milosti prema robovima da ih upute na ono što će im biti od koristi i na ovome i na onome svijetu.

2) To su ljudi sa najpotpunijim moralom, znanjem i djelom.

3) Oni su potpuno čisti od laži, prevare, obmane i skrivanja istine. Allah I ih je poslao kao uputu čovječanstvu i bilo bi besmisleno da se od njih desi laž ili prevara, jer tada bi bili izvor nesreće i zablude, a ne izvor upute.

4) Poslanici su zaštićeni od velikih grijeha, a od malih grijeha nisu sačuvani u onim stvarima koje se ne tiču objave, a i pored toga odmah se kaju od malih grijeha – primjer zato je Nuh υ kada mu se sin utopio – njegova očinska ljubav ga je potakla da zamoli svoga Gospodara da mu spasi sina koji je bio nevjernik, pa ga je Allah I zbog toga ukorio, nakon čega se Nuh υ pokajao i zamolio Allaha Y da mu oprosti zbog toga što Ga je molio za ono o čemu nema znanja.

5. A to je vjerovanje da su oni u potpunosti prenijeli i dostavili poslanicu bez manjkavosti i propusta, Allah I ih nije uzeo Sebi dok u potpunosti nisu dostavili dokaze protiv svojih naroda, kaže Allah *I: ''O poslanicima koji su radosne vijesti i opomene donosili, da ljudi poslije poslanika ne bi nikakva opravdanja pred Allahom imali. – A Allah je silan i mudar.''* (En-Nisa', 165. ajet)

رُّسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى ٱللَّهِ حُجَّةٌۢ بَعْدَ ٱلرُّسُلِ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١٦٥﴾

Ko su najodabraniji poslanici?

Većina islamskih učenjaka je na stanovištu da je pet najodabranijih Allahovih poslanika (ulu-l-azm): Muhammed, Ibrahim, Nuh, Musa i Isa, salavatullahi ves-selamuhu alejhim edžme'in. Ajeti koji govore o njima*: ''Zovite ih po očevima njihovim, to je kod Allaha ispravnije. A ako ne znate imena očeva njihovih, pa, braća su vaša po vjeri i štićenici su vaši. Nije grijeh ako u tome pogriješite, grijeh je ako to namjerno učinite; a Allah prašta i samilostan je.''* (El-Ahzab, 5. ajet) – zatim: *''On vam propisuje u vjeri isto ono što je propisano Nuhu i ono što objavljujemo tebi, i ono što smo naredili Ibrahimu i Musau i Isau: »Pravu vjeru ispovijedajte i u tome se ne podvajajte!« Teško je onima koji Allahu druge ravnim*

smatraju da se tvome pozivu odazovu. Allah odabire za Svoju vjeru onoga koga On hoće i upućuje u nju onoga ko Mu se iskreno obrati.'' (Eš-Šura, 13. ajet)

۞ شَرَعَ لَكُم مِّنَ ٱلدِّينِ مَا وَصَّىٰ بِهِۦ نُوحًا وَٱلَّذِىٓ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِۦٓ إِبْرَٰهِيمَ وَمُوسَىٰ وَعِيسَىٰٓ ۖ أَنْ أَقِيمُوا۟ ٱلدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا۟ فِيهِ ۚ كَبُرَ عَلَى ٱلْمُشْرِكِينَ مَا تَدْعُوهُمْ إِلَيْهِ ۚ ٱللَّهُ يَجْتَبِىٓ إِلَيْهِ مَن يَشَآءُ وَيَهْدِىٓ إِلَيْهِ مَن يُنِيبُ ﴿١٣﴾

– zatim: *''Ti izdrži kao što su izdržali odlučni poslanici i ne traži da im kazna što prije dođe! A onoga Dana kada dožive ono čime im se prijeti, učinit će im se da su ostali samo jedan čas dana. I dosta! A zar će ko drugi biti uništen do narod raskalašni!''* (El-Ahkaf, 35. ajet)

فَٱصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أُو۟لُوا۟ ٱلْعَزْمِ مِنَ ٱلرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِل لَّهُمْ ۚ كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَ مَا يُوعَدُونَ لَمْ يَلْبَثُوٓا۟ إِلَّا سَاعَةً مِّن نَّهَارٍۭ ۚ بَلَٰغٌ ۚ فَهَلْ يُهْلَكُ إِلَّا ٱلْقَوْمُ ٱلْفَٰسِقُونَ ﴿٣٥﴾

Poslanici se međusobno razlikuju po stepenu i vrijednosti ili po dobru koje je nekome od njih dato, a drugima nije. Tako se Adem υ odlikuje nad ostalim vjerovjesnicima što je otac čovječanstva, Allah I ga je stvorio Svojom rukom – udahnuo je u njega Svoga ruha i naredio je melekima da mu učine sedždu.

Nuh υ je odlikovan s tim što je prvi poslanik koji je poslan ljudima na Zemlji i Allah I ga je nazvao abden-šekura.[1]

Ibrahima υ je Allah I odlikovao s tim što ga je uzeo za halila:[2] *''Ko je bolje vjere od onoga koji se iskreno preda Allahu, čineći još i dobra djela, i koji slijedi vjeru Ibrahimovu, vjeru pravu? – A Ibrahima je Allah uzeo za prijatelja.''* (En-Nisa', 125. ajet)

وَمَنْ أَحْسَنُ دِينًا مِّمَّنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُۥ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ وَٱتَّبَعَ مِلَّةَ إِبْرَٰهِيمَ حَنِيفًا ۗ وَٱتَّخَذَ ٱللَّهُ إِبْرَٰهِيمَ خَلِيلًا ﴿١٢٥﴾

Musa υ je odlikovan nad Allahovim poslanicama i time što je Allah I razgovarao sa njim, kaže Allah I: *''O Musa – reče On – Ja sam tebe odlikovao nad ostalim svijetom poslanstvom Svojim i govorom Svojim. Ono što ti dajem uzmi i zahvalan budi!''* (El-A'raf, 144. ajet)

قَالَ يَٰمُوسَىٰٓ إِنِّى ٱصْطَفَيْتُكَ عَلَى ٱلنَّاسِ بِرِسَٰلَٰتِى وَبِكَلَٰمِى فَخُذْ مَآ ءَاتَيْتُكَ وَكُن مِّنَ ٱلشَّٰكِرِينَ ﴿١٤٤﴾

Isa υ je odlikovan s tim što je Njegova riječ koju je dostavio Merjemi, radijallahu anha, i duh od Njega Y – govorio je ljudima dok je bio u bešici i kao malo dijete.

Nekada vjerovjesnik biva samo vjerovjesnikom, a nekada biva i vjerovjesnik i vladar, a nekada Allahov rob i poslanik. Biti rob i poslanik je bolje, nego biti vjerovjesnik i vladar, zbog toga što

[1] Zahvalni rob.
[2] Prisnog prijatelja.

vjerovjesnik vladar na ovome svijetu uživa dobrote vodstva i imetka koji posjeduje, dok to, rob-poslanik, nema.

Zbog toga su Nuh, Ibrahim, Musa i Isa, salavatullahi ves-selamuhu alejhim edžme'in, bolji od Davuda, Sulejmana i Jusufa υ, jer su oni bili vjerovjesnici i vladari. Kaže Allah I: *''Neke od tih poslanika odlikovali smo jedne nad drugima.''* (El-Beqare, 253. ajet)

۞ تِلْكَ ٱلرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ

Prenosi se od Ebu Se'ida el-Hudrija τ da je Poslanik ρ rekao: *''Nemojte smatrati neke vjerovjesnike boljim od drugih.''* (Muttefekun alejhi) – a sličan hadis se prenosi i od Ebu Hurejre τ.

Postavlja se pitanje da li postoji kontradiktornost između ajeta i hadisa? Ne postoji nikakva kontradiktornost između ajeta i hadisa, jer se zabrana vrjednovanja jednih poslanika nad drugima u spomenutom hadisu odnosi na vrjednovanje – čiji je uzrok pristrasnost, omalovažavanje ili preziranje nekih poslanika, i ako to vodi ka svađi i smutnji.

Na ovo upućuje povod hadisa. – Bilježi se u Buharijinom Sahihu od Ebu Hurejre τ da su se posvađali jedan židov i jedan musliman i da je musliman rekao: "Tako mi Onoga koji je odabrao Muhammeda ρ nad svim svjetovima." A židov je rekao: "Tako mi Onoga koji je odabrao Musaa υ nad svim svjetovima." – tada je musliman digao ruku i ošamario židova, a židov je otišao Poslaniku ρ i obavijestio ga o onome što se desilo." Na to je Poslanik ρ rekao: *»Ne smatrajte me boljim od Musaa υ.«*

Kaže Ibn Hadžer, rahimehullah, po ovom pitanju: "Ovo je zabranjeno kada se govori po svom mišljenju, a ne kada se govori sa dokazom i zabranjeno je ako vodi ka omalovažavanju nekog vjerovjesnika ili svađi."

Razlika između Resula (poslanika) i Nebijja (vjerovjesnika)

Neki islamski učenjaci smatraju da nema razlike između resula i nebijja, međutim, ovo mišljenje nije ispravno, a na njegovu neispravnost upućuje hadis u kojem se spominje broj poslanika i broj vjerovjesnika. U tom hadisu Poslanik ρ je pitan od Ebu Zerra τ o broju vjerovjesnika i poslanika, salavatullahi ves-selamuhu alejhim edžme'in, pa je rekao*: "Stotinu dvadeset hiljada, a od toga tri stotine poslanika."*[3]

Drugi dokaz je dao Allah I u nekim ajetima kada spominje poslanike – spominje i vjerovjesnike, primjer za to je*: "Prije tebe Mi nijednog poslanika i vjerovjesnika nismo poslali, a da šejtan nije, kad bi on što kazivao, u kazivanje njegovo nešto ubacio; Allah bi ono što bi šejtan ubacio uklonio, a zatim bi riječi Svoje učvrstio – Allah sve zna i mudar je."* (El-Hadždž, 52. ajet)

Ono što je poznato kod učenjaka da je riječ poslanik širi pojam od riječi vjerovjesnik i ovo mišljenje je najispravnije, prema tome poslanik je onaj kome je objavljen novi Šeri'at,[4] a vjerovjesnik je onaj koji je poslan da potvrdi Zakon poslanika koji je bio prije njega, kao primjer Jahje υ. Prema ovoj definiciji Sulejman, Zekerijja, Jahja i drugi su bili vjerovjesnici.

Vjerovanje u Allahove poslanike i vjerovjesnike je sastavni dio imana i ko vjeruje u Allaha I, a ne vjeruje u poslanike on je nevjernik, pa čak ko ne vjeruje u samo jednog poslanika koji je spomenut poimenično u Kur'anu ili Sunnetu izlazi iz okvira islama.

---

[3] *Hadis je sahih, bilježi ga Ahmed u svome Musnedu, zatim Ibn Hibban u skraćenoj verziji, također ga navodi Omer Sulejman Eškar u djelu "Er-Rusulu ver-Risale", str. 14. hadis je sahih*

[4] *Zakon.*

Kaže Uzvišeni Allah *I: "Reci: Mi vjerujemo u Allaha i u ono što se objavljuje nama i u ono što je objavljeno Ibrahimu, i Ismailu, i Ishaku, i Jakubu, i unucima, i u ono što je dato Musau i Isau i vjerovjesnicima – od Gospodara njihova; mi nikakvu razliku među njima ne pravimo, i mi se samo Njemu iskreno klanjamo."* (Ali 'Imran, 84. ajet)

قُلْ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ عَلَيْنَا وَمَآ أُنزِلَ عَلَىٰٓ إِبْرَٰهِيمَ وَإِسْمَٰعِيلَ
وَإِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ وَٱلْأَسْبَاطِ وَمَآ أُوتِىَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَٱلنَّبِيُّونَ
مِن رَّبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُۥ مُسْلِمُونَ ﴿٨٤﴾

Prema tome kršćani i židovi i svi oni koji nisu povjerovali u Muhammeda ρ su nevjernici.

Broj poslanika i vjerovjesnika je veliki broj, Allahova je mudrost da je svakome narodu poslao opominjača, a cijelom čovječanstvu je poslao posljednjeg Poslanika Muhammeda ρ. Iz Svoje neizmjerne pravednosti i milosti nije nikoga kaznio dok mu dokaz ne bi dostavio.

Kaže Allah I: *"Onaj koji ide pravim putem, od toga će samo on koristi imati, a onaj ko luta – na svoju štetu luta, i nijedan griješnik neće tuđe grijehe nositi. A Mi nijedan narod nismo kaznili dok poslanika nismo poslali!"* (El-Isra', 15. ajet)

مَّنِ ٱهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِى لِنَفْسِهِۦ ۖ وَمَن ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا ۚ
وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۗ وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ نَبْعَثَ رَسُولًا ﴿١٥﴾

Zatim: *"Mi smo te poslali s Istinom da radosne vijesti donosiš i da opominješ; a nije bilo naroda kome nije došao onaj koji ga je opominjao."* (El-Fatir, 24. ajet)

إِنَّآ أَرۡسَلۡنَٰكَ بِٱلۡحَقِّ بَشِيرٗا وَنَذِيرٗاۚ وَإِن مِّنۡ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٞ ٢٤

Prenosi se od Ebu Zerra τ da je rekao: "Allahov Poslaniče, koliko je poslanika?" A on je odgovorio: *»Velika skupina, 310 i nekoliko.«*

A u predaji od Ebu Umame τ se prenosi da je Ebu Zerr τ rekao: "Allahov Poslaniče, koliki je broj vjerovjesnika?" A on je odgovorio: *»Njih je 124. 000, a od toga je velika skupina poslanika – njih 315.«* (Hadis je sahih, a bilježi ga Ahmed)

Četvorica od poslanika su bili Arapi, a to su: Hud, Salih, Šu'ajb i Muhammed ρ – a ovo se bilježi u Sahihu Ibn Hibbana, rahimehullah.

El-Esbat

Esbat su sinovi ili potomci Jakuba υ i na njihovo poslanstvo ukazuje Kur'an: "Recite: *"Mi vjerujemo u Allaha i u ono što se objavljuje nama, i u ono što je objavljeno Ibrahimu, i Ismailu, i Ishaku, i Jakubu, i unucima, i u ono što je dato Musau i Isau, i u ono što je dato vjerovjesnicima od Gospodara njihova; mi ne pravimo nikakve razlike među njima, i mi se samo Njemu pokoravamo."* (El-Beqare, 136. ajet) – bilo ih je dvanaest, – jedan od njih je Jusuf υ, a imena ostalih jedanaest su nepoznata, ali Kur'an spominje da je i njima dolazila Objava.

Postoje i vjerovjesnici o kojima smo saznali iz sunneta, a nisu spomenuti u Kur'anu, a oni su Šit ibn Nuh i Još'ea ibn Nun. Kaže Ibn Kesir, rahimehullah, u svome djelu El-Bidaje ve-n-Nihaje.[5]

Šit υ je bio vjerovjesnik koji je spomenut u sunnetu u hadisu kojeg bilježi Ibn Hibban, rahimehullah, u svome Sahihu od Ebu Zerra τ, a u njemu se navodi da je Šitu υ objavljeno pedeset sahifa.[6]

Drugi je Još'ea ibn Nun υ. – "Prenosi se od Ebu Hurejre τ u hadisu kojeg bilježi Ahmed i Muslim da je Još'ea ibn Nun υ vjerovjesnik i vojskovođa koji je s vojskom krenuo prema Kudsu i da je Allah I zaustavio sunce da ne izlazi onoliko vremena koliko je njemu trebalo da dođe do Kudsa." (Hadis je sahih-vjerodostojan)

Dobri ljudi čije je vjerovjesništvo sporno

Postojali su dobri ljudi za koje se ulema razišla da li su bili vjerovjesnici ili ne:

1. Zulkarnejn – on je spomenut u posljednjim ajetima sure El-Kehf kada Uzvišeni Allah I kaže: *"Kad stiže do mjesta gdje Sunce zalazi, učini mu se kao da zalazi u jedan mutan izvor i nađe u blizini njegovoj jedan narod. "O Zulkarnejne.« – rekosmo Mi – "ili ćeš da ih kazniš ili ćeš s njima lijepo da postupiš?"* (El-Kehf, 86. ajet)

Postavlja se pitanje da li su ove riječi upućene direktno njemu kao vjerovjesniku ili preko nekog drugog vjerovjesnika koji je bio sa njim?!

Šta kažu učenjaci? Fahr er-Razi tvrdi da je Zulkarnejn bio vjerovjesnik. Kaže Ibn Hadžer: "Ovakav stav se prenosi i od Abdullaha ibn Amra τ, a Alija ibn Ebi Talib τ negira da je on bio vjerovjesnik."

---

[5] Početak i Kraj.
[6] Listova.

2. Tubba' – u Kur'anu se spominje i Tubba', kaže Uzvišeni Allah I: *"Da li su silniji oni ili narod Tubba' i oni prije njega? – njih smo uništili jer su nevjernici bili."* (Ed-Duhan, 37. ajet)

أَهُمْ خَيْرٌ أَمْ قَوْمُ تُبَّعٍ وَٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۚ أَهْلَكْنَـٰهُمْ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ مُجْرِمِينَ

Ne zna se precizno da li je Tubba' bio vjerovjesnik kojeg je njegov narod u laž utjerivao, pa ih je zbog toga Allah I uništio.

Kakav stav mi trebamo imati? Kada je u pitanju vjerovjesništvo Zulkarnejna i Tubba' najispravnije je da budemo suzdržani, jer se prenosi u vjerodostojnom hadisu da je Poslanik ρ rekao: *"Ne znam da li je Tubba' bio vjerovjesnik ili ne i ne znam da li je Zulkarnejn bio vjerovjesnik ili nije."* (Hadis bilježe Hakim i Bejheki) Pa ako Poslanik ρ nije znao da li su ova dvojica bili vjerovjesnici ili ne, onda je preče da i mi to ne znamo.

3. Hidr υ – je pobožni Allahov I rob s kojim je Musa υ putovao da bi od njega uzeo znanje, o njemu Allah I govori u suri El-Kehf.

Kada je u pitanju vjerovjesništvo Hidra postoji razmimoilaženje među islamskim učenjacima – sam kontekst kazivanja u ovoj suri upućuje da je on, uistinu, bio vjerovjesnik, a ovo ćemo potkrijepiti sljedećim dokazima:

a) Kaže Allah I: *"I nađoše jednog Našeg roba kome smo milost Našu darovali i onome što samo Mi znamo naučili."* (El-Kehf, 65. ajet)

فَوَجَدَا عَبْدًا مِّنْ عِبَادِنَآ ءَاتَيْنَـٰهُ رَحْمَةً مِّنْ عِندِنَا وَعَلَّمْنَـٰهُ مِن لَّدُنَّا عِلْمًا

Očito je da je ova milost, koja se spominje u ajetu, milost poslanstva, a znanje Objava koja mu se objavljuje.

b) Musa υ je rekao Hidru υ: *"Mogu li da te pratim?" – upita ga Musa. – "Ali da me poučiš onome čemu si ti ispravno poučen?" – "Ti sigurno nećeš moći sa mnom da izdržiš." – reče onaj. – "A i kako bi izdržao ono o čemu ništa ne znaš?" – "Vidjet ćeš da ću strpljiv biti, ako Bog da!" – reče Musa. – "I da ti se neću ni u čemu protiviti." – "Ako ćeš me već pratiti," – reče onaj – onda me ni o čemu ne pitaj, dok ti ja o tome prvi ne kažem!"* (El-Kehf, 66-70. ajeta)

Da nije bio vjerovjesnik ne bi Musa υ, taj odabrani i plemeniti poslanik, žudio da se susretne sa evlijom koji nije sačuvan pogreške i da od njega uzme znanje. Dokaz njegovog vjerovjesništva je činjenica da je posjedovao ispravno znanje, koje ni Musa υ nije posjedovao.

c) Hidr υ je po ovom kur'anskom kazivanju ubio maloljetnog dječaka, a to može biti samo objavom od Znanog i Mudrog I. Ovo je jedan zaseban dokaz njegovog vjerovjesništva i sačuvanosti od pogreške, a to je osobina vjerovjesnika, jer evliji nije dozvoljeno da nekoga ubije samo zbog toga što on misli da je tako ispravno, jer njegovi postupci nisu sačuvani pogreške. Prema tome, činjenica da je Hidr υ ubio ovog malodobnog dječaka, znajući da će biti nevjernik kad odraste i da će na nevjerstvo natjerati i svoje roditelje zbog njihove prevelike ljubavi prema njemu, upućuje da je on bio vjerovjesnik i da mu je dolazila Objava.[7]

Nevjerovanje u jednog poslanika nevjerovanje u sve njih

Kaže Allah I: *"I Nuhov narod je smatrao lažnim poslanike."* (Eš-Šu'ara, 105. ajet) Također kaže Allah I: *"I Ad je smatrao lažnim poslanike."* (Eš-Šu'ara, 123. ajet) I kaže Uzvišeni I: *"I Semud je smatrao lažnim poslanike."* (Eš-Šu'ara, 141. ajet)

[7] Što se tiče sufija oni opravdavaju činjenje nekih harama, tako što obični ljudi ne znaju suštinu toga, a sufijski šejhovi to "znaju."

Poznato je da je svakom od ovih naroda došao samo po jedan vjerovjesnik, ali se smatraju da su u laž utjerivali sve poslanike, jer nevjerovanje u jednog poslanika je nevjerovanje u sve – zašto je to tako? – To je zbog toga što su svi dolazili s jednom poslanicom, pozivali u jednu vjeru, sve ih je slao Allah I i svaki od njih je nagovještavao dolaženje narednog poslanika. Ova tri ajeta su dokaz da nevjerovanje u jednog poslanika je nevjerovanje u sve ostale poslanike.

Navest ćemo još jedan dokaz za ovo, kaže Uzvišeni: *''Oni koji u Allaha i poslanike Njegove ne vjeruju i žele da između Allaha i poslanika Njegovih u vjerovanju naprave razliku, i govore; "U neke vjerujemo, a u neke ne vjerujemo." – i žele da između toga nekakav stav zauzmu – oni su zbilja pravi nevjernici; a Mi smo nevjernicima pripremili sramnu patnju.''* (En-Nisa', 150/151. ajet)

إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكۡفُرُونَ بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ وَيُرِيدُونَ أَن يُفَرِّقُواْ بَيۡنَ ٱللَّهِ
وَرُسُلِهِۦ وَيَقُولُونَ نُؤۡمِنُ بِبَعۡضٖ وَنَكۡفُرُ بِبَعۡضٖ وَيُرِيدُونَ أَن يَتَّخِذُواْ
بَيۡنَ ذَٰلِكَ سَبِيلًا ١٥٠ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡكَٰفِرُونَ حَقّٗاۚ وَأَعۡتَدۡنَا لِلۡكَٰفِرِينَ
عَذَابٗا مُّهِينٗا ١٥١

Da li je razum neovisan od Objave i slanja poslanika?

Neki tvrde da nemaju potrebe za Objavom i poslanicima i da im je dovoljan razum kojeg im je Allah I darovao, pa zbog toga vidimo kako izmišljaju zakone mimo božanskog Zakona i ohalaljuju i oharamljuju na osnovu svog ograničenog razuma. Zar pored božanskog Zakona, koji je došao od Boga, postoji nužda za drugim zakonom?! – to je samo opomena. Ovakvih ima i među

muslimanima, nažalost, a istomišljenici su im i filozofi koji tvrde da je uzaludno slanje poslanika i da je razum dovoljan. Zato ćemo naći da razum može da raspozna štetno od korisnog – čovjek raspoznaje šta je korisno, a šta štetno, kao što zna da su duhan i alkohol štetni, također i životinje znaju šta je štetno: gazela kada primijeti lava bježi. Razum ne može da dokuči neke stvari i zato je Allah I poslao poslanike.

Ljudski razum ne može dokučiti sve stvari

1. Postoje stvari koje su od koristi za čovjeka, ali ih čovjek svojim ograničenim razumom ne može dokučiti, npr. kako da razum dokuči Allahova I imena i svojstva, odakle da sazna pojedinosti i detalje Šeri'ata, odakle da sazna pojedinosti i detalje o onome svijetu.
2. Ljudski razum samo površno i općenito može dokučiti šta je dobro, a šta zlo, ali ne i detaljno i pojedinačno, npr. razum može dokučiti da je pravda dobro, ali ne može zasebno za svaki postupak ili čin reći da je pravedan ili nepravedan.
3. Ponekad je razum u nedoumici i dvoumljenju kada je u pitanju neki postupak koji sadrži korist i štetu, ne znajući da li je veća šteta ili korist.

Zadaća poslanika

Poslanici imaju veliku zadaću, jer su oni odabranici od Allaha I:

1. Prenošenje istine i njeno pojašnjenje. Isto tako i učenjaci, jer su oni nasljednici poslanika. Kaže Allah I: *''O Poslaniče, kazuj ono što ti se objavljuje od Gospodara tvoga, – ako ne učiniš, onda nisi dostavio poslanicu Njegovu – a Allah će te od ljudi štititi. Allah, zaista, neće ukazati na pravi put narodu koji neće da vjeruje.''* (El-Ma'ide, 67. ajet)

۞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلرَّسُولُ بَلِّغۡ مَآ أُنزِلَ إِلَيۡكَ مِن رَّبِّكَۖ وَإِن لَّمۡ تَفۡعَلۡ فَمَا بَلَّغۡتَ رِسَالَتَهُۥۚ وَٱللَّهُ يَعۡصِمُكَ مِنَ ٱلنَّاسِۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡكَٰفِرِينَ ٦٧

Nekada prenošenje istine biva samo čitanjem teksta Objave, kao što je slučaj Musaa υ, Muhammeda ρ, na taj način su iznošeni dokazi, a nekada to biva pojašnjavanjem naredbi i zabrana ako ne postoji doslovan tekst.

Da poslanik pojasni ono što kazuje, jer nije dovoljno da ljudima samo kažeš, jer on najbolje zna šta se time namjerava, primjer toga je ajet, gdje kaže Allah *I: "Bit će sigurni samo oni koji vjeruju i vjerovanje svoje sa zulumom*[8] *ne miješaju; oni će biti na pravom putu."*(El-En'am, 82. ajet)

ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَلَمۡ يَلۡبِسُوٓاْ إِيمَٰنَهُم بِظُلۡمٍ أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمُ ٱلۡأَمۡنُ وَهُم مُّهۡتَدُونَ ٨٢

2. Pozivanje Allahu I. Zadaća poslanika nije samo da dostave istinu i da je obznane, nego im je obaveza i da pozivaju ljude toj istini, i da je prihvate i prakticiraju u svome životu.

Za ovu tačku imamo primjer u Kur'anu: *"Zatim, ja sam ih otvoreno pozivao, a onda sam im javno objavljivao i u povjerenju im šaputao."* (Nuh, 8/9. ajet)

Prenosi se u hadisu da je Poslanik ρ rekao: "Jedne prilike sam u snu vidio kako mi Džibril υ stoji pored glave, a Mikail kod nogu, i jedan od njih reče drugom: »Navedi mu primjer!« – a on reče:

[8] Riječ zulum u ovom ajetu znači činjenje širka Allahu I.

Aktivna Islamska Omladina Linz

»Poslušaj i shvati!« – »Primjer tebe i tvog Ummeta je kao primjer vladara koji je odredio stanište, zatim na njemu napravio kuću, zatim u kući postavio sofru, a zatim poslao izaslanika da pozove ljude na jelo: neki od njih će se odazvati izaslaniku, a neki će ga ostaviti. Allah je Vladar, stanište je islam, kuća je Džennet, a ti Muhammede si izaslanik – ko ti se odazove ušao je u islam, a ko uđe u islam ući će u Džennet, a ko uđe u Džennet jest će ono što je u njemu." (Hadis bilježe Buhari i Tirmizi)

3. Opominjanje i donošenje radosne vijsti. Kaže Allah I: *"Mi šaljemo poslanike samo zato da donose radosne vijesti i da opominju. A nevjernici se raspravljaju, služeći se neistinama, da bi time opovrgli Istinu, i rugaju se dokazima Mojim i Mojim opomenama."* (El-Kehf, 56. ajet)

وَمَا نُرۡسِلُ ٱلۡمُرۡسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَۚ وَيُجَٰدِلُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِٱلۡبَٰطِلِ لِيُدۡحِضُواْ بِهِ ٱلۡحَقَّۖ وَٱتَّخَذُوٓاْ ءَايَٰتِي وَمَآ أُنذِرُواْ هُزُوٗا ٥٦

Donošenje radosne vijesti je za one koji su pokorni Allahu I, kaže Allah *Y: "Izlazite iz njega svi!" – reče On. – "Jedni drugima ćete neprijatelji biti!" – "Od Mene će vam Uputa dolaziti, i onaj ko bude slijedio Uputu Moju neće zalutati i neće nesretan biti."* (Ta ha, 123. ajet) To je dokaz da je opomena za grješnike.

Kaže Allah I: *"A onoga ko se bude protiv Allaha i Poslanika Njegova dizao i preko granica Njegovih propisa prelazio – On će u Vatru baciti, u kojoj će vječno ostati; njega čeka sramna patnja."* (En-Nisa', 14. ajet)

وَمَن يَعْصِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُۥ يُدْخِلْهُ نَارًا خَٰلِدًا فِيهَا وَلَهُۥ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿١٤﴾

Zato ćemo naći da su svi poslanici opominjali, upozoravali na kaznu kojom Allah I prijeti i donosili su radosne vijesti.

4. Čišćenje i popravljanje ljudskih duša. Allah I je milostiv prema Svojim robovima i iz Svoje milosti poslao je Objave koje oživljavaju ljudske duše i osvjetljuju ih svojom svjetlošću.

Kaže Allah I: *"Na takav način Mi i tebi objavljujemo ono što ti se objavljuje. Ti nisi znao šta je Knjiga, niti si poznavao vjerske propise, ali smo je Mi učinili svjetlom pomoću kojeg upućujemo one robove Naše koje želimo. A Ti, zaista, upućuješ na pravi put."* (Eš-Šura, 52. ajet)

Također kaže Allah Y: *"Allah je zaštitnik onih koji vjeruju i On ih izvodi iz tmina na svjetlo, a onima koji ne vjeruju – zaštitnici su šejtani oni ih odvode sa svjetla na tmine; oni će biti stanovnici Džehennema, oni će u njemu vječno ostati."* (El-Beqare, 257. ajet)

Čišćenje duša biva upoznavanjem Allahovih imena i svojstava, činjenjem dobrih djela kao što su molitve, namazi i sadaka.

Upoznavanje meleka, Allahovih Objava, poslanika i svega onoga što koristi i što šteti čovjeku. Dokaz da je zadaća Poslanika čišćenje i popravljanje ljudskih duša je: *"On je neukima poslao Poslanika, jednog između njih, da im ajete Njegove kazuje i da ih očisti i da ih Knjizi i mudrosti nauči, jer su prije bili u očitoj zabludi."* (El-Džuma, 2. ajet)

5. Ispravljanje pokvarenih ideja i vjerovanja. U početku su ljudi bili na zdravoj ljudskoj prirodi i jedino su Allaha I obožavali i nisu Mu saučesnike pripisivali, ali su se oni razišli i razjedinili u vjerovanju, pa im je Allah Y poslao poslanike da ih povrate na

ispravan put i na ispravno vjerovanje. Kaže Allah I: *"Svi ljudi su sačinjavali jednu zajednicu,*[9] *i Allah je slao vjerovjesnike*[10] *da donose radosne vijesti opomene, i po njima je slao Knjigu, samu istinu, da se po njoj sudi ljudima u onome u čemu se ne bi oni slagali. A povod neslaganju je bila međusobna zavist, baš od strane onih kojima je data, i to kada su im već bili došli jasni dokazi; i onda bi Allah, voljom Svojom, uputio vjernike da shvate pravu istinu o onome u čemu se nisu slagali. – a Allah ukazuje na pravi put onome kome On hoće."* (El-Beqare, 213. ajet)

<u>Svaki poslanik je popravljao ono zlo koje se bilo raširilo u njegovom narodu</u>:

Nuh υ je pozivao da ne obožavaju kipove.
Hud υ je pozivao svoj narod da se ne ohole.
Lut υ se borio protiv homoseksualizma.

6. Iznošenje dokaza da ljudi ne bi imali opravdanja na Sudnjem danu, na Danu obračuna. Kaže Allah I: *"O poslanicima, koji su radosne vijesti i opomene donosili, da ljudi poslije poslanika ne bi nikakva opravdanja pred Allahom imali. – A Allah je Silan i Mudar."* (En-Nisa', 165. ajet)

7. Vođenje Ummeta, tj. sljedbenika istine. Oni koji se odazovu poslaniku predstavljaju zajednicu i Ummet koji ima potrebu za vođom da ih vodi i da upravlja sa njima u ratu i u miru.

Kaže Allah I: *"O Davude, Mi smo te namjesnikom na zemlji učinili, zato sudi ljudima po pravdi i ne povodi se za strašću da te ne odvede s Allahova puta; one koji skreću s Allahova puta čeka teška patnja na onome svijetu zato što su zaboravljali na Dan u kome će se*

[9] Sa ovim se misli da su ispovjedali jednu vjeru.
[10] Kako se navodi u sahih hadisima da je između Adema υ i Nuha υ bilo deset stoljeća.

račun polagati." (Sad, 26. ajet) Ovaj ajet je primjer da su poslanici bili halife i namjesnici.

Prenosi se u vjerodostojnom hadisu da je Poslanik ρ rekao: *"Sinove Israilove su vodili vjerovjesnici, pa kad bi god umro vjerovjesnik dolazio bi drugi."* (Hadis bilježe Buhari, Muslim, Ahmed i Ibn Madže)

Objava – Vahj

Vjerovjesništvo je božanska naklonost i dar osobama koje samo Allah I odabire. Vjerovjesništvo se ne postiže željom i htijenjem, marljivošću i trudom, ono je božanski odabir.

Kaže Allah I: *"I eto tako, Gospodar tvoj će tebe odabrati, i tumačenju snova te naučiti, i milošću Svojom tebe i Jakubovu porodicu obasuti, kao što je prije tebe obasuo pretke tvoje, Ibrahima i Ishaka. – Gospodar tvoj, zaista, sve zna i mudar je."* (Jusuf, 6. ajet)

Način dolaska Objave poslanicima

Kaže Allah I: *"I još kažu: "Trebalo je da ovaj Kur'an bude objavljen kakvom uglednom čovjeku iz jednog od ova dva grada!"*[11] – *"Zar oni da raspolažu milošću Gospodara tvoga? Mi im dajemo sve što im je potrebno za život na ovome svijetu i Mi jedne nad drugima uzdižemo po nekoliko stepeni da bi jedni druge služili. – A milost Gospodara tvoga bolja je od onoga što oni gomilaju."*[12] (Ez-Zuhruf, 31/32. ajet)

Odgovor na ovo nalazimo u ajetu: *"Nijednom čovjeku nije dato da mu se Allah obraća, osim na jednom od tri načina: nadahnućem, ili iza zastora, ili da pošalje izaslanika koji, Njegovom voljom, objavljuje ono što On želi. – On je, zaista, Uzvišen i Mudar!"* (Eš-Šura, 51. ajet)

۞وَمَا كَانَ لِبَشَرٍ أَن يُكَلِّمَهُ ٱللَّهُ إِلَّا وَحۡيًا أَوۡ مِن وَرَآيِٕ حِجَابٍ أَوۡ يُرۡسِلَ
رَسُولٗا فَيُوحِيَ بِإِذۡنِهِۦ مَا يَشَآءُۚ إِنَّهُۥ عَلِيٌّ حَكِيمٞ ٥١

Objava može dolaziti na jedan od tri načina:

1. Nadahnućem, tj. da poslanik bude nadahnut nečim u što ne sumnja da je Objava.

Islamski učenjak Ibn Dževzi, rahimehullah, smatra da se riječ vahj koja je spomenuta u ajetu odnosi na Objavu u snu. Bilježi Ibn Hibban da je Poslanik ρ rekao: "Ruhu-l-Kudus[13] me je nadahnuo da čovjek neće umrijeti sve dok ne potroši svoju nafaku i svoj edžel,[14] pa bojte se Allaha i kada tražite lijepo tražite." Snovi poslanika su također istinita Objava. – Ibrahim υ je htio da ispuni Allahovu I naredbu koja

[11] Mušrici su rekli: "Trebalo je da ta Objava bude spuštena u jednom od ova dva velika grada, a to su: Mekka i Taif i jednom od ove dvojice, a to su: Velid ibn Mugire i Urve ibn Mes'ud."

[12] U ovom ajetu im je odgovor.

[13] Džibril υ.

[14] Svoj vijek življenja.

mu je došla u snu i da zakolje svoga sina Ismaila υ, kao što kaže Allah I: *"I kad on odraste toliko da mu poče u poslu pomagati, Ibrahim reče: "O sinko moj, u snu sam vidio da treba da te zakoljem, pa šta ti misliš?" – "O oče moj," – reče – "onako kako ti se naređuje postupi; vidjet ćeš, ako Bog da, da ću sve izdržati." – I njih dvojica poslušaše, i kad ga on čelom prema zemlji položi, Mi ga zovnusmo: "O Ibrahime, ti si se Objavi u snu odazvao; – a Mi ovako nagrađujemo one koji dobra djela čine."* (Es-Saffat, 102-105. ajet)

Prenosi se hadis od Aiše, radijallahu anha, da je rekla: *"Prvo što je počelo dolaziti Poslaniku od Objave bili su istiniti snovi i sve što bi u snu vidio ostvarivalo se i dolazilo jasno kao jutarnje svjetlo."* (Hadis bilježe Buhari i Muslim)

2. Da se Allah I direktno obraća Poslaniku ρ, ali Ga on ne vidi, kao što je razgovarao sa Musaom υ. Kaže Allah Y: *"I kad Nam Musa dođe u određeno vrijeme, i kada mu Gospodar njegov progovori, on reče: "Gospodaru moj, ukaži mi se da Te vidim!" – "Ne možeš Me vidjeti" – reče, "ali pogledaj u ono brdo, pa ako ono ostane na svom mjestu, vidjet ćeš Me!" – I kad se Gospodar njegov onom brdu otkri, On ga sa zemljom sravni, a Musa se onesviješćen strovali. Čim se osvijesti, reče: "Hvaljen neka si! Kajem Ti se, ja sam vjernik prvi!"* (El-E'araf, 143. ajet) Također kaže Allah I: *"A kad do nje dođe, neko ga zovnu; "O Musa, Ja sam, uistinu, Gospodar tvoj! Izuj, zato, obuću svoju, ti si, doista, u blagoslovljenoj dolini Tuva. Tebe sam izabrao, zato ono što ti se objavljuje slušaj! Ja sam, uistinu, Allah, drugog boga, osim Mene, nema; zato se samo Meni klanjaj i molitvu obavljaj – da bih ti uvijek na umu bio!"* (Ta ha, 11-14. ajet) Allah I je također razgovarao i sa Ademom υ, kao što kaže Allah I: "*O Ademe" – reče On – "kaži im ti nazive njihove!" I kad im on kaza nazive njihove, Allah reče: "Zar vam nisam rekao da samo Ja znam tajne nebesa i Zemlje, i da samo Ja znam ono što javno činite i ono što krijete!"* (El-Beqare, 33. ajet) Također je Allah I razgovarao sa Muhammedom ρ u noći Mi'radža.

3. Objava koja dolazi Poslaniku ρ preko meleka, taj melek je uglavnom Džibril υ, a nekada su bili i drugi meleki, ali vrlo rijetko.

<u>Forme u kojima je dolazio melek sa Objavom</u>:

1. Dolazio je u svom liku u kojem je stvoren i tada bi ga Poslanik ρ vidio. Vidio ga je nakon povratka iz Taifa i vidio ga je na Mi'radžu

2. Da mu dođe Objava kao zvonjenje zvona.

3. Da mu melek dođe u liku čovjeka, a to se desilo u pećini Hira.

Osobine poslanika

Poslanici su ljudi i u tome se krije Allahova I mudrost, kao što On I kaže: *"Reci: "Ja sam čovjek kao i vi, meni se objavljuje da je vaš Bog – jedan Bog. Ko žudi da od Gospodara svoga bude lijepo primljen, neka čini dobra djela i neka, klanjajući se Gospodaru svome, ne smatra Njemu ravnim nikoga!"* (El-Kehf, 110. ajet) Ovdje je odgovor kršćanima koji kažu da je Isa υ Bog.

Oni koji smatraju da je neprihvatljivo da ljudi budu poslanici, jer jedu, piju i spavaju, gledaju u njihove izglede i tijela, a ne gledaju bit i suštinu čovjeka, takvi govore kao što su govorili mušrici svojim riječima, a koje objašnjava Allah I: *"I oni govore: "Šta je ovom poslaniku, on hranu uzima i po trgovima hoda; trebalo je da mu se jedan melek pošalje da zajedno sa njim opominje."* (Furqan, 7. ajet)

وَقَالُوا۟ مَالِ هَٰذَا ٱلرَّسُولِ يَأْكُلُ ٱلطَّعَامَ وَيَمْشِى فِى ٱلْأَسْوَاقِ ۙ
لَوْلَآ أُنزِلَ إِلَيْهِ مَلَكٌ فَيَكُونَ مَعَهُۥ نَذِيرًا ﴿٧﴾

I sam Poslanik ρ je odrastao pod Allahovim I prismotrom i pažnjom što vidimo iz riječi Allaha *I: ''Zar nisi siroče bio, pa ti je On utočište pružio, i za pravu vjeru nisi znao, pa te je na pravi put uputio.''* (Ed-Duha, 6/7. ajet)

أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَـَٔاوَىٰ ﴿٦﴾ وَوَجَدَكَ ضَآلًّا فَهَدَىٰ ﴿٧﴾

Džibril υ došao je Poslaniku ρ da ga pripremi pred Isra i Mi'radž što se prenosi u hadisu koji je muttefekun alejhi. Poslanik ρ kaže: *''Dok sam bio u Mekki otvori se krov moje kuće i spusti se Džibril υ, otvori mi prsa i opra ih zemzem vodom, zatim dođe sa posudom punom mudrosti i imana i izli je u moja prsa, a zatim ih zatvori.''*

رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِن لَّدُنكَ رَحْمَةً ۚ إِنَّكَ أَنتَ
ٱلْوَهَّابُ ﴿٨﴾

«Gospodaru naš, ne dopusti srcima našim da skrenu, kad si nam već na pravi put ukazao, i daruj nam Svoju milost; Ti si, uistinu, Onaj koji mnogo daruje » Ali Imran 8.

lektor:Abdulmedžid Nezo,...
obrada teksta: Abdurrahman Kalabić, Hamza Alagić...
šerijatska recenzija: prof. sa medrese Mus,ab ibn Umejr,
dizajn i štampa: AIO Linz